

Koncepce práce s návštěvnickou veřejností CHKO Český kras

Aktualizovaná verze k 31. 1. 2021

Zpracovatel: Mgr. Kateřina Kočí, RNDr. Blažena Hušková, 2017
ACTAEA – společnost pro přírodu a krajinu, z.s.

Aktualizace: AOPK ČR, Regionální pracoviště Střední Čechy, Správa CHKO Český kras,
2021

OBSAH

OBSAH.....	1
Poděkování	3
O dokumentu.....	4
Cíl dokumentu	5
Seznam používaných zkratk	6
Analytická část	7
Základní informace o území	7
Ochrana přírody a krajiny	11
Limity území z hlediska návštěvnosti	14
Zdroje interpretace	20
Hlavní cíle v oblasti ochrany přírody	22
Partneři.....	23
Analýza návštěvnosti.....	27
Cílové skupiny návštěvníků	34
Vybrané cílové skupiny návštěvníků	34
Dílčí shrnutí cílových skupin návštěvníků.....	36
Průzkum současné situace interpretace v území	37
Dílčí závěr	60
Vnější obraz území.....	62
Tisk a tiskoviny	62
DVD, video, TV.....	62
Webové stránky.....	62
Dílčí shrnutí	65
Plánovací část.....	66
Účel koncepce práce s návštěvnickou veřejností.....	66
Cíle interpretace	67
Cílové skupiny	69
Klíčová sdělení	74
Hlavní sdělení.....	74
Dílčí sdělení.....	74
Doporučení k omezení negativních dopadů návštěvnosti na místní dědictví.....	86
Podporované směry rozvoje území – využití lokalit s interpretačním potenciálem, zabezpečení ochrany lokalit specifického charakteru	92
Aplikační část	97

Evaluace	107
Hodnocení účelu KPNV	107
Doporučení	107
Přehled karet s navrhovanými „projekty“, tj. prvky interpretace	109

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme všem, kdo věnovali svůj čas, energii a znalosti ve prospěch kvalitní interpretace Českého krasu. Zvláště na tomto místě chceme poděkovat všem pracovníkům Správy CHKO Český kras, kteří nás ochotně provedli po území a poskytli nám veškeré podklady a své znalosti území i návštěvníků. Děkujeme za všechny jejich podněty a cenné připomínky k dokumentu.

Zadavatelem dokumentu je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, organizační složka státu (dále AOPK ČR), Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov, v Českém krasu zastoupena AOPK ČR, Regionální pracoviště Střední Čechy, Oddělení Správa CHKO Český kras, č.p. 85, 267 18 Karlštejn.

Zpracovatelem dokumentu je Actaea – společnost pro přírodu a krajinu, z.s., IČ 26582741, smlouva o dílo č. j. 08536/SOVV/16.

Tento dokument bude sloužit jako podkladový materiál pro práci s veřejností na území CHKO Český kras a pro přípravu a realizaci Domu přírody Českého krasu a bude respektován při tvorbě libret chystaných vnitřních i vnějších expozic Domu přírody. Závazným dokumentem pro přípravu a realizaci Domu přírody Českého krasu je též Jednotný architektonický koncept (JAK) pro navrhování návštěvnických středisek AOPK ČR (David, Velková 2014).

Dokument byl zpracován dle stanovené metodiky pro interpretační plány za účelem podání žádosti o finanční podporu záměru do OP ŽP (PO4, SC 4.1).

Na zpracování interpretačního plánu se svými znalostmi, zkušenostmi a doporučeními podíleli místní znalci, zástupci veřejné správy, neziskových organizací i podnikatelských subjektů. Osobní setkání, řízená jednání, rozhovory a terénní pochůzky byly zdrojem klíčových informací, které významně ovlivnily obsah dokumentu.

V roce 2020-21 byl pracovníky AOPK ČR dokument aktualizován na základě významných změn, které od platnosti KPNV proběhly na území CHKO Český kras (obec Svatý Jan pod Skalou a obec Tetín požádaly o možnost zapojení informačního střediska ve Svatém Janu pod Skalou do Programu AOPK ČR Dům přírody, byl vyhlášen národní geopark Barrandien, vznikla nová naučná stezka v NPR Karlštejn, o spolupráci projevíli zájem noví partneři - Česká společnost speleologická, místní základní organizace a Destinační management Berounsko).

CÍL DOKUMENTU

Cílem dokumentu je najít cesty, jak nejlépe prezentovat hodnoty chráněné krajinné oblasti (CHKO) Český kras různým skupinám návštěvnické veřejnosti.

Výsledný dokument bude sloužit jako podklad pro plánování interpretace jednotlivých fenoménů i samotné ochrany přírody a krajiny v různých částech území s ohledem na cílové skupiny, které je navštěvují.

Podkladem pro práci a plánování je zhodnocení současných prostředků interpretace a práce s návštěvníkem, které jsou v CHKO Českých kras používány.

Interpretační plán CHKO Český kras je součástí snahy o koncepční řešení prezentace území a práce s návštěvníky, kterou dlouhodobě vyvíjí Správa chráněné krajinné oblasti Český kras ve spolupráci s dalšími subjekty.

Hlavní cíle Koncepce práce s návštěvnickou veřejností jsou formulovány v Metodických listech AOPK ČR takto:

- Definovat a potvrdit některá základní omezení ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu,
- navrhnout řešení negativního vlivu návštěvnosti na předměty ochrany,
- vypracovat plán interpretace ochrany přírody a krajiny zasazený do širšího regionu a vhodných obsahů a metod komunikace s jednotlivými cílovými skupinami; revize stávající návštěvnické infrastruktury, publikací, webových prezentací apod., a navržení optimalizace s cílem identifikace místní veřejnosti i návštěvníků s regionem a potřebou jeho ochrany.

SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK

- AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
- ČK – Český kras
- ČR – Česká republika
- DPČK – Dům přírody Českého krasu
- D5 – dálnice D5
- CHKO – chráněná krajinná oblast
- IP – interpretační plán
- IS – informační středisko
- JAK – Jednotný architektonický koncept (JAK) pro navrhování návštěvnických středisek AOPK ČR (David, Velková 2014, aktualizace 2019)
- KČT – Klub českých turistů
- KPNV – koncepce práce s návštěvnickou veřejností
- LČR – Lesy České republiky, státní podnik
- MK ČSR – ministerstvo kultury České socialistické republiky
- MZCHÚ – maloplošná zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky)
- MŽP – ministerstvo životního prostředí
- NPP – národní přírodní památka
- NPR – národní přírodní rezervace
- NPÚ – Národní památkový ústav
- NS – naučná stezka
- OPŽP – Operační program Životní prostředí
- PO – prioritní osa
- PP – přírodní památka
- PR – přírodní rezervace
- SC – specifický cíl
- SCHKO – správa chráněné krajinné oblasti
- SJČR – Správa jeskyní České republiky
- TIC – turistické informační centrum
- UNESCO – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu
- ZCHD – zvláště chráněný druh
- ZCHÚ – zvláště chráněné území

ANALYTICKÁ ČÁST

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ

Úvod

Od Prahy jihozápadním směrem k Berounu se rozkládá krajina, která svou mnohotvárností až divokostí některých částí okouzlí srdce každého, alespoň trochu romantického návštěvníka. Vápencový podklad, který zde tvoří převážnou část geologické stavby, je rozryt krasovými kaňony a roklemi, provrtán mnoha jeskyněmi a na svém temeni nese neobvykle bohaté dubové háje a lesostepi.

Kromě krajinářských a estetických hodnot má toto území i značný přírodovědný význam a právě přírodovědci jej začali nazývat Českým krasem.

Na geologické stavbě Českého krasu se podílí především mořské usazeniny, konkrétně břidlice, vápence a vápnité břidlice z období siluru a devonu. Jsou zde světově významné nálezy zkamenělin a stratigrafické profily – stratotypy.

V roce 1972 byla Výnosem MK ČSR čj. 4947/72-II/2 na téměř celém území Českého krasu vyhlášena chráněná krajinná oblast. Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí.

Zdroj: <http://ceskykras.ochranaprirody.cz/>

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Chráněná krajinná oblast Český kras se nachází na území Středočeského kraje, v okresech Beroun a Praha-západ. Malou částí na severovýchodě zasahuje rovněž na území Hlavního města Prahy.

Území CHKO Český kras je velmi dobře dostupné z Prahy zejména po dálnici D5, časová dostupnost je max. 1 hodina jízdy autem. Oblast je dále dostupná veřejnou železniční a autobusovou dopravou z Prahy i Berouna. Oblast je tak snadno dostupná pro více než 1 milion obyvatel České republiky a velké množství návštěvníků z jiných oblastí ČR i ze zahraničí.

Území se rozkládá na dolním toku řeky Berounky a tvoří oválný tvar ve směru od jihozápadu k severovýchodu, od Zdic až po jižní okraj Prahy. Střední a jihozápadní část Českého krasu se označuje jako Karlštejnská vrchovina, v severovýchodní části území jsou vápence vystřídány křídovými usazeninami Pražské plošiny. Na jihu, jihozápadě a jihovýchodě je území Českého krasu poměrně výrazně ohraničeno Hořovickou brázdou, Hostomickou kotlinou a Řevnickou brázdou, které oddělují vápencové území od sousedních Hřebenů a Brd. Na západě je Český kras oddělen Zdickou brázdou od Křivoklátské vrchoviny. Český kras je víceméně plošinou, která byla rozčleněna údolními zářezy vodních toků včetně kaňonovitého údolí řeky Berounky. Často velice členité území má poměrně malé výškové rozdíly (200–499 m n. m.), avšak morfologie terénu umožnila rozvoj velmi pestré rozmanitosti flóry a fauny. Průměrná nadmořská výška se pohybuje okolo 350 m n. m.

Klimaticky se Český kras vyznačuje v rámci středočeských pahorkatin velmi suchým a relativně i teplým podnebím. Srážky se pohybují kolem 500 mm ročně, průměrná roční

teplota kolísá v rozmezí 8–9 °C. Suchému a teplému podnebí odpovídá vegetace, která se dochovala na řadě míst v území.

Český kras je jedinou oblastí v Čechách, kde se na poměrně velké ploše rozkládá vápencové podloží. Geologický podklad má významný vliv na charakter celého území včetně výskytu řady přírodních zajímavostí, maloplošných chráněných území a krasových jevů. Vedle vápenců silurského a devonského stáří geologické složení ještě doplňují souvrství břidlic a diabasové vyvěřeliny.

Na území CHKO Český kras se nachází celkem 15 obcí a dalších 22 obcí leží na její hranici. Celkový počet dotčených katastrálních území činí 41 (viz příloha 2), z toho je 12 úplných katastrů a 29 katastrálních území je hranicí CHKO děleno. Tyto plochy spadají pod správu 35 obcí a dvou městských částí.

Chráněná krajinná oblast Český kras byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČSR pod čj. 4.947/72-II/2 ze dne 12. dubna 1972 (viz příloha 1). Celková rozloha CHKO činí 13 225 ha a v současnosti zaujímá část území dvou okresů (Beroun, Praha-západ) a část území Městské části Praha 5. Nejnižší bod oblasti je v Radotíně (200 m n. m.) a nejvyšším bodem je vrchol Bacín severovýchodně od obce Vinařice (499 m n. m.).

Území je významné z hlediska české historie, nacházejí se zde historicky významné obce, kostely i jiné památky. Mezi nejvýznamnější patří hrad Karlštejn, který je jednou z nejnavštěvovanějších památek v České republice. Dále lze jmenovat město Beroun a z obcí například Tetín nebo Sv. Jan pod Skalou.

CHKO a předmět ochrany

Podle výnosu z roku 1972 je posláním chráněné krajinné oblasti ochrana všech hodnot její krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních fenoménů a vytváření vyváženého životního prostředí.

Český kras je především jedinečné území z hlediska světové geologie, stratigrafie siluru a devonu a výzkumu vývoje života v těchto obdobích historie Země. Je to rovněž největší vápencové území v Čechách se zachovalými rozsáhlými plochami společenstev skalních stepí, lesostepí a listnatých lesů s velmi bohatou květenou a zvířenou. Pestrost přírody je zde výrazně ovlivněna říčním a krasovým fenoménem, ale i existencí starých lomů. Pro mnoho druhů rostlin a bezobratlých živočichů je Český kras jediným výskytiskem v Čechách.

ROZDĚLENÍ ÚZEMÍ

Území CHKO Český kras je možno rozdělit na 2 části z hlediska utváření současné podoby sídel a krajiny a jejího využívání k rekreaci. Dělení v podstatě odpovídá hranice okresů Praha západ a Beroun.

Nad Berouňkou blíž k Praze se nachází část v podstatě příměstská. Území je zde využíváno spíše k příměstským procházkám a sportu. Z toho lze vyčlenit území příměstské rekreace v blízkosti Prahy, okolo města obcí jako Dobřichovice, Černošice apod.

V území v okrese Beroun, které je vzdálenější od Prahy, zejména na pravém břehu řeky Berouňky, mají vesnice ještě původní charakter a zástavbu, nejsou to satelity Prahy. Území je celkově malebnější. Jsou zde další hlavní cíle výletních cest, např. Koněpruské jeskyně. Patří sem také území využívané k turistice – tj. výletům a návštěvě památek jako je Karlštejn, lomy a Svatý Jan pod Skalou, což využívají hojně návštěvníci Prahy, včetně zahraničních.

Specifickou částí geologického celku (již mimo CHKO) je území Dalejského a Prokopského údolí a Barrandovských skal. Je třeba jim věnovat pozornost a pokusit se jejich prostřednictvím propojit území CHKO Český kras s hlavním městem. Mohou sloužit k interpretaci místního dědictví Českého krasu.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ

Geologický podklad území Českého krasu tvoří převážně vápencová souvrství uložená v moři spodnopaleozoické pražské pánve. Mořská sedimentace probíhala nepřetržitě od ordoviku do středního devonu. Od středního ordoviku se začal na geologické stavbě pražské pánve významně uplatňovat podmořský bazaltový vulkanismus. Podmořská sopka vytvořila ve svrchním siluru ostrov, na kterém rostlo jedno z nejbohatších společenstev nejstarších suchozemských rostlin na světě. V okolí vulkanických center došlo k nápadnému změlčení moře, k velkému rozvoji bentických organismů – mlžů, hlavonožců, břichonožců, ramenonožců a korálů, a k usazování vápenců. V poněkud hlubších částech pánve, kde dosahovaly až ke dnu povrchové mořské proudy, došlo k rozvoji prostředí hlavonožcových vápenců, které jsou v pražské pánvi celosvětově nejvýznamnější.

Během devonu se pražská pánev dostala následkem pohybu kontinentálních desek do rovníkové zóny, což umožnilo další bohatý rozvoj organismů v tropickém moři. Na některých vystupujících částech dna pánve vznikaly útesy tvořené z vápnitých řas, stromatopor a útesotvorných lilijic a osídlené především množstvím korálů, mechovek a ramenonožců.

Koncem středního devonu moře ustoupilo a uloženiny byly v průběhu horotvorných pochodů následujícího variského vrásnění stlačeny do jednoduchých vrás jz–sv. Došlo ke vzniku směrných přesmyků, podél kterých byly nasunuty starší vrstvy na mladší. Podobně vznikly i ojedinělé severo-j jižní zlomy. Po zvrásnění byla geologická stavba dále porušena četnými příčnými zlomy.

Po těchto procesech bylo území dnešního Českého krasu po období asi 270 miliónů let souší a docházelo k postupnému zarovnávání variského horského reliéfu, k vytváření peneplénu – paroviny.

Až v nejmladším období mezozoika – ve svrchní křídě – bylo toto území naposledy zalito mořem. Jeho usazeniny se zachovaly ve výplních některých povrchových krasových jevů a v souvislých částech pokryvů severně a severovýchodně od vlastní chráněné krajinné oblasti.

V období terciéru pravděpodobně tekla přes území Českého krasu severozápadním směrem mohutná řeka, která se v prostoru dnešní Bíliny vlévala do podkrušnohorských pánví. Tato řeka zanechala v Českém krasu písčité a štěrkovité náplavy v oblasti Kosoře, Mořiny, Litně a v polesí Koda. Do tohoto období spadá rovněž počátek vzniku krasových jeskyní.

Během kvartéru se vyvinul reliéf do podoby, kterou známe dnes. Došlo k zahloubení řeky Berounky a jejích oboustranných přítoků a vzniku kaňonovitých údolí. Na dně těchto údolí pod krasovými prameny vznikaly a místy ještě vznikají travertinové kupy a kaskády.

VÝVOJ OSÍDLENÍ

Do území, které dnes nazýváme Český kras, zavítal člověk zhruba před více než 180 000 lety. Od 5. tisíciletí před n. l. je v tomto prostoru a jeho bezprostředním okolí osídlení člověkem nepřetržitě. Člověk začal využívat bohatosti zdejší krajiny pro lov, sběračství a od mladší doby kamenné navíc ještě pro pastevectví a zemědělství.

S rozvojem a změnami ve společnosti začalo docházet k čím dál většímu ovlivňování vývoje přírody a krajiny. V obdobích, kdy byla budována hradiště a rozšířila se výroba kovů, především bronzu a později také železa, docházelo k postupnému, a od střední doby bronzové po časný latén k prudkému, odlesňování. Otevřené bezlesé plochy byly využívány k chovu ovcí a koz, zakládání dalších osad a polí.

Specifikem tohoto prostoru je využívání četných jeskyní v různých obdobích od paleolitu až po středověk.

Další doklady osídlení Českého krasu jsou uvnitř historických jader obcí, kdy písemné zmínky pocházejí převážně z 11. a 12. století. Na počátku historické doby patřilo zalesněné a málo osídlené území k rozsáhlé lovecké oblasti českých knížat. Jedním z jeho správních středisek byl přemyslovský hrad Tetín, ze kterého se dochovaly do dnešní doby kostely uprostřed valového opevnění a zbytky zřícenin na okrajích lomů.

Mezi zdejší významné kulturní památky patří klášterní soubor ve Svatém Janu pod Skalou, který připomíná nejstaršího poustevníka v Čechách, sv. Ivana. Výsostné postavení v krajině Českého krasu má hrad Karlštejn, který patří ke světovým uměleckým památkám a je rovněž vyhledávanou turistickou atrakcí.

Dnes na území CHKO žije asi 10 000 trvale bydlících obyvatel. Oblast je z hlediska regionálních vztahů vázaná na hlavní město Prahu, které tvoří její východní hranici.

Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí; k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření, včetně vodních toků a ploch, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.

MALOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Území chráněné v MZCHÚ podchycuje nejvýznamnější typy stanovišť, nejdůležitější lokality výskytu chráněných rostlinných a živočišných druhů i lokality významné geologicky a paleontologicky. Počet MZCHÚ je poměrně vysoký, celkem 21, a jejich podíl na celkové ploše CHKO je velmi významný (22 %, s celkovou výměrou více než 2 700 ha).

NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, která vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Soustavu Natura 2000 tvoří ptačí oblasti a evropsky významné lokality. V CHKO Český kras nejsou žádné ptačí oblasti vyhlášeny. Evropsky významné lokality jsou stanoveny nařízením vlády č. 132/2005 (novela 371/2009 Sb.) v rámci národního seznamu evropsky významných lokalit; v CHKO se jich nachází devět: Karlické údolí, Karlštejn-Koda, Kotýz, Kulivá hora, Mramor, Radotínské údolí, Suchomasty-zámeček, Štoly Velké Ameriky, Zlatý kůň.

PAMÁTNÉ STROMY

Aktuálně je na území CHKO vyhlášeno 9 památných stromů. V krajině je mimo památné stromy zachováno několik stromů významných svými rozměry, stářím či estetickým působením, někteří rozměrově významní jedinci jsou i uvnitř MZCHÚ.

BEZZÁSAAHOVÉ ÚZEMÍ DOUTNÁČ

Lesní porosty vrchu Doutnáč jsou od roku 2004 ponechány samovolnému vývoji, tedy bez úmyslných zásahů lesníků. Doutnáč byl vybrán jako bezzásahová oblast pro svou ucelenost a přesto velkou rozmanitost stanovištních podmínek.

Zdejší lesy jsou ponechány bez úmyslných zásahů lesníků a také bez ochrannářského managementu. Území o rozloze 67 ha je určeno k samovolnému vývoji od roku 2004 na základě smlouvy uzavřené mezi Lesy ČR, s.p. a Správou Chráněné krajinné oblasti Český kras.

MEZINÁRODNÍ VÝZNAM

CHKO Český kras má světový a evropský význam zejména z geologického a paleontologického hlediska. Nachází se zde řada přirozených výchozů i člověkem vytvořených skalních odkryvů s význačnými stratigrafickými profily a paleontologickými nalezišti ze staršího paleozoika. Nejvýznamnější z nich je světový stratotyp hranice silur/devon na Klonku u Suchomast, vyhlášený v roce 1972.

V roce 2000 byl NPR Karlštejn propůjčen Diplom Rady Evropy. Diplom je propůjčen jen těm chráněným územím, která splnila přísné požadavky na přírodní hodnoty daného území, na

zabezpečení ochrany a vhodného způsobu správy. Je vyjádřením ocenění péče o přírodní dědictví nejen ze strany státu, ale i místních obyvatel. V pětiletých obdobích je prověřována oprávněnost držení tohoto diplomu.

UNESCO

Český kras byl na konci 20. století navržen tehdejším Českým geologickým ústavem na zapsání na Seznam světového dědictví UNESCO. Předmětem návrhu byly tektonicky jen nepatrně porušené ordovické až středně devonské usazeniny ve středních Čechách, obsahující velké bohatství zkamenělin, mají mimořádný a celosvětový význam pro geologii a pro výzkum vývoje života v paleozoiku. Tento návrh se nedostal do dalšího projednávání a nebyl zařazen do památek ucházejících se o zápis na seznam nejvýznamnějších světových památek (tzv. Tentative Lists).

Do tohoto soupisu je pouze z oblasti CHKO zařazena národní kulturní památka hrad Karlštejn, která je na Tentative List od roku 2001.

Zdroj: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/1564/>

Po roce 2005, kdy se Český ráj stal prvním evropským a světovým geoparkem UNESCO a po vzniku Sítě národních geoparků, proběhly snahy o založení geoparku i z území Českého krasu. Agentura Koniklec a posléze Společnost Národního muzea usilovaly o vznik geoparku mezi Prahou a Berounem. V současné době iniciativu převzalo Ekologické centrum Orlov, o.p.s., které prosadilo vytvoření geoparku Barrandien v širším měřítku. V okolí Prahy a zejména směrem k Berounu pracoval a zkoumal geologické jevy a zkameněliny francouzský inženýr Joachim Barrande, autor dodnes uznávané monografie *Système silurien du centre de la Bohême*. Geopark je pojmenován podle zažitého geologického označení celého území, jehož je Český kras jen menší dílčí částí. Přínosem geoparku je podpora geoturistiky, podpora vzniku pracovních a podnikatelských příležitostí pro služby nově poskytované návštěvníkům v území, zvýšení mezinárodní prestiže a popularity regionu a jeho geoturistických nabídek. Propagace geologického dědictví a s ní spojené turistické a vědomostní struktury jsou hlavním cílem rozvoje geoparku. Geopark Barrandien má s ohledem na geologický význam území všechny předpoklady stát se v budoucnu světovým geoparkem UNESCO.

Zdroj <http://www.barrandien.cz/>, <http://www.narodnigeoparky.cz>

OCHRANA KRAJINY

V ochraně krajiny je pozornost soustředěna na zachování a ochranu typického krajinného rázu včetně udržení urbanistických forem sídel a na uchování volné krajiny jako specifické hodnoty. V blízkosti Prahy je cílem také udržení pásu zemědělské krajiny v okolí sídel jako přechodu mezi zástavbou a lesními porosty. Dále je kladen důraz na ochranu a obnovu tradičních krajinných vegetačních mikrostruktur, výrazně spoluurčujících ráz kulturní krajiny.

Zdroj Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český kras, Rozbory k 31. 12. 2008, AOPK ČR – výtah

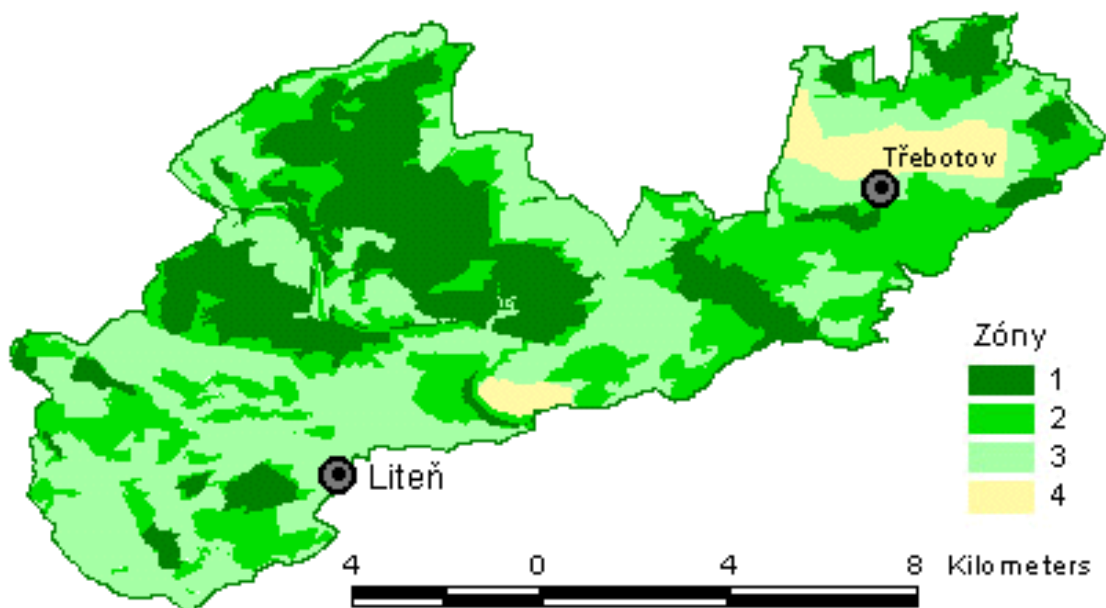
ZONACE CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ČESKÝ KRAS

CHKO ČK je členěna do 4 zón, které jsou vymezeny k bližšímu určení způsobu ochrany přírody. V CHKO je vylišeno 137 segmentů (I. zóna 20, II. zóna 82, III. zóna 33, IV. zóna 2 segmenty). Do I. zóny jsou zařazeny přírodě blízké ekosystémy udržované v žádoucím stavu vhodným managementem (přírodě blízké lesní ekosystémy, skalní a stepní ekosystémy, luční

ekosystémy s výskytem ZCHD. Do II. zóny je zařazena převážná část lesních porostů mimo MZCHÚ, částečně pozměněné lesní porosty, ucelené extenzivní polopřirozené louky a pastviny s vyšší druhovou rozmanitostí a výskytem ZCHD a některé malé obce (Solopisky, Hostim). Do III. zóny jsou zařazeny člověkem pozměněné ekosystémy, které jsou běžně hospodářsky využívány. Do IV. Zóny patří část soustředěné zástavby v Hlásné Třebani a velké souvislé plochy zemědělských pozemků na S od Třebotova.

Zdroj Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český kras, Rozbory k 31. 12. 2008, AOPK ČR

Obrázek A/1: Zonace Chráněné krajinné oblasti Český kras (zdroj: Správa CHKO ČR)

LIMITY ÚZEMÍ Z HLEDISKA NÁVŠTĚVNOSTI

Limity území z hlediska návštěvnosti byly projednány pracovníky AOPK ČR, zpracovány do mapy a tabulky, kterou zde uvádíme v analytické části. Mapa je vzhledem k velikosti připojena pouze v elektronické podobě. V návrhové části jsme vycházeli z výsledků terénních exkurzí, z diskusí s pracovníky AOPK ČR a z obsahu plánů péče pro jednotlivá MZCHÚ.

V rámci vytipování limitů z hlediska návštěvnosti byly vytipovány 3 kategorie území:

- 1 – nepřípustné pro jakékoli další využití
- 2 – omezené využití
- 3 – bez omezení využití

Tabulka A/1 – Limity využití území

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
PR Tetínské skály		1	2	V území jsou cenné zejména skalní výchozy s výskytem ZCHD rostlin. Využití je možné zejména na vyhlídkových místech v obci Tetín. Případné panely mohou být umístovány citlivě s ohledem na krajinný ráz. Návštěvníky je možné svést Tetínskou roklí k Berounce. Naprosto nevhodné je horolezecké využívání území.
PR Kulivá hora	Skalní výchozy	2	2	Přírodní rezervace, současná turistická zátěž je únosná. Využívanou stezku na vyhlídku (neznačená) na skalní výběžek je možno využít. Nezvyšovat řádově využití.
PP Syslí louky	sysel obecný	3	2	Využití území je možné po stávající turistické trase. Zvláště nebezpečné je volné pobíhání psů po lokalitě.
PP Špičatý vrch - Barrandovy jámy		4	2	Geologická lokalita. Hrozí nebezpečí při masivním sběru zkamenělin.
PP Vanovice (návrh)		5	2	Usměrnit pohyb návštěvníků využitím 2 vyhlídkových bodů nad Tomáškovým lomem. Nezpřístupňovat další body

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
				v území, zejména východní polovinu území. V podzemních prostorách zimují netopýři. Nejsou vhodné aktivity spojené s využitím podzemních prostor (komerční využití, speleoturistika)
PR Na Voskopě		6	2	Významná mykologická lokalita, vlastní využití území nepřípustné. Omezit pouze na okraje.
NPP Kotýz		7	2	Územím vede značená turistická stezka, zatížení dle současných vědomostí není negativní. Řádový nárůst návštěvnosti může představovat riziko. Citlivé jsou zejména okraje skalních výchozů. Obtížná je přístupová cesta od Havlíčkova mlýna, kde zejména za mokra hrozí sešlap (rozšiřování cesty). Horolezecké využití lze akceptovat mimo hnízdní období.
NPP Zlatý kůň		8	2	Územím vede naučná stezka, zatížení dle současných vědomostí není negativní. Řádový nárůst návštěvnosti může představovat riziko. Zpřístupněnou trasu jeskyně nerozšiřovat do Vánoční jeskyně, kde se nachází významné zimoviště netopýřů - riziko hrozí v zimním období.
PR Kobyla		9	2	Územím vede naučná stezka, zatížení dle současných vědomostí není negativní.
NPP Černé rokle		10	2	Geologická lokalita. Hrozí nebezpečí při masivním sběru zkamenělin.
NPR Karlštejn	Na Břiči	11	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
				trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU. Horolezecká činnost v současnosti prostorově omezena, dále nezvyšovat.
NPR Karlštejn	Chlum	12	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU. V podzemních prostorách zimují netopýři. V tomto období nejsou vhodné aktivity spojené s využitím podzemních prostor (komerční využití, speleoturistika).
NPR Karlštejn	Solvayovy lomy	13	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU.
NPR Karlštejn	Svatý Jan pod Skalou	14	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU.
NPR Karlštejn	Lomy Malá Amerika	15	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU. V podzemních prostorách zimují netopýři. V tomto období nejsou vhodné aktivity spojené s využitím podzemních prostor (komerční využití, speleoturistika).

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
NPR Karlštejn	U Křížku	16	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU.
NPR Karlštejn	Kněží hora	17	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU.
NPR Karlštejn	Lom Alkazar	18	2	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU. V podzemních prostorách zimují netopýři. V tomto období nejsou vhodné aktivity spojené s využitím podzemních prostor (komerční využití, speleoturistika).
PR Radotínské údolí	Včelník rakouský	19	1	Významná lokalita ZCHD, využití nepřípustné.
CHKO Český kras	Obora, mokřady	20	1	Významné hnízdiště. Nepřípustné je rušení mokřadních ptáků v hnízdní době.
CHKO Český kras	Obora, mokřady	21	1	Významné hnízdiště. Nepřípustné je rušení mokřadních ptáků v hnízdní době.
PP Krásná stráň	Ještěrka zelená	22	1	Využití území je možné po cestě vedoucí z obce Karlík do obce Vonoklasy a potom po vrcholu Krásné stráně (po hranicích PR). Velký sešlap stráně přispívá k půdní erozi.
PR Karlické údolí	pěnovcové prameniště	23	1	Pěnovcové prameniště, využití nepřípustné.

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
PR Karlické údolí	Peluňková stráž	24	1	Významná lokalita ZCHD, využití nepřípustné.
CHKO Český kras	Čihátko, louka	25	1	Významná lokalita ZCHD, využití nepřípustné.
CHKO Český kras	Bacín	26	1	Významná archeologická a mykologická lokalita, využití nepřípustné.
NPR Karlštejn	Herinky	27	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Svatojansko	28	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Vysoká stráž	29	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Centrální část	30	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Plešivec	31	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.

Maloplošné zvláště chráněné území	Název segmentu	Číslo	Kategorie	Limity využití
NPR Karlštejn	V lipách, Haknovec, Mejtka	32	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Bučina	33	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Karlštejn	Šanův kout	34	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných (dle platného plánu péče o MZCHU) turistických trasách.
NPR Koda		35	1	Platí zákonný zákaz vstupu na území NPR. Využití území je možné po stávajících a navrhovaných turistických trasách. Turistické využití území je řešeno v plánu péče o MZCHU. V podzemních prostorách zimují netopýři. V tomto období nejsou vhodné aktivity spojené s využitím podzemních prostor (komerční využití, speleoturistika).
CHKO Český kras		36	3	bez limitů

Příloha A/1 – Mapa území s vyznačením limitů (pouze elektronicky).

ZDROJE INTERPRETACE

(cílem není popis veškerých zdrojů interpretace na území CHKO, ale těch nejdůležitějších, jedinečných, zvláště dobře využitelných pro oslovení návštěvníků a interpretaci jedinečných hodnot území):

GEOLOGIE, GEOMORFOLOGIE, PALEONTOLOGIE, VODA

- ☒ Největší a nejlépe vyvinuté krasové území v Čechách
- ☒ Veřejnosti přístupné i nepřístupné jeskynní systémy
- ☒ Silurské a devonské vápence formované usazováním a později vrásněním, které vytvořilo základ pro následnou činnost vody; voda s rozpuštěným oxidem uhličitým (CO₂) a schopnost vápenců se rozpouštět jsou hlavními tvůrci krasových jevů
- ☒ Řeka Berounka a její „předchůdci“ jako aktivní tvůrce krajiny i jeskyní
- ☒ Vývěry krasových vod se srážením pramenných vápenců – pěnovců, pěnovcové kaskády (v Čechách hlavně v Českém krasu) – lokalita Kodska rokle
- ☒ Geologické profily přirozené i odkryté díky lomařské činnosti
- ☒ Mezinárodní stratotyp silur – devon v NPP Klouk u Suchomast
- ☒ Paleontologické lokality (spodnopaleozoický útes u Koněprus, Špičatý vrch – Barrandovy jámy, Sv. Jan...)
- ☒ Jeskynní výplně a pěnovce jako archiv vývoje prostředí v kvartéru, zejména v posledních tisících let
- ☒ Osobnost a dílo Joachima Barranda

ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ

- ☒ Druhově velmi pestré území zejména díky vápencovému podkladu a teplému klimatu
- ☒ Pařeziny jako výsledek staletí trvajících způsobů hospodaření (pasení a hrabání steliva v lese, využívání na palivo), který spoluvytvářel podmínky pro mimořádnou pestrost biotopů a tedy i rostlinných a živočišných druhů zde žijících
- ☒ Vzácné druhy rostlin a živočichů – endemické druhy jeřábů z okruhu jeřábu muku (jeřáb krasový, jeřáb barrandienský); rostliny slunných skalních výchozů, suchých trávníků a teplomilných doubrav (včelník rakouský, Kavyl Ivanův...); rostliny pastvin a lesů (rudohlávek jehlancovitý, hlaváček jarní, zvonovec liliolistý); významné mykologické lokality; bohatá fauna bezobratlých (měkkýši, pavouci, motýli); 21 druhů letounů; populace sysla obecného u Loděnic
- ☒ Aktivní lomy a zejména lomy s ukončenou těžbou, které nebyly zničeny nevhodnou sanací a rekultivací, se stávají stanovišti pro rostliny a živočichy včetně ohrožených druhů
- ☒ Obnova tradičních způsobů zemědělského a lesnického hospodaření na několika lokalitách s cílem udržet a obnovit pestrost biotopů pro ZCHD

KULTURNÍ KRAJINA, KRAJINNÝ RÁZ, OSÍDLENÍ, INDUSTRIALIZACE

- ☞ Český kras patří k dlouho osídleným oblastem v České republice; centry osídlení byla hradiště Tetín, okolí Sv. Jana Pod Skalou a Hostimi
- ☞ Typickým sídelním útvarem je kompaktní vesnice (s výjimkou např. mlýnů vázaných na vodu);
- ☞ Krajina je člověkem zemědělsky využívána od neolitu (7 000 let); negativní vliv scelování pozemků a změny pozemkové držby v 50. letech 20. století; nejisté ekonomické podmínky pro zemědělské hospodaření v současnosti
- ☞ Blízkost Prahy se projevovala a projevuje silným tlakem na výstavbu rekreačních objektů i domů pro trvalé bydlení; obojí v minulosti silně proměnilo a stále proměňuje charakter obcí
- ☞ Těžba vápence se v posledním století přesunula z povrchových sběrů a desítek menších lůmků v rozsáhlé etážové lomy zásadně proměňující krajinu

TURISMUS, PŘÍRODOVĚDNÁ ZKOUMÁNÍ A OBJEVY, OSOBNOSTI

- ☞ Český kras – krajina, kterou si vybral římský císař a král Karel IV. ve 14. století pro hrad Karlštejn a klenotnici královských a císařských insignií
- ☞ Zejména díky blízkosti Prahy a dobré dostupnosti (vlak) je Český kras kolébkou českého turismu (cesta Vojty Náprstka - propojení Karlštejna, Tetína, Sv. Jana)
- ☞ Tramping (únik z všednodenní reality do paralelního světa romantiky a dobrodružství) se vyvinul od pobytu v přírodě v novodobé osídlování a související úpravy kdysi tramských chat (zvyšování komfortu s negativním vlivem na přírodní prostředí); postupně zaniká
- ☞ Joachim Barrande, Jaroslav Petrbok, Vojen Ložek a jejich působení v Českém krasu (objevy, popularizace...)
- ☞ Bohatství a půvab skryté v místních názvech i jménech druhů organismů, například endemické druhy jeřábů jako je jeřáb krasový, ...

HLAVNÍ CÍLE V OBLASTI OCHRANY PŘÍRODY

HLAVNÍMI CÍLI V OBLASTI OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY DLE PLATNÉHO PLÁNU PÉČE O CHKO ČR JSOU:

- ☞ zachování rozmanitosti neživé přírody, zejména zachování souboru podzemních a povrchových krasových jevů, významných geologických lokalit a paleontologických nalezišť
- ☞ udržování druhové pestrosti území péčí o stávající cenná skalní, stepní, lesostepní a luční společenstva a vytvářením podmínek pro jejich obnovu nebo rozvoj
- ☞ udržování, případně vytváření vhodných životních podmínek pro vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva
- ☞ ochrana vyskytujících se specifických přírodě blízkých lesních společenstev krasové oblasti pahorkatinného charakteru
- ☞ prosazování a podpora šetrného, přírodě blízkého obhospodařování zemědělských ploch a lesů
- ☞ zachování a ochrana typického krajinného rázu včetně udržení urbanistických forem sídel
- ☞ uchování volné krajiny jako specifické hodnoty
- ☞ udržení pásu zemědělské krajiny v okolí sídel v blízkosti Prahy jako přechodu mezi zástavbou a lesními porosty

DLOUHODOBÉ CÍLE V OBLASTI PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ:

- ☞ partnerství a pozitivní spolupráce se zástupci regionu, samospráv obcí, zemědělci a lesníky hospodařícími v krajině a nestátními neziskovými organizacemi
- ☞ trvalý zájem veřejnosti o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras, podpora aktivit AOPK ČR
- ☞ návštěvníci dodržující pravidla pohybu v chráněném území

DLOUHODOBÉ CÍLE V OBLASTI REKREACE A TURISTIKA

- ☞ rekreační využívání území CHKO nenarušující rekreačními stavbami krajinný ráz CHKO, umožňující poznávání přírodních, krajinných i kulturních hodnot a zároveň umožňující zachování současné druhové bohatosti, usměrněné mimo nejčinnější lokality výskytu rostlinných a živočišných druhů
- ☞ postupné vymístění rekreačních objektů – chat z území NPR

PARTNEŘI

Kapitola uvádí přehled subjektů, se kterými je možno v území spolupracovat v oblasti veřejné správy, výzkumu, propagace, informování a interpretace.

Výzkum – vědecké instituce, muzea, NPÚ. Území Českého krasu a Barrandienu patří díky blízkosti Prahy k jedněm z nejprobadanějších území v České republice. Výzkumu území (historickému i přírodovědeckému) se věnuje množství odborníků a odborných institucí.

Obce – obce se snaží o rozvoj cestovního ruchu na svém území. Často budují muzea nebo provozují jiné aktivity v cestovním ruchu, jako jsou například exkurze s průvodcem.

Středočeský kraj – má zpracovaný Program rozvoje cestovního ruchu z roku 2007 a aktuální na roky 2015-2020. V roce 2007 je ČK veden jako potenciál pro turistický region a oblast Střední Čechy – západ s dominantními produktovými řadami v oblastech: Poznávací cestovní ruch zaměřený zejména na významné historické cíle – hrady, zámky, sakrální atraktivity, Aktivní cestovní ruch (cyklo, pěší a lyžařská turistika, vodní sporty, rybaření – zejména spojeno s Vltavou a Berouňkou, golf), Rekreační cestovní ruch spojený s rekreací u vodních toků a ploch, Venkovský cestovní ruch a Profesní cestovní ruch (kongresový a byznys cestovní ruch, incentivní cestovní ruch). Pro období 2015-2020 program obsahuje návrhy témat pro tvorbu produktů destinace Střední Čechy (Cesta Karla IV., Královské hrady, Dolování a hornictví, Cesty za krajinou – Okolo kolem, Cestou necestou). Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2018–2023 byl schválen Zastupitelstvem Středočeského kraje na základě usnesení č. 024-14/2018/ZK dne 25. 6. 2018. Jedná se o aktualizaci předchozího Programu rozvoje cestovního ruchu z roka 2016.

Cestovní ruch – ubytovatelé a poskytovatelé služeb v cestovním ruchu, destinační management doposud pro celou oblast Českého krasu nefunguje, na část území přesahuje vliv destinačního managementu pro Středočeský kraj. Není vypracována koncepce cestovního ruchu pro území CHKO Český kras nebo území Barrandienu.

Tabulka A/2 – Seznam partnerů v území

Název	Místo	Zaměření
Správa jeskyní České republiky - Správa Koněpruských jeskyní	Koněpruské jeskyně	péče o Koněpruské jeskyně, jejich prezentace veřejnosti, údržba a rekonstrukce návštěvnických tras
Lesy ČR, s. p. - Lesní správa Nižbor	Sídlo Křivoklát, působení západní a centrální část ČK	pěstování a ochrana lesů, ochrana ohrožených druhů, hospodářská úprava lesů, myslivost, informační a vzdělávací střediska, lesní pedagogika, volnočasové aktivity pro veřejnost, naučné stezky, lesní informační systém spolupráce s KČT a ČSOP
Lesy hlavního města Prahy	Praha	správa národních MZCHÚ (geologické lokality), které Správa CHKO Českého krasu a středisko spravuje - okrajově
Středočeský kraj	Praha	spolupráce na koncepci rozvoje cestovního ruchu a rekreace, pomoc při

Název	Místo	Zaměření
		uplatňování principů udržitelného rozvoje v oblasti
Krajský úřad Středočeského kraje	Praha	regionální rozvoj v nejširším slova smyslu, koncepce v oblasti ochrany a tvorby ŽP, cestovního ruchu, působnost ve všech sférách (sociální oblast, kultura, školství, ŽP, volný čas aj.) - hlavně Odbor ŽP a zemědělství a Odbor regionálního rozvoje - oddělení řízení rozvoje kraje
Středočeská centrála cestovního ruchu, p.o. Středočeského kraje	Praha 1	rozvoj a propagace cestovního ruchu
Národní památkový ústav	hrad Karlštejn	ve vztahu k domu přírody, společná propagace, návštěvnost
Česká geologická služba	Praha	spolupráce při výzkumu a propagaci
Botanický ústav Akademie věd, v.v.i.	Praha, Brno	botanické výzkumy, historie hospodaření
Geologický ústav Akademie věd, v.v.i.	Praha	geologický výzkum
Svatojánská kolej, vyšší odborná škola pedagogická	Svatý Jan pod Skalou	absolventi učitelé předškolních zařízení, pořádání seminářů
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v. i. (VÚKOZ)	Průhonice, Brno	monitoring lesních společenstev, pralesy - výzkum
Česká mykologická společnost		exkurzní a publikační činnost
Česká společnost entomologická		exkurzní a publikační činnost
Česká botanická společnost, z. s.		exkurzní a publikační činnost
Česká speleologická společnost (ČSS) a její základní organizace (ZO)	ZO působící v CHKO Český kras	objevování, průzkum, dokumentace, studium a ochrana jeskyní a ostatních krasových či pseudokrasových jevů, rovněž tak i umělých podzemních prostor, uchovávání, zveřejňování, popularizace a propagace získaných poznatků, vzdělávání a výchova zájemců o speleologii, ochrana přírody a rozvoj technického vybavení a prostředků pro speleologii

Název	Místo	Zaměření
Česká společnost pro ochranu netopýrů		ochrana netopýrů
Česká zemědělská univerzita v Praze	Praha Suchdol	výzkumy - lesní společenstva Českého krasu, exkurze, diplomové práce
Ústav archeologické a památkové péče středních Čech	Nižbor	archeologické výzkumy, popularizace
Muzeum Českého krasu v Berouně, p. o.	Beroun	provoz muzea v obci Beroun – stále i přechodné expozice, vzdělávací programy a přednášky pro školy i veřejnost, geologické exkurze, výstavy, besedy, komentované prohlídky, krajské zařízení
Národní muzeum	Praha	současné výzkumy, propagace geoparku, vědecké zázemí
Muzeum Tetín	Tetín	průvodcovská služba, historie Tetíny, příroda Českého krasu
Destinační agentura Berounsko	Beroun	produkty a služby cestovního ruchu, platforma pro vzájemnou komunikaci, koordinaci a kooperaci za účelem efektivnějšího řízení cestovního ruchu, udržitelný způsob prosazení destinace a jejich produktů a služeb na trhu a využívání konkurenčních výhod destinace vůči ostatním turistickým oblastem
Informační centrum Berounka	Všenory	poskytování odborných informací o historii a současnosti obce Všenory a širšího okolí, provoz knihovny.
Informační centrum Karlštejn & Dolní Berounka	Karlštejn	mapy, propagační materiály, info o území
Českomoravský cement, a.s.	Radotín	těžba vápence, financují managementová opatření na svých pozemcích
Velkolom Čertovy schody, a.s.	Koněprusy (Tmaň)	pořádají "evropské minerální dny", SCHKO na ně chodí - propojení s prací, ukazují, že se snaží přírodě pomáhat - pro školy a veřejnost. Podepsané memorandum s SCHKO ČK o spolupráci. Financují managementová opatření a výzkumy.

Název	Místo	Zaměření
Vápenka Čertovy schody a.s.	Koněprusy (Tmaň)	shodně s Velkolomem Čertovy schody
Lomy Mořina spol. s.r.o.	Mořina	EVL na netopýry, vazba na O.S. Hagen, prohlídka štol. Spolupráce s CHKO v rámci pravidelné jarní akce - "Evropský den chráněných území".
Ekologické centrum Orlov, o.p.s.	Národní geopark Barrandien	organizace a řízení národního geoparku Barrandien, geoprůvodci, tvorba naučných stezek, prezentace a interpretace hodnot území geoparku
Společnost Barbora z.s., Svatý Jan pod Skalou 11, 266 01 Beroun		Solvayovy lomy – muzeum, venkovní expozice, exkurze
Region Karlštejnsko, z.s.	Ořech	turistické informační služby, provoz infocentra v obci Ořech, publikační činnost ("Zelené noviny"), projekty turistické infrastruktury, prezentace regionu Karlštejnsko, rozvojové programy, budování naučných stezek
Odbory Klubu českých turistů	Zdice	organizace turistických akcí - pěší, cyklo, ski, vodní, speleo, vysokohorskou, turistiku zdravotně postižených a navějí i hipoturistiku. Kulturní akce, vzdělávací programy, tvorba bezbariérových tras, vydávání turistických map, značení tras, rozvoj vztahu veřejnosti k přírodě.
Obce na území Českého krasu		spolupráce při propagaci a interpretaci

DESTINAČNÍ MANAGEMENT

Území CHKO Český kras patří do destinace Střední Čechy, turistické oblasti Berounsko. V území působí Středočeská centrála cestovního ruchu se sídlem v Praze. Jedná se o příspěvkovou organizace Středočeského kraje.

<https://www.centralbohemia.cz/cs/destinace/okresy/berounsko.html>

Z iniciativy měst Beroun, Králův Dvůr, Zdice a obcí Srbsko, Svatý Jan pod Skalou a Tetín vznikla v roce 2019 Destinační agentura Berounsko a v r. 2021 se stala oficiálně certifikovanou organizací destinačního managementu.

DOSTUPNOST ÚZEMÍ

Území CHKO Český kras je velmi dobře dostupné autem z Prahy po dálnici D5, podle vzdálenosti různých cílů v CHKO od Prahy v max. 1 hodina. Oblast CHKO Český kras je dostupná také prostředky veřejné hromadné dopravy. Vlakové spojení je zajišťováno tratí z Prahy do Berouna, která protíná území CHKO a obsluhuje obce Radotín, Černošice, Dobřichovice, Hlásná Třebaň, Karlštejn, Srbsko, Tetín (v dostupnosti do 50 min). Ze Zadní Třebaně je možné se dostat do Litně a do Všeradic. Z Berouna obsluhuje další obce CHKO autobusová doprava, kterou je možné se dostat do Tmaně či Koněprus, časová vzdálenost asi 20 min. Tyto autobusy jsou navázány na Beroun (zřejmě z tradice dostupnosti do okresního města, školy, návaznost na vlak – školy, práce) a pro turistickou návštěvnost od Prahy nepoužitelné kvůli nevhodným časům a provozu převážně v pracovní dny.

O víkendech a svátcích během sezóny jezdí turistický autobus z nádraží v Berouně až na parkoviště u Koněpruských jeskyní – 2 denně.

KVANTITATIVNÍ ÚDAJE O NÁVŠTĚVNOSTI VYBRANÝCH MÍST

Na území CHKO není sledována návštěvnost pomocí monitorovacích systémů, data o návštěvnosti jsou k dispozici pouze na vybraných památkách (Karlštejn, Svatý Jan pod Skalou), v muzeích (Muzeum Českého krasu v Berouně) a z Koněpruských jeskyní.

SČÍTÁNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ V CHKO ČESKÝ KRAS

V květnu 1980 proběhlo ve dvou dnech (víkend) sčítání návštěvníků na 6 místech CHKO Český kras, které zjistilo rozdílné zatížení těchto míst a sloužilo potom na zaměření strážní služby. Úhrnem za oba dny bylo zjištěno 805 návštěvníků u Berounky pod Barrandovou jeskyní, 542 u Kubrychtovy boudy, 510 v údolí V kameni, 455 v údolí Bubovického potoka a 362 na cestě na skálu ve Sv. Janu.

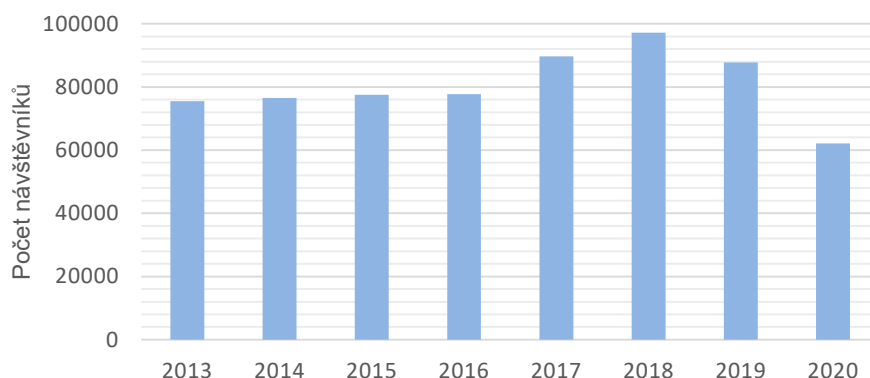
V roce 1982 byly instalovány sčítače na 3 místech na území CHKO a byla sledována návštěvnost těchto míst v průběhu roku (březen-listopad). Technicky však tyto sčítače ještě nebyly na velké úrovni a chyba odečtu může být až 20 %. Přesto byly získány cenné údaje o počtu návštěvníků i jejich rozložení během roku – u Kubrychtovy boudy kolem 26 000, nad Bubovickými vodopády 13 870, na Kobyle 1 950.

Není známo, že by sčítání bylo někdy zopakováno a ani v dnešní době neprobíhá. Zcela tak chybí údaje o počtu návštěvníků, které by byly cenné zejména na přetížených místech na území CHKO.

NÁVŠTĚVNOST KONĚPRUSKÝCH JESKYNÍ

Obrázek A/1 – Srovnání návštěvnosti Koněpruských jeskyní v letech 2013–2020

Zdroj: Správa jeskyní ČR, Správa Koněpruských jeskyní

Roční rozložení počtu návštěvníků je každoročně stejné. Příklad níže je z roku 2015, kdy bylo celkem uskutečněno 3 611 prohlídek, z toho 5 individuálních.

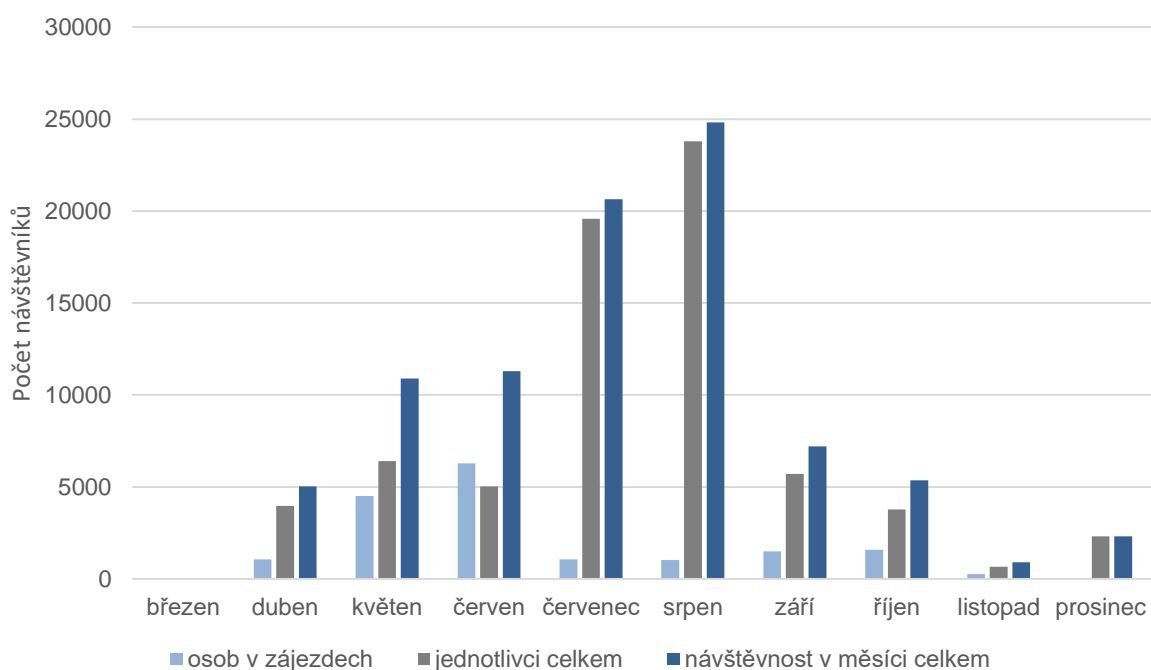
Nejvyšší denní návštěvnost byla 8. srpna – provedeno 1 303 osob.

Průměrná denní návštěvnost 367 osob, průměr na prohlídku 25 osob.

Během 241 dní provozu pro veřejnost jeskyněmi prošlo 88 471 návštěvníků (včetně Mikulášské akce).

Koněpruské jeskyně jsou největším jeskynním systémem Čech a druhou nejnavštěvovanější veřejnosti zpřístupněnou jeskyní v ČR.

Obrázek A/2 – Návštěvnost Koněpruských jeskyní v roce 2015 za jednotlivé měsíce

Tabulka A/3 – Přibližná rekapitulace zájezdů do Koněpruských jeskyní v roce 2015

	školní zájezdy	zájezdy celkem	osob v zájezdech	jednotlivci celkem	návštěvnost v roce celkem
celkem	426	524	17241	71230	88471

Správa jeskyní konstatuje, že individuální návštěvníci převládají nad návštěvníky z organizovaných zájezdů. Cizinci během roku 2015 přijeli na Koněpruské jeskyně z více než 59 států světa.

Z uvedené statistiky je dále vidět, že nejvíce jsou jeskyně navštěvovány v období letních prázdnin (červenec-srpen). V tomto období převládají individuální návštěvníci, zájezdy tvoří jen asi 5 % z celkové návštěvnosti.

Dále mají jeskyně vysokou návštěvnost v jarních měsících a na začátku léta, zejména v květnu a červnu. V těchto dvou měsících tvoří velkou část návštěvníků zájezdy, zejména školní výlety. V květnu byl podíl organizovaných návštěvníků 41 %, v červnu to bylo dokonce téměř 56 %.

V září je vidět pokles návštěvnosti oproti létu, počet organizovaných návštěvníků se oproti létu zásadně nezvyšuje, jejich podíl je ale vzhledem k celkovému počtu v tomto měsíci vyšší.

Jeskyně jsou v zimních měsících (prosinec–březen) zavřené, v listopadu jsou komentované prohlídky jen v pondělí až pátek ve 3 časech, o víkendu je zavřeno.

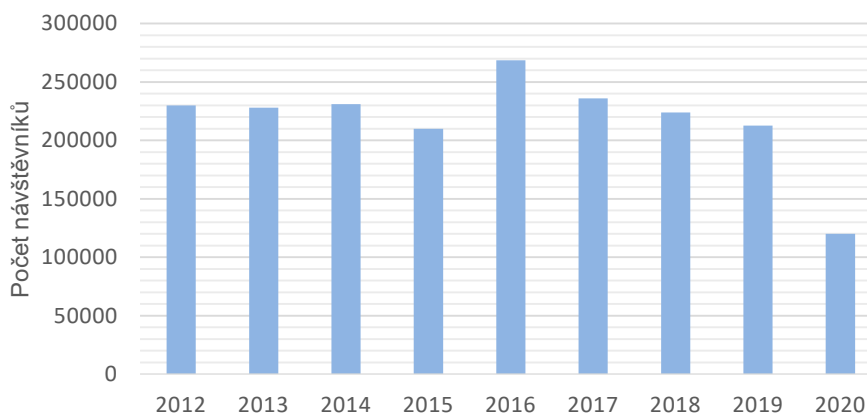
Koněpruské jeskyně nabízejí i některé mimořádné akce, jako jsou například Mikulášská akce (od roku 2004) nebo prohlídka s baterkou (od roku 2009).

Dále z dat vyplývá, že velkou skupinou jsou studenti a děti, celkově jde o cca 37 000 vstupů, z toho cca 17 000 v rámci organizovaného zájezdu. Zbývajících 20 000 jsou zčásti studenti, zčásti děti, které nepochybně přijely se svými rodiči. Z toho lze vyvodit, že podíl rodin s dětmi se na návštěvnosti podílí 40–50 %. Jde o velmi hrubý odhad, který by bylo třeba podepřít konkrétními čísly. Koresponduje ovšem i s výsledky výzkumu, který prováděli Michal Medek a Marek Banaš.

NÁVŠTĚVNOST HRADU KARLŠTEJN

Obrázek A/4 – Návštěvnost hradu Karlštejn v letech 2012–2020

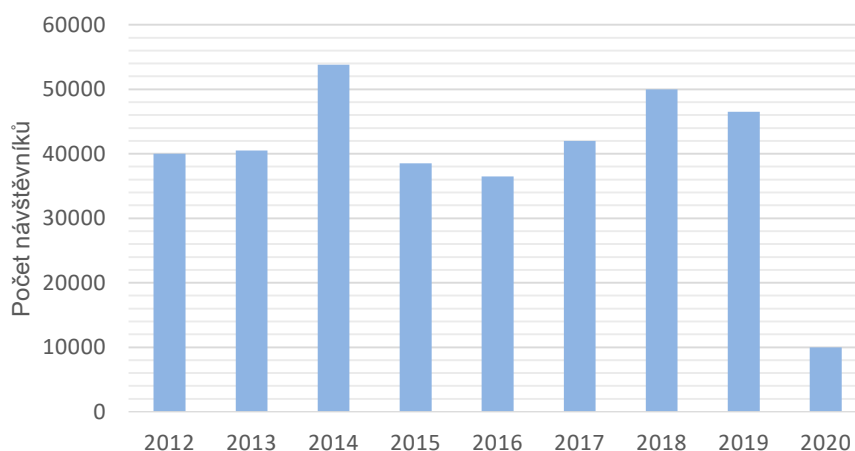
Zdroj: Mgr. Jan Cieslar, tiskový mluvčí NPÚ Praha a Lukáš Kunst, kastelán hradu Karlštejn

NÁVŠTĚVNOST MUZEA ČESKÉHO KRASU V BEROUNĚ

Obrázek A/5 – Návštěvnost Muzea Českého krasu v Berouně v letech 2012–2020

Zdroj: Návštěvnost byla získána z výročních zpráv Muzea Českého krasu v Berouně.

Od roku 2012 do roku 2014 návštěvnost roste, v roce 2015 a 2016 je vidět mírný pokles. Část návštěvnosti tvoří neplatící návštěvníci jarních a podzimních trhů. Jedná se zhruba o 50–60 % návštěvníků muzea. V roce 2020 je vidět výrazný pokles způsobený uzavřením muzea z důvodu pandemie virové choroby Covid-19. Část návštěvnosti tvoří návštěvníci jarních a podzimních trhů.

KVALITATIVNÍ PRŮZKUMY NÁVŠTĚVNOSTI

V minulosti byly na území CHKO Český kras provedeny průzkumy návštěvnosti (v letech 2010 a 2014). Všechny výzkumy postihly jen část roku nebo jen určitou část CHKO, i přesto mohou jejich výsledky být odrazovým můstkem pro uvažování o cílových skupinách návštěvníků.

Uvedené výsledky vyplývají ze 3 výzkumů návštěvnosti (viz níže), které byly provedeny v roce 2010 (2) a 2014 (1) u Koněpruských jeskyní a jiných cílů v CHKO Český kras.

Uvedené výzkumy neprobíhaly podle stejné metodiky a byly uskutečněny na různých místech v různých obdobích. Přesto lze z jejich výsledků vycházet a vyvodit předběžné závěry o skupinách návštěvníků a jejich cílech.

Seznam a podmínky výzkumů

Výzkum návštěvnosti CHKO Český kras 2010 (*Medek Michal, Banaš Marek: Výzkum návštěvnosti vybraných CHKO, červenec 2010*) byl prováděn ve dnech 10.–12. 7. 2010, vždy od 9.30 do 16.00. Dotazování probíhalo před provozní budovou Správy jeskyní ČR u vstupu do Koněpruských jeskyní. Za tuto dobu prošlo kolem celkem 1 471 návštěvníků, z toho 240 dětí a bylo vyplněno 352 dotazníků.

Dotazníkové šetření návštěvnosti 2010 (*Vendula Stará, Zpráva: Předběžné výsledky dotazníkových šetření provedených v Českém krasu, 2010*) uvádí, že stěžejní dotazníkový průzkum byl realizován v květnu a červnu a následně v srpnu 2010 celkem na třech lokalitách (Srbsko, Dub sedmi bratří, Kubrychtova bouda). Celkově bylo osloveno cca 280 respondentů.

Dotazníkové šetření návštěvnosti 2014 (*Romana Červinková, Zakládání geoparků v konceptu udržitelného rozvoje na příkladu kandidátského Geoparku Joachima Barranda, Diplomová*

práce, Praha 2014) bylo prováděno na návrší Zlatý kůň na prostranství Správy Koněpruských jeskyní. Celkem bylo osloveno 165 návštěvníků.

Charakteristika respondentů

Výzkumy celkem shodně uvádějí, že většina respondentů byla z České republiky (cca 95 %).

Převládala věková skupina 26–45 let. Časté jsou manželské páry. Koněpruské jeskyně navštívili nejčastěji respondenti s rodinou (46 %). Nebyli zachyceni návštěvníci, kteří přijeli organizovaným zájezdem.

Více než polovina respondentů byla z Prahy a Středočeského kraje.

Velká část návštěvníků nebyla v Českém krasu poprvé, zejména návštěvníci z bližšího okolí se vracejí na další návštěvy. U Koněpruských jeskyní byla poprvé více než polovina návštěvníků, někteří se vracejí s odstupem času.

Doprava

Podle výsledků na stezkách (Vendula Stará) celkem 50–60 % návštěvníků využívá hromadné dopravy, především vlak. Zbytek tvoří návštěvníci s vlastní dopravou, v této skupině byli i cyklisté. U Koněpruských jeskyní naopak větší část návštěvníků (80 %) využívá vlastní dopravu, což vyplývá z faktu, že dostupnost hromadnou dopravou, pěšky nebo na kole je zde omezená.

Důvod návštěvy

Jako hlavní důvod své návštěvy uvedla většina respondentů poznávání přírody a jejích krás, dále klid a odpočinek a poznávání kulturního bohatství. Pouze malá část respondentů uvedla jako důvod návštěvy sportovní vyžití.

Nejčastějším cílem návštěvy je příroda a krajina Českého krasu, hrad Karlštejn, lomy Velká Amerika, pak následují další cíle, včetně Koněpruských jeskyní, Svatého Jana pod Skalou, Tetína, Bubovických vodopádů, apod.

Aktivita

Rodiny a neformální skupiny návštěvníků častěji spojují návštěvu Koněpruských jeskyní s návštěvou Karlštejna. Tyto skupiny také častěji předpokládají využívání služeb restaurace či nákupu suvenýrů.

Naopak páry častěji preferují delší výlet pěšky a s uvedenými službami příliš nepočítají.

Nejsilnější skupina respondentů rodiny s dětmi jen výjimečně plánuje pěší výlet v Českém krasu.

Zájem o další aktivity a programy

Velmi vysoký je zájem o exkurzi s průvodcem, v tematickém zaměření exkurze převažují jeskyně (hlavní přírodní fenomén místa z hlediska návštěvníků), dále historie a základní informace o oblasti. Konkrétní přírodovědná témata jsou v minoritě.

Podle šetření Venduly Staré by největší zájem byl o exkurze do uzavřených štol a podzemí obecně. Tento fakt potvrzují také zkušenosti SCHKO ČK s každoroční akcí u příležitosti Evropského dne chráněných území.

Zájem o aktivní programy převažuje u neformálních skupin návštěvníků, rodiny s dětmi projevovaly silnější zájem o pasivnější programové formy (expozice, videoprogram).

Podle Romany Červinkové až 37,6 % respondentů uvedlo, že by určitě uvítali službu geoprůvodce, 15 % dotázaných by službu využilo za předpokladu, že by byla zdarma (z nich někteří proto, že si náklady navíc nemohou dovolit kvůli dětem).

Ochrana přírody

Celých 86 % všech respondentů (Vendula Stará, 2010) vnímá pravidla sloužící ochraně přírody jako užitečná. Respondenti, kteří považují pravidla za příliš přísná a zbytečná tvoří pouze 5 % všech návštěvníků. Zbýlých 9 % o pravidlech nijak nepřemýšlí a vlastně je nevnímá. Také ve výzkumu Medka a Banaše (2010) tři čtvrtiny respondentů navrhovaly do nejhroženějších částí CHKO přístup pouze s průvodcem.

Naučné stezky

Vendula Stará dále uvádí, že asi 36 % respondentů navštěvuje cíleně naučné stezky, 56 % respondentů částečně nebo náhodně, zbylí respondenti vůbec. Tomu zhruba odpovídají i procenta lidí, kteří čtou panely naučných stezek podrobně – 30 %, zběžně 62 %.

Znalosti návštěvníků

I přes opakované návštěvy je subjektivní vnímání vlastní znalosti Českého krasu u návštěvníků spíše podprůměrné. Celých 45,5 % uvedlo, že oblast znají jen částečně, téměř 30 % pak nezná Český kras téměř vůbec. Velmi dobrou znalost uvedlo jen 1,8 % respondentů, naopak absolutně žádnou znalost téměř 10 %.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ LOMY ČESKÉ REPUBLIKY

Dotazníkové šetření proběhlo v rámci diplomové práce „Povrchové lomy jako součást turistického ruchu CHKO“, zpracovávané studentem České zemědělské univerzity Bc. Matějem Sedláčkem. Dotazováno bylo celkem 400 lidí u povrchových lomů Velké a Malé Ameriky, Velkolomu Čertovy schody a dalších menších lomů.

Zpracovatelé mají k dispozici výsledky dotazníkového šetření. Z výsledků vyplývá, že lomy jsou zajímavým turistickým cílem, zejména z hlediska geologie, technické zajímavosti, specifické fauny a flory a specifické atmosféry. Dále výsledky této práce potvrzují, že lomy nemusí tvořit kulturní využití, jak se v posledních letech stává zejména v zahraničí, ale stačí pouze krajinný prostor, který bude částečně rekultivován a vše ostatní se ponechá na přírodě. Více než polovina lidí by měla zájem o exkurzi do lomů s průvodcem a byla by ochotna za ní zaplatit. Byla zkoumána také témata exkurzí, která by dotazované zajímala. Mezi tématy převládaly technické informace a historie, fauna, flóra a geologie.

VLASTNÍ DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ ČESKÝ KRAS

Dotazníkové šetření v Českém krasu probíhalo v roce 2017 na 2 místech, prostor před Koněpruskými jeskyněmi (KJ) a východiště turistických tras u nádraží v Srbsku (S), v průběhu květnových víkendů. Celkem bylo osloveno 270 lidí. V rámci skupinky byl většinou dotazován jeden, někdy 2 nebo někdy i více lidí.

Nejpočetnější skupinou návštěvníků byly rodiny s dětmi, celkem z dotazovaných to bylo 43 %, přičemž se projevily rozdíly v lokalitách: u Koněpruských jeskyní to bylo 58 % návštěvníků, v Srbsku pouze 25 %. S partnerem či partnerkou přišlo 25 % návštěvníků, tady byla procenta vyrovnaná (KJ 23 %, S 25 %). Ve skupince přátel či příbuzných bez dětí přišlo 16 %

návštěvníků (KJ 13 %, S 19 %). Ve 13 % případů přišli návštěvníci sami, u KJ však pouze 3 %, v S 25 %.

Většina návštěvníků zde byla na jednodenním výletě a jednalo se především o návštěvníky z Prahy (bude přesněji vyhodnoceno). Na výlet vyrazila vlastním autem nebo motocyklem (54 %) nebo hromadnou dopravou (30 %). Ke Koněpruským jeskyním většinou dorazili vlastním autem (81 %, hromadnou dopravou jen 8 %), do Srbska často dojeli hromadnou dopravou (66 %), vlastním autem nebo motocyklem jen 20 %. Cyklistů bylo v období dotazníkového šetření 6 % (bylo jich možná o něco více, ale nebyli šetřením zachyceni), asi 8 % dotazovaných přišlo do Srbska pěšky.

Převažujícím důvodem návštěvy (82 %) bylo poznávání přírody a jejích krás, dále klid a odpočinek (43 %), poznávání kulturního dědictví (22 %) a sportování asi 16 % všech návštěvníků. U Koněpruských jeskyní bylo procento návštěvníků, kteří přijeli za poznáváním kulturního bohatství vyšší (31 %) než v Srbsku (10 %). V Srbsku zase naopak bylo vyšší procento lidí, kteří přijeli za sportem (29 %), u KJ jen 6 %.

CÍLOVÉ SKUPINY NÁVŠTĚVNÍKŮ

V rámci dotazníkového šetření bylo sledováno několik skupin návštěvníků, které byly zaznamenány a vyhodnoceny z hlediska kvantity i svých potřeb a očekávání. Dotazník je uveden v příloze. Sledovanými skupinami byly jednotlivci, páry, rodiny, skupinky přátel bez dětí, organizované skupiny. Na základě výsledků byly vybrány nejdůležitější skupiny návštěvníků, které jsou dále v textu okomentovány zejména na základě vlastního výzkumu. Lze doplnit, že předchozí výzkumy uvádějí podobná data a informace o vybraných skupinách návštěvníků, procenta se mohou mírně lišit.

VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY NÁVŠTĚVNÍKŮ

RODINY S DĚTMI

Tato skupina přijíždí většinou autem (v případě Koněpruských jeskyní, kde chybí hromadná doprava) nebo hromadnou dopravou (zejména do Srbska, kam lze přijet vlakem). K nejčastěji udávaným důvodům návštěvy patří poznávání přírody a jejích krás (84 %), klid a odpočinek (40 %), poznávání kulturního bohatství (26 %). Z důvodů sportování přijíždí tato skupina asi v 10 % případů.

Tito návštěvníci přijíždějí nejčastěji jednou za rok či několik let (31 %), jsou zde poprvé (27 %) nebo několikrát za rok (20 %). Více než 10 % návštěvníků z této skupiny přijíždí častěji alespoň 10krát za rok.

Mimo sezónu přijíždějí nejčastěji na několik hodin nebo jeden den, návštěvníci z větší dálky potom na víkendy, během sezóny a květnové špičky pak přijíždějí na 3-7 dní.

Nejčastěji pocházejí z Prahy a okolí (33 %) nebo z Českého krasu (42 %), takže vyjíždějí z domu a nikde se neubytovávají (78 %). Pokud jsou zde ubytováni, upřednostňují malé penziony a ubytování v soukromí nebo u známých. Jen malé procento je ubytováno v hotelu nad 40 lůžek. Přijíždějí v drtivé většině vlastním autem (75 %) a auto využívají i k přesunům v rámci regionu, hromadnou dopravu z této skupiny využívá 14 %.

Zájmy a možná nabídka:

Tato skupina přijela za účelem návštěvy Koněpruských jeskyní (61 %), krátké procházky okolo 1 hodiny 26,5 %, delšího výletu nad 2 hodiny 35 %, návštěvy hradu Karlštejn 17 %, návštěvy lomů Malé Ameriky 11 %.

Tato skupina by se ráda zúčastnila zejména speciálního programu pro děti (53 %), procházky s průvodcem (33 %), návštěvy malé expozice o Českém krasu (23 %) nebo informačního centra (14 %). Celkem 12 % z této skupiny by se nezúčastnilo žádné aktivity.

K tématům, která tuto skupinu výrazně oslovují, patří zejména geologie (46 %) a historie (41 %), rostliny (34 %), základní informace o Českém krasu (32 %) a zajímalo by je také pozorování ptáků (27 %).

Vzhledem k tomu, že se tato skupina v regionu zdržuje delší dobu a tvoří jádro návštěvníků přírody ale i dalších turistických cílů, lze ji považovat za významnou cílovou skupinu i pro připravovaný Dům přírody. Skupina nemá problém pružně měnit svůj program a reagovat na zajímavé nové nabídky.

Asi 10 % z této cílové skupiny udává, že vstup do nejcennějších částí přírody by měl být zcela vyloučen a 10 % udává, že by měl být bez omezení. Skupina preferuje, aby vstup do

nejcennějších částí přírody byl možný pouze s průvodcem (61,5 %). Lze tedy očekávat, že by je nabídka podobného charakteru mohla oslovit.

DVOJICE, SKUPINY PŘÁTEL, JEDNOTLIVCI – PĚŠÍ TURISTÉ

Do této sdružené skupiny bychom mohli zařadit i jednotlivce. Lze je zařadit asi nejvíce do skupiny pěší turisté, objevilo se i několik cyklistů, kteří ale více vyhledávají jiné cíle a průzkumem nebyli příliš postiženi.

Tyto skupiny častěji využívají hromadnou dopravu než skupiny s dětmi, pokud je dostupná (např. Srbsko vlakem, ale Koněpruské jeskyně také autem). Preferují delší pěší výlety. Jako nejčastější důvod návštěvy udávají poznávání přírody a jejích krás (75–82 %) a klid a odpočinek (34 % skupiny přátel, 50 % páry), poznávání kulturního bohatství (19–23 %). Poprvé zde bylo 17–18 %, jednou za několik let přijíždí cca 32–43 % a opakovaně několikrát za rok 23–25 %, z toho 9–15 % víckrát než 10x za rok.

Zájmy a možná nabídka:

Tyto skupiny přijíždějí za účelem krátké procházky okolo 1 hodiny (páry v 28 %, skupinky přátel 11 % případů), delšího výletu nad 2 hodiny (páry 56 %, skupinky přátel 50 %), návštěvy jeskyně asi 40 %, hradu Karlštejn cca 17 %, návštěvy lomů Malé Ameriky 12 %.

Páry by měly největší zájem o procházky s průvodcem (30 %), návštěvy malé expozice o Českém krasu (30 %) nebo informačního centra (23 %). Zajímalo by je i program pro děti (16 %), výklad průvodce v návštěvnickém centru (10 %), videoprogram o Českém krasu (10 %). Asi 30 % z této skupiny nemá zájem o žádnou aktivitu.

Skupiny přátel měly rovněž největší zájem o procházky s průvodcem (45,5 %), návštěvu informačního centra (27,3 %) nebo malé expozice o Českém krasu (11 %). Zajímalo by je výklad průvodce v návštěvnickém centru (11 %), videoprogram o Českém krasu (4,5 %). Asi 36 % z této skupiny nemá zájem o žádnou aktivitu.

Většina mimo hlavní sezónu není ubytovaná a přijíždí na návštěvu z domova. Během sezóny využívá hlavně malý penzion / ubytování v soukromí, resp. ubytování v kempu.

Skupina přijíždí vlastním autem nebo hromadnou dopravou podle toho, zda je lokalita hromadnou dopravou dostupná. Do Srbska využívá zejména hromadnou dopravu (60 %), do Koněpruských jeskyní hlavně vlastní auto (80 %).

ŠKOLY, JINÉ ORGANIZOVANÉ SKUPINY

Tyto cílové skupiny nebyly výzkumem pokryty, jezdí obvykle v jiné dny, než ve které průzkum probíhal. Více jsou okomentovány v dokumentu Interpretací plán Domu přírody Českého krasu, pro který jsou velmi důležitými cílovými skupinami.

AMATÉRSTÍ PŘÍRODOVĚDCI

Bývají to účastníci exkurzí a jiných hromadných akcí, které jsou pořádány různými subjekty v regionu. Případně se jedná o jednotlivce, kteří vyrážejí do přírody Českého krasu. Tato skupina nebyla vlastním výzkumem podchycena a data o ní by bylo možno získat od organizátorů akcí. Ze strany pracovníků Správy CHKO Český kras zde nebylo pojmenováno žádné riziko pro území.

DÍLČÍ SHRNUTÍ CÍLOVÝCH SKUPIN NÁVŠTĚVNÍKŮ

Pro návštěvnost Českého krasu je podstatná blízkost Prahy. Je zde velký počet jednodenních návštěvníků z hlavního města, kteří většinou využívají hromadné dopravy, nejčastěji vlak, případně autobus. Vícedenní návštěvníci z jiných částí ČR přijíždějí v období letních prázdnin.

Nejpočetnější skupinou návštěvníků Českého krasu jsou rodiny s dětmi, další skupinou jsou páry a skupinky přátel. Organizované skupiny tvoří jen část návštěvníků.

Rodiny s dětmi si vybírají konkrétní cíle dostupné autem nebo hromadnou dopravou, často je to návštěva hradu Karlštejn a Koněpruských jeskyní, kratší výlet nebo zastavení u lomů Amerika. Tato cílová skupina se většinou nevydává na delší výlet do přírody. Uvítali by malou expozici o Českém krasu a aktivitu pro děti.

Páry a skupinky přátel se vydávají na známé cíle v Českém krasu a častěji absolvují delší výlet v přírodě. Zajímala by je expozice o Českém krasu a také je u nich větší zájem o exkurzi s průvodcem, zaměřenou na obecné informace o krasu, často na geologii, botaniku a ornitologii. Zájem je o návštěvu nepřístupných jeskyní.

Organizované skupiny přijíždějí většinou na konkrétní místo – hrad Karlštejn a Koněpruské jeskyně. V posledních dvou letech počet zájezdů z Prahy na Karlštejn klesl, projevuje se konkurence jiných památek.

Velké množství návštěvníků se účastní konkrétních akcí – exkurze, hrnčířské dny v Berouně, akce v jeskyních.

Průzkum nepostihnul organizované skupiny u Koněpruských jeskyní ani školní výlety. Tyto skupiny by bylo vhodné postihnout v některém z dalších průzkumů. Zájmy škol bude vhodné ověřit přímo dotazováním místních škol.

PRŮZKUM SOUČASNÉ SITUACE INTERPRETACE V ÚZEMÍ

V rámci průzkumu současné situace byla zrevidována dostupná interpretační infrastruktura na území CHKO Český kras. Jako podklad posloužily tabulky se seznamem naučných stezek, informačních panelů umístěných v obcích a v MZCHÚ a hraničníky CHKO. Naučné stezky byly zrevidovány, prohlédnuty v terénu, byl zhodnocen jejich stav, silné a slabé stránky. Naučné stezky v majetku CHKO byly hodnoceny podrobněji také z hlediska toho, zda obsahují interpretační sdělení definovaná pro Český kras (sdělení jsou uvedena také v návrhové části).

Kromě uvedených naučných stezek (viz tabulka) jsou v území značené turistické stezky a cyklostezky, které propojují jednotlivé cíle a obce.

Dále byla navštívena a hodnocena jednotlivá muzea a informační centra na území Českého krasu. V této kapitole uvádíme jejich přehled. Návrhy opatření jsou uvedeny v návrhové části.

PŘEHLED NÁVŠTĚVNICKÉ INFRASTRUKTURY

Tabulka A/5 – Naučné stezky

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
Dendrologická stezka + Dětská pohádková stezka LČR (Solvayovy lomy)	LČR	150x150 m	50	Zrevitalizovaná skládka zeminy v jižní části Solvayových lomů	Každý informační panel = jeden druh dřeviny, která je zde zároveň vysazena.	Nachází se na území Českého krasu, je však zaměřena na dřeviny a část na pohádkové bytosti.	Pracuje s tématem netradičně, je zaměřená na děti, přibližuje jim přírodu pomocí pohádek.	Stezka je značně zastaralá a zanedbaná. Cedule jsou většinou zničené povětrnostními podmínkami. Stezka není v terénu	Arboretum dnes obnovováno, vyrůstá zde tabulový les, bude třeba ho pak znovu prozkoumat.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
								patrná. Je za hranicí své životnosti.	
NS Solvayovy lomy	Spolek Barbora	1,00	20	Skansen Solvayovy lomy, přímo v přírodě nad Sv. Janem a v blízkosti starých šachet.	Podrobná historie těžby vápence, po technologických objektech oblasti, doplněné o Muzeum těžby a průvodcovské exkurze. Možnost projížďky vláčkem.	Propojeno s okolní přírodou, v Muzeu informace o přírodě, časová osa, informace o těžbě.	Popisuje podrobně těžbu vápence v Českém krasu (Solvayových lomech), je však zaměřena spíše technicky.	Některé cedule jsou zastrčené a těžko se hledají.	„Hospoda na mýtině“ :-), potenciálně lze využít ve spojení se Sv. Janem, využít více pro propagaci CHKO, návštěvnost se zvyšuje
NS Tetínské vyhlídky I.	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	1,00	5	Tetín	Historie a zajímavosti obce Tetín, přemyslovské hradiště, zbytky hradu.	Tabule neobsahují zmínku o CHKO Český kras, ale zabývají se historií jednotlivých	Na některých tabulích pěkné fotografie, např. detail z kostela.	Texty dlouhé, nepřehledné, členěné do odstavců, ale bez názvu, což ztěžuje orientaci v textu.	Je zde Muzeum se zajímavým výkladem, možno využít pro propagaci CHKO.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
						míst a staveb, která souvisí s osídlením místa		Zbytečně rozvláčné, nudně popisují celkem zajímavou historii. Zcela chybí příběhy či jiná interpretace.	
NS Tetínské vyhlídky II.	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	2,70	10	Tetín	Vyhlídky, Slované, těžba vápence.	Tabule neobsahují zmínku o CHKO Český kras, ale zabývají se historií jednotlivých míst a staveb, která souvisí s osídlením místa	Na některých tabulích pěkné fotografie, např. detaily nebo cenné obrazy z kostela.	Texty dlouhé, nepřehledné, členěné do odstavců, ale bez názvu, což ztěžuje orientaci v textu. Zbytečně rozvláčné, nudně popisují celkem zajímavou historii. Zcela chybí příběhy	

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
								či jiná interpretace.	
NS Kosoř - Černá rokle	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	3,00	5	Kosoř: Ulice Dolejší - V Sudech	NPP Černá PR rokle, obec Klapice, Kosoř.	3 panely pojednávají o přírodě jednotlivých míst, MZCHÚ a také o přírodě Českého krasu.	Na panelech jsou krásné fotografie, které se vztahují k textu.	Texty jsou v souvislých celcích, nejsou členěné na odstavce, jsou napsané klasicky popisně, nevyužívají příběhů ani jiných možností interpretace. Nezaumou.	Území na okraji Prahy, bylo by možno využít.
NS Zlatý kůň	AOPK ČR	3,50	11	Koněpruské jeskyně	Krasové a skalní stepi, těžba vápence a revitalizace opuštěných lomů, dřeviny Zlatého koně,	Stezka pojednává jednotlivá témata na trase, hlavní zajímavosti v Českém krasu -	Tabule jsou umístěny na místech, kde je možno se s tématem seznámit a popisova	Texty jsou dlouhé, umístěné v dlouhých blocích, není využít potenciál fotografií	Vyhlídkové panely jsou částečně poškozené.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
					zemědělské využívání krajiny. Místy nepřehledné značení.	vápence, lomy, těžbu, zkameněliny, trávníky a stepi, pastvu, ...	né jevy pozorovat. Místy je stezka propojena s geologickou NS na jednom panelu.	a možnost prezentovat formou popisků.	
NS Svatojánské památky	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	1,4 (4 7 s odbočkou)		Sv. Jan pod Skalou	Památky ve Sv. Janu p. Skalou	Informace o jednotlivých památkách ve Sv. Janu pod Skalou, jsou podány v krátkých celcích, tabule obsahují obrázky.	Texty jsou celkem přehledné.	Texty jsou místy odbornější, jsou poměrně dlouhé. Největším nedostatkem je však umístění tabulí v blízkosti dalších naučných stezek – Svatojánský okruh,	Informace na mnoha naučných stezkách se dublují a celé je to pro návštěvníka dost nepřehledné.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
								Geologická stezka.	
NS Svatojánský okruh	AOPK ČR	4,00	11	Sv. Jan p. Skalou	Lesy, rostlinná společenstva, skalní stepi, avifauna.	Okruh vede na skálu nad Svatým Janem, je zaměřen zejména na přírodu, v obci pojednává i o památkách a prameni.	Tabule obsahují krátké texty a jsou na nich velké pěkné obrázky s popisky. Mohly by ještě více využívat popisků.	Některé texty jsou napsány zbytečně složitě, obsahují složitá souvětí a spoustu odborných výrazů.	Informace se dublují a celé je to pro návštěvníka dost nepřehledné. Poškozená doprovodná infrastruktura - schody a zábradlí.
NS Srdcem Českého krasu	AOPK ČR	9,00	21 včetně 3 úvodních	Srbsko – Údolí Kačáku	Geologie, flora, fauna, Bubovické vodopády, lesní porosty, údolí Berounky, péče o krajinu	Všechna témata se vztahují k Českému krasu.	Aktuální, moderně pojatá, interaktivní prvky.		Otevřena 24.7.2020. Realizoval ČSOP ve spolupráci s AOPK ČR. Tabule původní stezky jsou umístěné na rubové

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
									straně panelů.
NPR Karlštejn - 2. větev	AOPK ČR	4,50	5	Karlštejn Kubrychtova bouda	Geologie, flora, fauna, hrad Karlštejn, Bubovické vodopády, lesní porosty, údolí Berounky.	Jde o víceméně samostatnou část, která je určena pro ty, kteří začínají/končí cestu v Karlštejně.	Tabule jsou pěkně zpracovány formou popisků větších kreseb a obrázků, obsahují kratší texty v oddělených blocích.	Některé texty jsou příliš odborné, používají odborné výrazy bez vysvětlení, latinské názvy, apod. Stezka je zastaralá, je tam uváděna Státní přírodní rezervace.	Na některých místech se informace dublují s jinými naučnými stezkami. Vzhledem k obnově NS Karlštejn (vzniká nová NS Srdcem ČK) bude zrušena nebo nahrazena tabulemi se samostatným i tématy.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
NPR Karlštejn - hlavní okruh	AOPK ČR	11,00	12	Srbsko	Geologie, flora, fauna, hrad Karlštejn, Bubovické vodopády, lesní porosty, údolí Berounky.	Jde o nejdelší naučnou stezku, která vede napříč jádrem Českého krasu.	Tabule jsou pěkně zpracovány formou popisků větších kreseb a obrázků, obsahují kratší texty v oddělených blocích.	Některé texty jsou příliš odborné, používají odborné výrazy bez vysvětlení, latinské názvy, apod. Stezka je zastaralá, je tam uváděna Státní přírodní rezervace.	Na některých místech je poškozena i doprovodná turistická infrastruktura - zábradlí, mostky, např. u Bubovického potoka. Tabule této původní stezky jsou umístěné na rubové straně panelů nové NS Srdcem ČK.
Vodácká NS Berounka	AOPK ČR		4	Řeka Berounka	Geologie, flora, fauna, dílčí sdělení na jednotlivých zastaveních, vztahují se		Tabule se stručnými zajímavými texty, pěkně graficky zpracované	Chybí uvozující informace na jednotlivých zastávkách.	

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
					k místu zastávky.		, s upozorněním na vhodné chování.		
Stará mlýnská cesta		22,00	22	Úhonice Radotín	Mlýny na Radotínském potoce.	Naučná stezka po mlýnech Radotínském o údolí. Velká část stezky (většina tabulí) na území ČK, tématicky zaměřena na část lidská činnost.	Tabule obsahují úvodní informaci k celé stezce a mlýnům obecně. Ke každému mlýnu je pak samostatně informace o jeho historii. Na stezku je možno nastoupit kdekoli, tabule fungují	Texty by mohly být více rozčleněny do odstavců.	Obecně dobře podané a zajímavé informace k jednotlivým mlýnům.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
							<p>samostatně . Texty jsou napsány poutavě a poeticky, obsahují zajímavé informace.</p>		
Naučná geologická stezka	AOPK ČR	39,00	17	Hlásná Třebaň Suchomasty	Geologické zajímavosti (skály, lomy, jeskyně, souvrství, paleontologické lokality). <i>Vhodná pro cyklisty. BZ</i>	Tabule jsou rozmístěny v celém území Českého krasu a pojednávají o jednotlivých geologických zajímavostech a zajímavých místech.	Texty jsou relativně krátké, doplněné velkými názornými obrázky.	Texty jsou zbytečně složité napsané s množstvím složitých souvětí a odborných výrazů. Obsahují nadbytečně i informace, které jsou pak uvedeny u obrázků.	Stezka je na hranici životnosti, některé panely jsou poškozeny sprejery nebo povětrnostními podmínkami.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
Památné stromy Karlštejska	Karlštejsko	není jako trasa	16	Plocha od obcí Ptice a Ořech na JZ po Velký Chlumec	Památné stromy v jednotlivých obcích, ale některé tabule obsahují jen informace o dané obci.	V některých textech je zmiňován Český kras nebo některé významné prvky, významná místa Českého kasu.	Upozorňuje na významné a památné stromy.	Texty na některých tabulích jsou dlouhé, nejsou členěné do odstavců, někde jen základní informace o stromu. Chybí více příběhů k jednotlivým stromům.	
Karlštejské šachy	Karlštejsko	není jako trasa	31	Od obcí Kosoř a Jinočany na JZ po Tmaň a Všeradice	Šachové figury (největší na světě) na nejzajímavějších místech Karlštejska.	Tabule obsahují informace o obcích, případně o některých přírodních zajímavostech.	Dobrý nápad propojit informační tabule nějakou hrou.	Šachy nemají s Českým krasem žádnou souvislost, figurky jsou zbytečně velké, z betonu, většinou hyzdí místo,	Šachové figurky v některých obcích nevhodně umístěny, hyzdí a některé se už začínají rozpadat.

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
								kde jsou postaveny. Texty jsou zbytečně dlouhé, v jednotných blocích, často obsahují informaci, která je umístěna na vedlejší tabuli. Hra je už 3 roky nefunkční, je tu problém s udržitelností .	
NS Koukolova hora – Kotýz	AOPK ČR, vydalo o.s. Slavíky	4,00	10	Osada Slavíky–Kotýz	Na území CHKO Český kras se nachází pouze závěrečná část stezky od Havlíčkova	Pojednává zejména o přírodě a historii Českého krasu. Vápence, zkameněliny	Tabule opatřeny pěknými kresbami s detaily.	Text by mohl být přímo u obrázků, popisky živočichů a rostlin za sebou v textu - jsou tak	Výstup na Kotýz ve vlhkých obdobích velmi obtížný. Trasa se velmi

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
					mlýna na Kotýz.	, krasové útvary, flora, fauna, Koukolova hora, kaple sv. Blažeje, NPR Kotýz.		méně přehledné.	přibližuje ke skalním srázům a propadlinám.
NS Klonk-Suchomasty	Karlštejnsko	7,00	14	Koněpruské j. - Suchomasty - Borek	Přírodní, kulturní a historické zajímavosti okolí.		Na panelech jsou krásné fotografie, které se vztahují k textu.	Texty jsou v souvislých celcích, nejsou členěné na odstavce, jsou napsané klasicky popisně, nevyužívají příběhů ani jiných možností interpretace. Nezájmovou.	Nad Klonkem jsou tabule umístěny na obzoru, zdálky viditelné, z hlediska krajinného rázu naprosto nevhodné!!!

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
Cesta císařovny Elišky	Karlštejnsko	8,00	8	Dobřichovice - Hrad Karlštejn	Obce Dobřichovice, Mořinka, obec a hrádek Karlík, PR Karlické údolí.		Na panelech jsou fotografie a historické kresby, které se vztahují k textu.	Texty jsou dlouhé, v souvislých celcích, nejsou členěné na odstavce, jsou napsané klasicky popisně, nevyužívají příběhů ani jiných možností interpretace.	tabule nebyly v terénu objeveny, zřejmě už neexistují
NS Liteň	Městys Liteň	stezka hvězdovitě umístěn a kolem obce, má více větví	30	Liteň	Zajímavosti a památky Liteňska.	Stežka je zaměřena zejména na místní památky a slavné rodáky Litně a okolí. Na tabulích není CHKO Český kras	Tabule některých částí stežky jsou přehledné založené na popisu fotek a dobře napsané - jednoduché	Stežku nelze projít najednou, je zamýšlena zřejmě na více návštěv v obci. Tabule jednotlivých částí jsou rozdílné	stežka hvězdovitě umístěna kolem obce

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastavení	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
						nikde zmiňována.	a pochopíte lné texty.	kvality. Některé tabule jsou opatřeny zbytečně dlouhými texty, nepřehlednými. Texty na tabulích jsou členěny do odstavců, ale ty nemají název a návštěvník se tak těžko orientuje.	
Po stopách českých králů	Město Beroun	4,50		Beroun-Karlštejn	zejména příroda údolí Berounky a okolí	stezka je zaměřena na přírodní zajímavosti, rostliny a živočichy Českého krasu.	Panely jsou opatřeny zajímavými a pěknými fotografiemi a kresbami. Texty nejsou zbytečně	Text je členěn do odstavců, ale chybí názvy odstavců a návštěvník se tak v textu hůře orientuje a nemůže si	naučné tabule na cyklostezce v údolí Berounky

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Délka (km)	Počet zastave ní	Start–cíl	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky	Poznámka
							složitě a s odbornými výrazy.	hned vybrat odstavec s tématem, které ho zajímá.	

Tabulka A/6 – Samostatné informační panely v obcích

Číslo panelu	Umístění	rok zbudování	obnova cedulí
HODNOCENÍ: nové panely pěkně zpracované s velkými fotografiemi a přehlednými texty - platí pro všechny tabule			
1	Beroun, Závodí – parkoviště u nemocnice	před 1999	2014
2	Loděnice – náměstí (dole u spodní hospody)	2010	2014
3	Zlatý kůň – u budovy KJ	2005	2014
4	Suchomasty – u rybníka (prodejny)	2005	2014
5	Nesvačily - u rybníčka při silnici na Liteň	2014	-
6	Srbsko – u lávky (levý břeh Berounky), na úvodním stojanu NS Karlštejn [U1]	2003	2014
7	Chýnvice – u autobusové zast. proti hospodě	před 1992	celý panel 2014
8	Karlík – u autobusové zastávky	2014	-
9	Cikánka - u Maškova mlýna (zastávka autobusu)	2010	2014
10	Vráž - u cesty na Záhrabskou za dálnicí (pod hřbitovem)	2010	2014
11	Mořina – křižovatka u hospody Na Růžku (rozcestí do lomů)	2010	2014
12	Hostim – náves (na zadní straně P-Ka 2)	1989	2014
13	Liteň - náměstí, vých. od obchod. domu	2014	-
14	Tetín – náves (u kostela) při cestě na hrad	2005	2020
15	Tobolka – cesta do osady Koda (na zadní straně P-Ko 20)	2014	-
16	Koněprusy – náves	2014	-
17	Bykoš – náves	2014	-
18	Všeradice – náves	2014	-
19	Měňany – u autobusové zastávky	2014	-
21	Alkazar pod Židovskou roklí – na zadní straně panelu VNS 10	2003	2014
22	Budňany – před poštou	2005	2014
23	Bubovice – u přístřešku u obchodu	2014	-
25	Mořinka – náves	2014	-

Číslo panelu	Umístění	rok zbudování	obnova cedulí
26	Roblín – u obecního úřadu	2014	-
27	Vonoklasy – u obchodu na konci obce	2014	-
28	Choteč	2014	-
29	Třebotov	2014	-
30	Kosoř – na konci cesty do Budenic (vedle tur. přístřešku)	2014	-
31	Radotín – v parku u městského úřadu	2014	-
32	Sv. Jan – u zdi zahrady kláštera (vedle NS SJ)	2005	2014
34	Golf Karlštejn – ve spodní části nad mlýnem blízko zel. tur. zn.	2001-2003	2014
35	Zlatý kůň – u horního parkoviště	2014	-
36	Hlásná Třebaň u mostu	2014	-
37	Korno u rybníka	2014	-
39	Černošice u cihelny, cesta na Vonoklasy	2014	-
42	Vinařice náves	2014	-
91	Malá Amerika – na zadní straně ^ P-I 15 (dočasně)	2014	-
	Koněprusy – odpočívadlo nad obcí, s vyhlídkou (na stojanu obce)	2016	-

Tabulka A/7 – Samostatné informační panely MZCHÚ

Číslo panelu	Umístění	Rok zbudování	Obnova cedule
	HODNOCENÍ: nové panely pěkně zpracované s velkými fotografiemi a přehlednými texty - platí pro všechny tabule		
1	NPR Karlštejn — Sv. Jan - náves (naproti kostelu, u Husova kamene)	2014	-
3	NPR Karlštejn — skanzen Solv. lomy, u cesty k hornímu lomu (vpravo od pokladny)	2014	-
4	NPR Karlštejn — Vysoká stráž - u křížku, vlevo u cesty na Vysokou stráž	2014	-
10	NPR Karlštejn — Herinky – u Dubu, vpravo od ^ Ka (k závoře)	2014	-
11	NPR Karlštejn — Budňany – vlevo u tur. cesty v sedle Plešivce do Krabiny na zač. lesa	2014	-
12	NPR Karlštejn — V lipách, na levém okraji cesty do Haknovecké strže, cca 10 m pod silnicí	2014	-
21	NPR Koda — Srbsko, u cesty do Kody vpravo (konec cesty)	2007	2014

Číslo panelu	Umístění	Rok zbudování	Obnova cedule
22	NPR Koda — u Tobolky (tur. značka na Tetín)	2014	-
23	NPR Koda — u Tobolky, u cesty do Kody (za parkovištěm vlevo)	2007	2014
24	NPR Koda — Nad Císařskou roklí	2014	-
25	NPR Koda — za Tetínem	2007	2014
31	PR Karlické úd. — u hrádku Karlík	2014	-
32	PR Kulivá h. — na okraji stepi na hřebeni Kulivé hory	2014	-
33	PR Radotínské údolí — u odb. cesty od silnice do údolí	2014	-
34	PR Tetínské skály — u cyklostezky na levém břehu Berounky (jv. od mlýna)	2014	-
35	PR Tetínské skály — u kostela v Tetíně	2014	-
36	PR Voškov — na hřebeni Voškova	2014	-
37	PR Kobyla — u vstupního tunelu (^1)	2014	-
38	PR Na Voskopě — u silnice u odbočky do Homoláku	2014	-
39	PR Klapice — u cesty na planině Klapice (u stojanu ^4)	2014	-
40	PR Staňkovka — Radotín, cesta nad tratí (u stojanu ^10)	2014	-
41	PR Staňkovka — Na Pískách (u červ. tur. zn.)	2014	-
51	NPP Zlatý kůň — u horního parkoviště (dole)	2014	-
52	NPP Kotýz — u lomu VLČS	2014	-
53	NPP Kotýz — u lávky u Havlíčkova mlýna	2014	-
54	NPP Klouk — Suchomasty	2014	-
55	NPP Černé rokle — Kosoř, nad skalami	2014	-
56	NPP Černé rokle — Černá r., dole u silnice	2014	-
60	PP Krásná stráž — na konci Karlíka u zel. tur. značky	2014	-
61	PP Krásná stráž — u start. plochy rogalistů	2014	-
62	PP Spičatý vrch — u silnice v zatáčce (u stoj. č. ^1)	2014	-
63	PP Syslí louky u Loděnice I. — u silnice u stoj. značení č. ^1	2014	-
111	NPP Dalejský profil — Černý lom	2014	-
112	NPP U Nov. mlýna — odb. ze silnice nad lom Prastav	2014	-
113	NPP Barrandovské skály — u "Chuchelských růžiček"	2014	-
114	NPP Lochkovský profil — Cikánka, u památníku (u lomu Špička)	2014	-
115	NPP Cikánka — u červené tur. stezky od Maškova mlýna nad lomem Špička	2014	-

RÚZNÉ JINÉ PANELY

- ☒ Vyhlídka Zlatý kůň
- ☒ Vyhlídka Tetín
- ☒ Památné stromy
- ☒ Bezzásahové území Doutnáč
- ☒ Lom na Chlumu
- ☒ Malá Amerika
- ☒ Obrovský dvojjazyčný panel CHKO ČK Koněpruské jeskyně, u horního parkoviště

- ☞ Obrovský dvojjazyčný panel CHKO ČK, u vchodu do hradu Karlštejn
- ☞ Liščárna – u vchodu do štoly
- ☞ Alkazar – u vchodu do jednotlivých štol
- ☞ NPP Požáry, v lomu (NPP) na stěně u vchodu do tunelu
- ☞ Lom Alkazar – na zadní straně panelu VNS 11
- ☞ Informační tabule ve Velkolomu Čertovy schody na vyhlídkách – přístupné pouze s doprovodem personálu

ZNAČENÉ TURISTICKÉ STEZKY (KČT)

CHKO Český kras je protkáno sítí turistických stezek, které propojují důležité cíle, zejména v části kolem Karlštejna a Sv. Jana pod Skalou, a dalších turisticky významných cílů.

CYKLOTRASY A CYKLOSTEZKY

Území protínají cyklotrasy. Většinou vedou po silnicích. Kolem řeky Berounky byla vybudována cyklostezka Po stopách českých králů, kterou doprovází i tištěný průvodce. Potýká se však s problémy technického rázu.

Tabulka A/8 – Přehled muzeí na území Českého krasu

Muzea	Vlastník	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky
Muzeum Českého krasu v Berouně	Středočeský kraj, příspěvková organizace	Regionální muzeum, zaměřené obecněji na historii regionu, spíše na Barrandien, částečně se věnuje Českému krasu	Českému krasu se věnuje částečně, část expozice je zaměřena na přírodu Českého krasu, větší část na geologickou historii. Expozice jeskyní a geologicko-paleontologická expozice.	Dobře popsán významný stratotyp Klonk, obsahuje interaktivní prvky. Výborná je venkovní expozice Geopark Barrandien.	Expozice zaměřená na přírodu Českého krasu je zastaralá, není interaktivní.
Muzeum Jarmily Novotné a Svatopluka Čecha Liteň	Městys Liteň	Malé regionální muzeum založené na informování o slavných osobnostech obce.	Není propojení.	Zajímavé informace o slavných osobnostech, navázané na historii regionu.	
Muzeum Tetín	Obec Tetín	Historické zajímavosti a také expozice flóry a fauny NPR Koda a Tetínské skály. Proběhla rekonstrukce budovy i expozic. Doplněn panel k CHKO ČK, panel flóra ČK, fauna ČK a geologie ČK, herbářové položky a geologické exponáty, a také o venkovní	expozice flóry a fauny NPR Koda a Tetínské skály	Velmi zajímavý výklad, zajímavé historické souvislosti, možnost venkovní exkurze s průvodcem (venkovní exkurze zajišťuje Sdružení sv. Ludmily). Rekonstrukce zatraktivnila expozici.	Venkovní truhlík vyžaduje údržbu.

Muzea	Vlastník	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky
		truhlík osázený krasovými rostlinami a doplněný popisky.			
Galerie a muzeum M. D. Rettigové a Muzeum pravěku Všeradice	Obec Všeradice	Malé regionální muzeum založené na informování o slavných osobnostech obce a nálezech z pravěkých dob na Berounsku..	Nálezy z doby železné a bronzové na Berounsku a v okolí obce, souvislost s přírodou.	Zajímavé informace o nálezech i o Magdaleně Dobromile Rettigové. Využití příběhů a zajímavých receptů.	Informace na tabulích v dlouhých textech bez členění na odstavce a bez využití většího množství obrazového materiálu.
Solvayovy lomy	Spolek Barbora	Výstava k historii těžby vápence v Českém krasu s výkladem.	Jeskynní systémy, těžba vápence, netopýři.	Velmi dobře interpretováno a přiblíženo návštěvníkovi prostřednictvím příběhů konkrétních lidí. Zajímavá časová osa.	Nedostatečné zázemí pro návštěvníky - parkoviště, sociální zařízení, občerstvení. Přístup přes Sv. Jan - přetížená lokalita.
Expozice hornin Českého krasu v lomu Paraple	Středočeský kraj V r. 2021 se převádí do vlastnictví AOPK ČR	Shromážděny horniny z území Českého krasu se jmény a popisy, doplněno 2 naučnými tabulemi	Zaměřeno na Český kras	Texty dobře zpracovány, zajímavě pojaty, výstižné, krátké.	Technicky není úplně dobře zvládnuto, popisky jsou poškozeny.

Muzea	Vlastník	Popis	Tematické propojení s Českým krasem	Silné stránky	Slabé stránky
Malá Amerika exkurze	Lomy Mořina	Exkurze do štol a opuštěných lomů u Malé Ameriky	Historie těžby vápence, netopýři Českého krasu.	Velmi zajímavá návštěva opuštěných štol a lomů.	Přístupné přes činný lom Mořina, nemá ještě dostatečné zázemí.

EXPOZICE MIMO ÚZEMÍ CHKO

Důlní expozice Chrštenická šachta

INFORMAČNÍ CENTRA

Informační centra jsou umístěna v některých obcích a městech. Obecně lze říci, že z hlediska informování o CHKO a ochraně přírody, případně možných cílech v rámci interpretace je potenciál informačních center nevyužit.

- ☒ Informační centrum Beroun
- ☒ Informační centrum Karlštejn a Dolní Berounka
- ☒ Informační centrum v Muzeu Tetín
- ☒ Informační centrum Dobřichovice – mimo CHKO
- ☒ Informační centrum Keltské kultury Nižbor – mimo CHKO
- ☒ Infocentrum Svatý Jan pod Skalou

EXKURZE

Dobrym nástrojem pro interpretaci sdělení jsou pořádané exkurze. Exkurze neoslovují velké množství návštěvníků, ale návštěvníci jsou osloveni osobně průvodcem a je u nich většinou velká ochota spolupracovat a dále se podílet na ochraně přírody a krajiny v daném území. Tato skutečnost nebyla nijak exaktně prokazována.

Správa CHKO Český kras – cca 10 exkurzí ročně

Muzeum Českého krasu v Berouně – poskytuje programy v rámci venkovní expozice Geopark Barrandien i exkurze v terénu (interpretaci nabízí v rozsahu celého Barrandienu, případně i s přesahem do mladších pokryvných útvarů)

Den otevřených dveří ve Velkolomu Čertovy schody – 1x za 2 roky (ve spolupráci s Muzeem Českého krasu v Berouně)

CHYBĚJÍCÍ SLUŽBY V ÚZEMÍ

V území chybí dostatek kvalitních informačních center. Chybí destinační management, který by dostatečně koordinoval cestovní ruch v oblasti Českého krasu a Geoparku Barrandien.

Chybí parkoviště u turisticky hojně navštěvovaných lokalit – Sv. Jan pod Skalou, Bubovice Solvayovy lomy, Tetín, Velká Amerika a dalších.

DÍLČÍ ZÁVĚR

V Českém krasu je poměrně velké množství naučných stezek i samostatných informačních tabulí k CHKO, jednotlivým maloplošným chráněným územím, geologickým zajímavostem, obcím, kapličkám, známým osobnostem apod. Naučné stezky jsou na různé obsahové a interpretační úrovni, některé jsou svým obsahem již zastaralé, byť mohou mít dobrou úroveň interpretační. Některé z nich vyjadřují částečně hlavní nebo dílčí sdělení Českého krasu. Celkově je potřeba většinu naučných stezek přepracovat a využít jejich potenciál pro interpretaci sdělení o Českém krasu.

Problematická jsou místa, kde se setkává větší množství naučných stezek, je zde pak více panelů s obdobným obsahem, což působí chaoticky a někdy až nepříjemně.

Značené turistické stezky, cyklotrasy a cyklostezky provedou návštěvníka po nejdůležitějších zajímavostech území a propojují dobře různé cíle v Českém krasu. Chybí cyklotrasa do Koněpruských jeskyní, která by propojila jeskyně s místy odjezdu hromadné dopravy, zejména vlak nebo případně cyklobusy.

Chybí informační centrum ochrany přírody a chybí větší spolupráce a propojenost Správy CHKO Český kras s existujícími turistickými informačními centry, která by uvítala větší množství informačních materiálů o přírodě Českého krasu. V tomto ohledu by mohl hrát plánovaný Dům přírody Českého krasu velkou roli.

Služby v oblasti interpretace jsou poskytovány zejména na místech, kde jsou lokalizovány památky nebo atraktivní cíle. Jedná se o hrady, jeskyně a štolý.

Památky, kde je poskytována průvodcovská služba, jsou hrad Karlštejn a kostely v Tetíně. Služby průvodce jsou poskytovány dále v Koněpruských jeskyních (pouze vnitřní okruh), v Muzeu Českého krasu v Berouně, ve štolách lomu Mořina – Velká a Malá Amerika, ve štolách a okolí Solvayových lomů. V Solvayových lomech je možná i projížďka vláčkem úzkokolejky. Dále je možno jednou za rok až dva roky navštívit s průvodcem areál lomu Čertovy schody při speciálně organizovaných akcích.

V průběhu roku jsou organizovány exkurze zaměřené na přírodu a krajinu Českého krasu i exkurze s konkrétní tematikou, například geologickou. Exkurze organizuje SCHKO ČK, Muzeum Českého krasu v Berouně, ale také například pražské univerzity.

TISK A TISKOVINY

O CHKO Český kras bylo vydáno v minulosti vícero informačních materiálů, jako například letáček CHKO Český kras. Tento letáček je ale již téměř nedostupný, ve většině muzeí a v informačních centrech nebyl dostupný nebo pouze v malém množství. Informační centra i muzea projevují zájem o možnosti informování o ochraně přírody a Českém krasu, uvítaly by informační materiály.

Prostor pro informace poskytuje časopis Český kras, který vydává Muzeum Českého krasu v Berouně.

DVD, VIDEO, TV

DOKUMENTY – ČESKÁ TELEVIZE

- ☞ [Po stopách, Do Českého krasu za Joachimem Barrandem](#), 2004 (provází Miroslav Vladyka)
- ☞ Poutní místa – Svatý Jan pod Skalou, 2008
- ☞ [Vzhůru dolů! Za pověstmi Zlatého koně, 2009](#) (provází Arnošt Goldflam)
- ☞ [Mizející místa domova, V lomech Českého krasu](#), 2011 (provází Václav Cílek)
- ☞ [Studio 6, 2012](#) (účinkuje Michal Slezák, Týkalo se průzkumu pro těžbu břidlicových plynů, 40 let CHKO Český kras)
- ☞ [Pátrání: Český kras – Lovci záhad, Velké vymírání](#), 2012
- ☞ [Médřové na cestách – Český kras](#), 2013 (Koněpruské jeskyně, Kobyla, Bubovický potok, Karlštejn, příroda, krajina)
- ☞ [Toulavá kamera, Koda](#), 2014 (NPR Koda, osada, jeskyně, kodská pěnovecová kupa, Tetín)
- ☞ [Krajinou domova, Krasové podivuhodnosti](#), 2016
- ☞ [Kletoty naší krajiny, Český kras](#), 2017

YOUTUBE

Je zde spousta nahrávek přírody a krajiny Českého krasu, namátkou uvádíme následující.

- ☞ [Vinko Kadečka](#), jen záběry krajiny a hudba
- ☞ [Kamilanovy deníky](#)
- ☞ [Český kras, Náš svět](#)

WEBOVÉ STRÁNKY

Webové stránky o Českém krasu můžeme rozdělit na oficiální webové stránky veřejných a odborných institucí, které mají na starosti správu v určitých odvětvích. Na těchto stránkách najdeme oficiální informace o činnosti těchto institucí, ale také sekce s informacemi o hodnotách území Českého krasu pro veřejnost. Jedná se zejména o instituce, které s AOPK ČR spolupracují.

Druhou skupinou jsou stránky obcí na území, které uvádějí základní informace o území Českého krasu, o jeho hodnotách, akcích, exkurzích, apod.

Třetí skupinou jsou stránky zájmových sdružení, které se zabývají zejména rozvojem cestovního ruchu v Českém krasu nebo interpretací hodnot Českého krasu.

Na posledním místě jsou uvedeny namátkově stránky zaměřené na turistický ruch v oblasti.

OFICIÁLNÍ STRÁNKY VEŘEJNÝCH A ODBORNÝCH INSTITUCÍ

- ☞ [Oficiální stránky AOPK ČR, RP Střední Čechy, Správa CHKO Český kras](#), které uvádějí základní informace o území.
- ☞ [Oficiální stránky budoucího návštěvnického střediska Dům přírody Českého krasu](#).
- ☞ [Webová aplikace Ochrana přírody a krajiny České republiky](#) obsahuje informace o všech chráněných krajinných oblastech, národních parcích, národních přírodních rezervacích a národních přírodních památkách. K dispozici je i na DVD. Vznikala v letech 2007-08.
- ☞ [Webové stránky Středočeského kraje](#), základní informace o přírodě je v posledním odstavci na stránce o kraji, kde jsou vyjmenovány všechny CHKO v kraji.
- ☞ [Prezentace Středočeského kraje](#). Oficiální stránky Středočeské centrály cestovního ruchu, příspěvkové organizace Středočeského kraje, poskytují kompletní informace z oblasti cestovního ruchu a jejich hlavní náplní je rozvoj a propagace cestovního ruchu největšího regionu ČR. a Na stránkách je samostatně uvedena CHKO Český kras (bez fotek) a jednotlivé lokality (Lom Velká Amerika, Koda Tetínaké jeskyně, Tetínské skály ad.) včetně Geoparku Barrandien a informačních center – Muzeum Tetín a Karlštejsko.
- ☞ [Web Muzea Českého krasu v Berouně](#)
- ☞ [Webové stránky Velkolomu čertovy schody](#). Hned v začátku je uvedena informace, že Velkolom čertovy schody leží v Chráněné krajinné oblasti Český kras.
- ☞ Oficiální stránky Koněpruských jeskyní ([zde](#) a [zde](#)) se základními informacemi k jeskyním. Hned na úvodní stránce nalezneme informaci, že se jeskyně nacházejí na území CHKO Český kras.
- ☞ [Webové stránky Státního hradu Karlštejn](#)
- ☞ [Webové stránky České geologické služby – základní informace a fotoarchív o geologických lokalitách](#)
<http://fotoarchiv.geology.cz/cz/nahledy/oblast/92/>
<http://lokality.geology.cz/d.pl>
- ☞ [Digitální atlas zaniklých krajin](#). Projekt Ministerstva kultury ČR NAKI Dědictví zaniklých krajin: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění. Zaniklá pastevní krajina v Českém krasu

STRÁNKY OBCÍ

☞ [Beroun](#)

☞ [Bubovice](#)

☞ [Hlásná Třebaň](#)

☞ [Koněprusy](#)

☞ [Liteň](#)

☞ [Tetín](#)

☞ [Libomyšl](#)

☞ [Srbsko](#)

☞ [Všeradice](#)

STRÁNKY ZÁJMOVÝCH SDRUŽENÍ

☞ [Stránky národního geoparku Barrandien.](#)

☞ [Skanzen Solvayovy lomy](#), provozuje spolek Barbora. Informují o svých aktivitách a akcích.

☞ <http://tetin.speleo.cz/wp/> - stránky základní organizace 1-02 ČSS (jeskyňáři Tetín)

☞ <http://zlatykun.com/> - stránky speleologické skupiny Zlatý kůň, Český kras

☞ www.geospeleos.com – stránky základní organizace 1-05 ČSS (lokality Českého krasu)

☞ <http://www.speleo.kuk.cz/> – stránky základní organizace 1-06 ČSS (lokality Českého krasu, především jeskyně Chlum)

☞ www.barrandien.eu – stránky základní organizace 1-11 ČSS (lokality Českého krasu, především jeskyně nad Kačákem, Petzoldova lomu u Srbska, pod Javorkou ad.)

STRÁNKY ZAMĚŘENÉ NA TURISTICKÝ RUCH

☞ <http://www.cesky-kras.cz/>

☞ <http://jeskyne.cesky-kras.cz/> - neoficiální stránky

☞ <https://www.caves.cz/jeskyne/konepruske-jeskyne> - oficiální stránky

☞ <http://www.krasycech.cz/Cesky-kras/>

☞ <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/chrana-krajinna-oblast-cesky-kras>

☞ https://cs.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1n%C4%9Bn%C3%A1_krajinn%C3%A1_oblast_%C4%8Cesk%C3%BD_kras

☞ <https://www.lomy-amerika.cz/>

☞ <https://www.ceskozemepribehu.cz/misto/81-hrad-karlstein>

☞ <https://www.vyletnik.cz/tipy-na-vikendy/stredni-cechy/berounsko-a-horovicko/338-cesky-kras/>

☞ https://www.tripadvisor.cz/Attractions-g2423253-Activities-Central_Bohemian_Region_Bohemia.html

☞ www.karlstejsko.info

☞ www.kampocesku.cz

☞ www.turistika.cz

☞ <http://www.karlstejsko.cz/>

☞ <https://www.berounsko.net/>

- ☞ [Pověsti o Hagenovi](#)
- ☞ [Pověsti Ameriky](#) (Ladislav Lahoda)
- ☞ Příběhy vězňů trestaneckého tábora na Mořině ([zde](#), [zde](#), [zde](#)), skutečné a daleko přesahující Hageny.
- ☞ [Vstoupit do krajiny](#) (Václav Cílek a kol.)
- ☞ [Zde](#) pověst o pasáčkovi, pověsti o koních a jménech s nimi spojených (Koněprusy, Zlatý kůň, Kobyla).

DÍLČÍ SHRNUÍ

O Českém krasu existuje velké množství informací, které jsou podávány formou tištěných materiálů – letáků, knih, časopisů, uvedeny na internetu nebo ztvárněny ve filmových dokumentech.

Vnější obraz území vykresluje Český kras jako zajímavé území s přírodními hodnotami kousek od Prahy. Je zdůrazněno utváření území vápencem, množství jeskyní, bohatství přírodní i historické. Najdeme zde zajímavé informace i tipy na výlety, ale také spoustu příběhů osobností nebo z oblasti fantazie.

Celkově lze říci, že informací o přírodě a historii je dostatečné množství. Zdůrazněna bývá vzácnost území a objevují se i informace o ochraně území. Nevyužitý je potenciál příběhů osobností, i když například Barrande bývá uváděn často.

Kromě webových stránek Správy CHKO Český kras se základní informace o CHKO dozvíme na dalších stránkách věnovaných přímo Českému krasu nebo na stránkách, které se věnují přírodě celé ČR.

V roce 2019 byla založena Destinační agentura z iniciativy měst Beroun, Králův Dvůr a Zdice a obcí Srbsko, Svatý Jan pod Skalou a Tetín (zakládající členové). Destinační agentura Berounsko sdružuje poskytovatele produktů a služeb cestovního ruchu. Jejím úkolem je vytvářet platformu pro vzájemnou komunikaci, koordinaci a kooperaci za účelem efektivnějšího řízení cestovního ruchu. Agentura udržitelným způsobem prosazuje destinaci a její produkty a služby na trhu a využívá konkurenční výhody destinace vůči ostatním turistickým oblastem. Destinační agentura Berounsko je od 9.3.2021 oficiálně certifikovanou organizací destinačního managementu dle Kategorizace organizací destinačního managementu, kterou realizuje CzechTourism.

Zdroje

Tomáš Kazmierski: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu na území Českého krasu, 2002

Plán péče Chráněné krajinné oblasti Český kras, Rozbory k 31. 12. 2008, AOPK ČR

Medek Michal, Banaš Marek: Výzkum návštěvnosti vybraných CHKO, červenec 2010

Vendula Stará, Zpráva: Předběžné výsledky dotazníkových šetření provedených v Českém krasu, 2010

Romana Červinková: Zakládání geoparků v konceptu udržitelného rozvoje na příkladu kandidátského Geoparku Joachima Barranda, Diplomová práce, Praha 2014

PLÁNOVACÍ ČÁST

Plánovací část KPNV vychází ze závěrů části analytické. Navrhuje způsoby, jak rozvíjet rozpoznaná pozitiva a jak řešit popsané problémy. Na plánovací část navazuje část aplikační, popisující podrobněji konkrétní kroky, vedoucí k realizaci aktivit, a rozpracovává do většího detailu předpokládaný proces realizace aktivit s očekávanou dobou uskutečnění do 2–3 let (karty projektů).

ÚČEL KONCEPCE PRÁCE S NÁVŠTĚVNICKOU VEŘEJNOSTÍ

Hlavní cíle Koncepce práce s návštěvnickou veřejností jsou formulovány v Metodických listech AOPK ČR takto:

- ☞ Definovat a potvrdit některá základní omezení ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu
- ☞ Navrhnout řešení negativního vlivu návštěvnosti na předměty ochrany
- ☞ Vypracovat plán interpretace ochrany přírody a krajiny zasazený do širšího regionu a vhodných obsahů a metod komunikace s jednotlivými cílovými skupinami; revize stávající návštěvnické infrastruktury, publikací, webových prezentací apod., a návrh optimalizace s cílem identifikace místní veřejnosti i návštěvníků s regionem a potřebou jeho ochrany.

Na základě diskuse s pracovníky Správy chráněné krajinné oblasti Český kras (dále jen SCHKO) a na základě plánu péče o Chráněnou krajinnou oblast Český kras (dále jen CHKO ČK) jsme formulovali tyto hlavní cíle, o jejichž naplnění by měla koncepce práce s veřejností na území Chráněné krajinné oblasti Český kras (dále KPNV) usilovat:

- ☞ Posilování dobré pověsti SCHKO (profesionální odborná instituce účinně hájící veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny), získávání zájmu a podpory veřejnosti pro cíle ochrany přírody a krajiny a pro práci AOPK ČR
- ☞ Ovlivňování chování návštěvníků CHKO ČK tak, aby rekreačním využíváním chráněného území nedocházelo k poškozování předmětů ochrany
- ☞ Zlepšení komunikace a spolupráce s lidmi, kteří žijí v CHKO Český kras

Koncepce práce s návštěvnickou veřejností popisuje cíle, sdělení, cílové skupiny a prostředky interpretace, které přispějí k naplňování cílů výše uvedených.

CÍLE INTERPRETACE

Interpretační cíle definujeme v oblasti vzdělávací (co se návštěvníci mají dozvědět), emoční (co mají pocítit) a v oblasti behaviorální (jak má interpretace ovlivnit jejich chování). Formulace těchto cílů je spolu s hlavními a dílčími sděleními důležitá jako vodítka pro nasměrování tvůrců a provozovatelů interpretačních aktivit v území.

CÍLE VZDĚLÁVACÍ (CO SE MAJÍ NÁVŠTĚVNÍCI DOZVĚDĚT, NAUČIT, UVĚDOMIT SI):

- ☞ Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách
- ☞ Český kras je vápencovým ostrovem uprostřed Českého masivu
- ☞ Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny včetně bohatství rostlin a živočichů zde žijících jsou výsledkem trvalého pobytu a působení člověka
- ☞ Český kras je jedním z klíčů k české krajině; Český kras je archivem vývoje přírody: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas; pro poznání vývoje přírody a lidské kultury od terciéru po dnešek má osteologický a archeologický obsah jeskyní a krasových kapes nesmírný význam
- ☞ Český kras má mezinárodní význam pro svou geologickou stavbu a paleontologický obsah masivů staršího paleozoika s významnými geologickými profily, nacházejí se v něm mezinárodní stratotypy a významné paleontologické lokality
- ☞ K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let vytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obměny, pastvu ovcí a koz apod.)
- ☞ I neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy nejsou jáma, kterou je třeba zavézt, ale cenný prostor, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny; lomy a odkryvy mají význam i jako významné geologické profily
- ☞ Borovice černá a trnovník akát nejsou přirozenou součástí zdejší přírody (byly zde uměle vysazeny) a na některých místech je třeba je odstraňovat, aby měli dostatek prostoru ti živočichové a rostliny, kteří jsou zde doma, ale nové výsadby je vytlačují.
- ☞ Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí
- ☞ Usměrněním stavební činnosti chráníme krajinu a krajinný ráz, tedy vizuální hodnoty, za kterými sem turisté směřují
- ☞ Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů
- ☞ Přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem

CÍLE EMOČNÍ (CO MAJÍ NÁVŠTĚVNÍCI POCÍTIT, VNÍMAT, S JAKÝMI POCITY MAJÍ ČESKÝ KRAS OPOUŠTĚT):

- ☞ Český kras je krásná a obdivuhodná krajina vápencových skal a lesostepí
- ☞ Český kras je prostorem objevů, dobrodružství, tajemství, záhad
- ☞ Český kras je jedinečný svým geniem loci; jeho součástí je historie spojená s Karlštejnem, Tetínem, Svatým Janem pod Skalou
- ☞ Je znepokojující, jak velmi dokáže člověk svou silou čím dál rychleji proměňovat přírodu a krajinu, aniž by byl schopen dohlédnout konce svých kroků
- ☞ Ochránci přírody jsou důvěryhodné osoby a instituce, které svou práci dělají dobře a profesionálně a zaslouží si respekt a podporu
- ☞ Krajina Českého krasu je mi blízká, radost z ní chci sdílet s rodinou a přáteli; je to krajina, s níž pociťuji sounáležitost a za niž se cítím spoluodpovědný

CÍLE BEHAVIORÁLNÍ (K JAKÝM PŘEDSEVZETÍM ČI ROZHODNUTÍM V OBLASTI CHOVÁNÍ MAJÍ NÁVŠTĚVNÍCI DOSPĚT, K JAKÝM POZITIVNÍM ZMĚNÁM V CHOVÁNÍ MAJÍ BÝT MOTIVOVÁNI):

- ☞ Nejlepším způsobem, jak cestovat do Českého krasu, je vlak nebo autobus; nejlepším způsobem, jak se pohybovat po Českém krasu, je pěšky
- ☞ Chováme se ohleduplně k přírodě i k ostatním návštěvníkům
- ☞ Dozvídáme se o praktických krocích, jakými je možné podílet se na udržení a zlepšování přírody a krajiny v Českém krasu (dodržování pravidel slušného chování v přírodě, dobrovolná práce, ekologicky uvědomělé chování v běžném životě apod.)
- ☞ Respektujeme omezení daná právními předpisy a prosazovaná pracovníky ochrany přírody (neznečišťovat území odpady (co jsem si přinesl, to si zase odnesu), respektovat zákazy vjezdu, parkovat jen na vymezených parkovištích, pohybovat se po vymezených cestách, tábořit jen na vyhrazených místech apod.)
- ☞ Poznatky a zkušenosti z návštěvy chráněných území aplikujeme v přírodě a krajině v okolí vlastního domova

CÍLOVÉ SKUPINY

Při vymezení cílových skupin návštěvníků, na něž budou zejména zaměřeny prostředky interpretace (naučné stezky, informační materiály, expozice a programy Domu přírody, průvodcované exkurze apod.) jsme vycházeli z průzkumů návštěvnosti a vlastního dotazníkového šetření (viz analytická část), ze znalostí o vlivu návštěvníků na předměty ochrany, z cílů ochrany přírody a krajiny formulovaných v plánu péče o CHKO Český kras, v diskusích s pracovníky AOPK ČR a z navazujících cílů interpretace a hlavního a dílčích sdělení.

Pro návštěvnost Českého krasu je podstatná blízkost Prahy (velký počet jednodenních návštěvníků z hlavního města, často využívajících hromadnou dopravu) a existence dvou výjimečných nadregionálních atraktivit v území: kulturní a historické (hrad Karlštejn) a přírodní a historické (Koněpruské jeskyně).

RODINY S DĚTMI

Tato skupiny přijíždí většinou autem (v případě Koněpruských jeskyní, kam je hromadnou dopravou obtížné se dostat) nebo hromadnou dopravou. K nejčastěji udávaným důvodům návštěvy patří poznávání přírody a jejích krás, klid a odpočinek. Mimo sezónu přijíždějí nejčastěji na víkendy, během letních prázdnin a květnové špičky pak na vícedenní pobyty (3–7 dní). Dávají přednost krátkým i delším procházkám spojeným s návštěvou výrazného cíle, jako jsou například Karlštejn, Koněpruské jeskyně, Velká a Malá Amerika.

K ubytování upřednostňují malé penziony a ubytování v soukromí. Přijíždějí téměř výhradně vlastním autem a auto využívají i k přesunům v rámci území CHKO ČK. Nejčastěji pocházejí z Prahy a okolí. Mají zájem o geologii a historii, uvítali by programy pro děti, návštěvu expozice a vycházku s průvodcem. Dokáží měnit svůj program, přijde-li zajímavá nová nabídka. Cílová skupina interpretací velmi dobře oslovitelná.

PĚŠÍ TURISTÉ

Mezi pěšími turisty převažují páry a skupiny přátel. Přijíždějí často na jednodenní návštěvu z Prahy. Tyto skupiny častěji využívají hromadnou dopravu, pokud je dostupná. Jezdí zejména za přírodou (skupiny přátel) a klidem (páry). Třetina navštěvuje Český kras vícekrát ročně nebo pravidelně až 10x za rok. Páry a skupinky přátel se vydávají na známé cíle v Českém krasu a častěji absolvují delší výlet v přírodě. Zajímala by je expozice o Českém krasu a uvítali by možnost exkurze s průvodcem, zaměřenou na obecné informace o krasu, na geologii, botaniku a ornitologii. Zájem mají také o návštěvu nepřístupných jeskyní a dalších podzemních prostor. Cílová skupina interpretací velmi dobře oslovitelná.

ŠKOLY

Školní skupiny přijíždějí do Českého krasu zejména v rámci školních výletů. Jejich cílem jsou především Koněpruské jeskyně; přijíždějí nejvíce v květnu a červnu, méně pak v září a v říjnu. V květnu a červnu tvoří až 90 % všech organizovaných skupin (zájezdů), které míří do Koněpruských jeskyní. V obcích na území CHKO Český kras navštěvuje základní školy asi 3 300 žáků, kteří tvoří jednu z významných cílových skupin Domu přírody; Český kras je ovšem cílem návštěv škol z celé České republiky. Přijíždějí s předem stanoveným programem.

Školy jako cílová skupina se mohou kromě školních výletů stát častějšími či pravidelnými návštěvníky CHKO a zejména Domu přírody v případě, že na ně bude pamatovat programová

nabídka DP například tvorbou výukových programů vázaných na školní vzdělávací programy, cílených na různé věkové skupiny žáků, nabízejících skupinové aktivity a doplněných obvyklými pomůckami (pracovní listy, učební texty apod.).

ORGANIZOVANÉ SKUPINY (KROMĚ ŠKOL)

Přijíždějí většinou na konkrétní místo, zejména na hrad Karlštejn a do Koněpruských jeskyní, případně na hromadné akce (Solvayovy lomy, velkolom Čertovy schody apod.) a turistické pochody (Jarním Českým krasem, Karlštejnská tlapička atd.). V posledních dvou letech počet zájezdů z Prahy na Karlštejn klesl, projevuje se konkurence jiných památek. Jejich flexibilita co se týče možných rychlých změn programu je velmi nízká.

ÚČASTNÍCI HROMADNÝCH AKCÍ

Velké množství návštěvníků se účastní konkrétních akcí – hrnčířské trhy v Berouně, exkurze ve velkolomu Čertovy schody (Evropské minerální dny 2017, pravidelné každoroční akce pro veřejnost), Solvayovy lomy, Evropské dny chráněných území... Skupina interpretací oslovitelná v případě dobré spolupráce s organizátory hromadných akcí (vhodné formy interpretace jako součást programové nabídky, distribuce informačních materiálů apod.).

NOVODOBÍ TRAMPOVÉ (OSADNÍCI)

Nevelká, i když z pohledu ochrany přírody a krajiny poměrně problematická skupina návštěvníků, interpretací obtížně oslovitelná. Potomci či následovníci zakladatelů a budovatelů trampských osad zejména v Kodske rokli, kteří dnes touží po zvyšování komfortu kdysi skromných chat a zatěžují okolí souvisejícími aktivitami (odpady, zahrádkaření, vjezd aut, další poškozování pěnovecových kaskád) zejména o víkendech a průběžně v letní sezóně.

AMATÉRŠTÍ PŘÍRODOVĚDCI

(botanici, zoologové, speleologové, geologové, paleontologové)

Malá skupina navštěvující konkrétní lokality (jeskyně, naleziště zkamenělin, lokality výskytu rostlin a živočichů); problematickým chováním je vstup do veřejnosti nepřístupných jeskyň, rušení netopýrů, sběr zkamenělin mimo lokality veřejně přístupné, kde je sběr povolen; poškozování rostlin v době kvetení, v NPR a NPP pohyb mimo značené cesty).

CYKLISTÉ, CYKLOTURISTÉ

Přijíždějí zejména v sezóně, nejvýraznější pohyb po cyklotrase (nyní oficiálně uzavřené) v úseku Beroun – Srbsko; pohyb cyklistů v terénu působí negativně zejména na území NPR Karlštejn; na úzkých stezkách dochází ke konfliktům s pěšími návštěvníky, k poškozování a rozšiřování stávajících stezek.

HOROLEZCI

Lezení je v Českém krasu povoleno celoročně; horolezci navštěvují lezecké lokality Skály u Koněprus, Srbsko – levý břeh (nejnavštěvovanější), Srbsko – pravý břeh a Svatý Jan Pod Skalou. Při lezení jsou povinni řídit se pravidly, která stanoví rozhodnutí AOPK ČR. Mohou působit škody erozí na přístupových cestách ke skalám, poškozovat skály, rušit živočichy, zanechávat odpadky a zakládat ohniště.

Tabulka N/1 – skupiny návštěvníků

Název	Charakteristika	Vliv na území	Potřeby, očekávání
Rodiny s dětmi	Příjezd většinou autem, od jara do podzimu, víkendy a svátky, o prázdninách kdykoli; vydávají se spíše na kratší vycházky	Vliv minimální; občas pohyb mimo značené cesty, odpadky	Občerstvení, odpočinek, příležitost pro hru dětí, použití WC; tipy na výlety a aktivity v přírodě, značené trasy, naučné stezky, parkování, odpadkové koše. Pobyt v přírodě, hra, poučení, příjemný čas strávený s rodinou.
Pěší turisté	Skupiny, páry i jednotlivci; přicházejí od jara do podzimu, využívají hromadnou dopravu i auto; zejména o víkendech a svátcích, v červenci a srpnu kdykoli.	Odpadky, poškozování pěších cest a stezek, vytváření paralelních stezek (zejména při deštivém počasí, při souběžném využívání stezek s cyklisty); vstup mimo značené cesty v NPR; negativní vliv na území je převážně výsledkem jejich nadměrného počtu.	Fungující veřejná doprava nebo parkování, tábořiště, občerstvení, WC, možnost odložit odpadky, získání základních informací, nákup turistických známek/suvenýrů, značené trasy; ocení možnost více se dozvědět o místě. Odpočinek, pohyb, poznávání a zážitky v přírodě.
Školní skupiny	Dvaceti- a vícečlenné skupiny 6–18 let s vedoucím/pedagogem, zejména květen, červen, září, říjen; spíše jednodenní akce.	Vliv minimální; odpadky, občas pohyb mimo značené cesty.	Občerstvení, úkryt při špatném počasí, WC; tipy na aktivity v přírodě, výlety, značené trasy, naučné stezky, exkurze; možnost odložit odpadky Poznávání, zážitky v přírodě s vrstevníky.
Cyklisté, cykloturisté	Skupinky, páry i jednotlivci; od jara do podzimu, zejména víkendy a svátky, v létě kdykoli.	Poškozování cest v souběhu s pěšími (paralelní stezky, poškozování vegetace), vjezd do terénu mimo značené stezky, odpadky.	Občerstvení, WC, možnost bezpečně odložit kolo, značené cyklotrasy. Sport, zvyšování kondice, odpočinek v přírodě, pobyt s rodinou/přáteli.

Název	Charakteristika	Vliv na území	Potřeby, očekávání
Amatérští přírodovědci	Početně poměrně malá skupina navštěvující konkrétní lokality ve vazbě na výskyt předmětu zájmu, fenologickou fází apod.	Poškozování chráněných fenoménů neopatrným vstupem, rušením, sběrem, sešlapem, poškozováním jeskyní.	Zážitek v přírodě, v klidu a (někdy) osamělosti, návštěva výjimečných a běžně nepřístupných míst, vnímání výjimečných jevů (kvetení apod.), fotografování. Průvodcované exkurze, odborný výklad.
Novodobí trampové (osadníci)	Soustředění převážně v Kodske rokli, v Karlickém údolí, v okolí Chotče; o víkendech a v létě početná skupina (včetně rodin, hostů...).	Zvyšování komfortu chat poškozující okolí, odpadky, zahrádkaření, vjezd auty, ničení pěnovcových kaskád, vstup do Císařské rokle apod.	Klid, pobyt v přírodě na zvykovém místě, relativní komfort, pobyt s rodinou a přáteli.
Organizované skupiny	Návštěva konkrétních lokalit (Karlštejn, Koněpruské jeskyně...) či příležitostí (akce, pochody); převážně jednodenní pobyty.	Odpadky, v případě pochodů zátěž území počtem pěších turistů; zvýšené poškozování exponovaných částí stezek v případě deštivého počasí (Bubovické vodopády, Havlíčkův mlýn, Svatojanská skála...).	Zážitek v zajímavé lokalitě a ve skupině kolegů/přátel, poznání místa. Občerstvení, WC, možnost odložení odpadků, informace o lokalitě/území, vedení a předem stanovený program. Nabídka programu, infomateriály, příprava (web) předem.
Účastníci hromadných akcí	Návštěva konkrétních akcí obvykle dle pokynů pořadatelů (exkurze, pochody...).	Odpadky, v případě pochodů zátěž území počtem pěších turistů; zvýšené poškozování exponovaných částí stezek v případě deštivého počasí.	Zážitek v zajímavé lokalitě, se zajímavým tématem, poznání. Občerstvení, WC, možnost odložení odpadků, orientace v území. Info na webu (příprava předem), průvodcovaná exkurze.

Název	Charakteristika	Vliv na území	Potřeby, očekávání
Horolezci	Návštěva konkrétních lezeckých lokalit (Skály u Koněprus, Srbsko – levý břeh (nejnavštěvovanější), Srbsko – pravý břeh, Svatý Jan pod Skalou); lezení je většinou povoleno celoročně; horolezci jsou povinni respektovat a dodržovat podmínky stanovené příslušnými rozhodnutími AOPK ČR.	Eroze na některých přístupových cestách ke skalám; poškozování skal, poškozování rostlin, rušení živočichů; odpadky, zakládání ohnišť. Zvýšený pohyb lidí. Parkování v blízkosti. Zakládání nových cest na nových místech bez konzultace a bez povolení. Razantní „čištění“ stěn při přípravě nových cest.	Sportovní zážitek v přírodě. Informace o případných omezeních a změně pravidel (zajišťuje Český horolezecký svaz). Parkování. Umístění infotabulek s konkrétními pravidly horolezecké činnosti pro danou lokalitu. Neustálá kontrola plnění podmínek.

Tabulka N/2 – určení prioritních cílových skupin

Pro výběr cílových skupin návštěvníků, na které by se měly soustředit prostředky interpretace (Dům přírody Českého krasu, hledačky, naučné stezky apod.), jsme využili postup navržený kolegy Ptáčkem, Urbančíkovou a Medkem, totiž posouzení velikosti dopadu/negativního vlivu typu návštěvníků na chráněné území a pravděpodobnosti problémového chování a dlouhodobý potenciální význam této skupiny pro podporu péče o chráněné území.

Aktuální dopad na stav území	Vysoký			
	Střední	novodobí trampové (osadníci)	amatérští přírodovědci organizované skupiny	pěší turisté
	Nízký	Horolezci cyklisté, cykloturisté	účastníci hromadných akcí	školní skupiny rodiny s dětmi
	Nízký		Střední	Vysoký

Odhadovaný význam pro dlouhodobou podporu péče o území

Klíčová sdělení jsou formulace ústředních myšlenek, které jsou hlavním vodítkem pro tvůrce prostředků interpretace (Domu přírody, naučné stezky, exkurze, programy apod.). Klíčové sdělení popisuje poznání, s nímž by návštěvník měl opouštět libovolný prostředek interpretace; pro tvůrce interpretace je cílem, k němuž má směřovat, a vymezuje/zužuje tak okruh informací, se kterými tvůrce interpretace pracuje. Klíčová sdělení nejsou nikde zveřejňována; jsou ale nezbytnou pracovní pomůckou tvůrců interpretace.

HLAVNÍ SDĚLENÍ

Teplé a pohostinné vápencové území Českého krasu je nejvýznamnějším krasovým územím v Čechách a také místem od pravěku osídleným člověkem. Zdejší mimořádná pestrost rostlin a živočichů je výsledkem spolupůsobení člověka a přírody a bez lidské péče se ji nepodaří zachovat.

DÍLČÍ SDĚLENÍ

Dílčí sdělení zpřesňují a rozvíjejí hlavní sdělení a organizují je do struktury lépe uchopitelné při tvorbě interpretace.

1. ČESKÝ KRAS JE NEJVĚTŠÍM A NEJVÝZNAMNĚJŠÍM KRASOVÝM ÚZEMÍM V ČECHÁCH A PATŘÍ KE GEOLOGICKY A PALEONTOLOGICKY NEJZAJÍMAVĚJŠÍM A NEJCENNĚJŠÍM ÚZEMÍM V EVROPĚ.

- 1.1. Český kras je součástí tzv. Barrandienu, kde se nachází velké množství cenných geologických a paleontologických lokalit z období paleozoika, období zhruba před 550–250 miliony let. Oblast nese jméno francouzského technika a přírodovědce Joachima Barranda, který průzkumu zdejších geologických útvarů a zkamenělin, zejména trilobitů, věnoval většinu svého života.
- 1.2. Na území Českého krasu je známo více než 700 jeskyní o celkové délce asi 24,5 km. Základy mnoha z nich vznikaly vodní korozí a erozí v zaplavených prostorách pod hladinou podzemní vody. Z podzemí Českého krasu je prozkoumána jen malá část; každoročně dochází k objevům dalších jeskyní.
- 1.3. Pramenné vápence neboli pěnovce a půdní horizonty uchovávají informace o paleoklimatu neboli klimatických změnách v minulosti; jejich znalost je důležitá v kontextu současné globální změny klimatu.
- 1.4. Klonk u Suchomast je významnou geologickou lokalitou. Jedná se o úplně první vědecky vybraný a vyhlášený stratotyp na světě - slouží od roku 1972 k určování hranice mezi silurem a devonem.

2. ZDEJŠÍ PŘÍRODA S MIMOŘÁDNOU PESTROSTÍ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ JE VÝSLEDKEM DLOUHODOBÉHO PŮSOBENÍ PŘÍRODNÍCH A LIDSKÝCH SIL.

- 2.1. Český kras je tvořen převážně vápenci, ale i různými jinými horninami (břidlicemi, vulkanity), které následkem rozlámání a vrásnění vytvořily geologicky pestré a proměnlivé podloží – velkou geodiverzitu. Ta je základem biologické rozmanitosti – biodiverzity. Proto se zde nacházejí vhodné podmínky k životu různých druhů rostlin a živočichů.
- 2.2. Český kras patří k nejstarším sídelním územím u nás. Skalní a suché trávníky byly patrně od pravěku využívány jako pastviny, i v lesích se páslo, hrabalo stelivo, proto

byly lesy mnohdy řidší než v současnosti. Dřevo z lesů se využívalo hlavně jako palivo, vznikly tzv. pařeziny s krátkým obmýtím cca 30 let.

- 2.3. Vysoká druhová rozmanitost fauny a flóry je dána pestrostí přírodních stanovišť. Z hmyzu jsou významní např. motýli, kterých v ČR bylo zaznamenáno cca 1 750 druhů, tj. 60 % všech druhů motýlů známých v ČR. V Českém krasu žije 21 z 27 druhů netopýrů známých z České republiky. Z Českého krasu je známo celkem asi 2 000 druhů hub.
- 2.4. Měkkýši patří k nejvýznamnějším složkám fauny ČR. Sled měkkýších společenstev od vrcholu poslední doby ledové po dnešek nám napomáhá rekonstruovat krajinné pokryvy a vývoj klimatu, přírody a krajiny v minulosti. Nejvýznamnějším badatelem je Vojen Ložek.
- 2.5. Ochrana přírody bývá vnímána jako konzervační. V Českém krasu je třeba aktivní péče a návrat či napodobení tradičních způsobů hospodaření, které zdejší druhovou pestrost spoluvytvořily.

3. TĚŽBA VÁPENCE POŠKOZUJE KRAJINU ČESKÉHO KRASU.

- 3.1. Těžba vápence již po staletí značně mění a narušuje krajinu Českého krasu.
- 3.2. V místech lomařské činnosti dochází k objevům jeskyní a zkamenělin a k archeologickým nálezům.
- 3.3. Lomy mohou nabízet náhradní prostor pro opětovné osídlení rostlinami a živočichy. Namísto technické rekultivace (zavážení a výsadby) je třeba ponechat prostor přírodním procesům.

Tabulka N/3 – návrh prostředků interpretace pro jednotlivá sdělení

	Sdělení	Návrh prostředků interpretace
Dílčí sdělení 1	Český kras je největším a nejvýznamnějším krasovým územím v Čechách a patří ke geologicky a paleontologicky nejzajímavějším a nejcennějším územím v Evropě.	
1.1	Český kras je součástí tzv. Barrandienu, kde se nachází velké množství cenných geologických a paleontologických lokalit z období paleozoika, období zhruba před 550–250 miliony let. Oblast nese jméno francouzského technika a přírodovědce Joachima Barranda, který průzkumu zdejších geologických útvarů a zkamenělin, zejména trilobitů, věnoval většinu svého života.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Aktivity Geoparku Barrandien Expozice Muzea Českého krasu v Berouně Průvodcované exkurze Doplnění info do textu NS Brožura – komiks Digitální průvodce – součást Web dumprirody.cz NS Srdcem Českého krasu Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČR - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda

	Sdělení	Návrh prostředků interpretace
1.2	Na území Českého krasu je známo více než 700 jeskyní o celkové délce asi 24,5 km. Základy mnoha z nich vznikaly vodní korozí a erozí v zaplavených prostorách pod hladinou podzemní vody. Z podzemí Českého krasu je prozkoumána jen malá část; každoročně dochází k objevům dalších jeskyní.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Průvodcovaná exkurze Koněpruskými jeskyněmi Akce pro veřejnost – Velkolom Čertovy schody, Muzeum Českého krasu atd. Naučné stezky (Zlatý kůň, Srdcem Českého krasu, Geologická, Svatojánský okruh) Brožura – komiks (součást sady tiskovin v rámci programů Domu přírody – příběhy objevování jeskyň, speleologie) Web dumprirody.cz Digitální průvodce Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svätý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
1.3	Pramenné vápence neboli pěnovce a půdní horizonty uchovávají informace o paleoklimatu neboli klimatických změnách v minulosti; jejich znalost je důležitá v kontextu současné globální změny klimatu.	Průvodcovaná exkurze do Kodské rokle Nová NS Kodskou roklí Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Web dumprirody.cz Digitální průvodce Hledačka Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svätý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
1.4	Klonk u Suchomast je významnou geologickou lokalitou. Jedná se o úplně první vyhlášený stratotyp na světě - slouží od r. 1972 k určování hranice mezi silurem a devonem.	Geologická NS, zastavení Klonk Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Digitální průvodce Web dumprirody.cz Exkurze s průvodcem Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svätý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
Dílčí sdělení 2	Zdejší příroda s mimořádnou pestrostí rostlin a živočichů je výsledkem dlouhodobého působení přírodních a lidských sil.	
2.1	Český kras je tvořen převážně vápenci, ale i různými jinými horninami (břidlicemi, vulkanity), které následkem rozlámání a vrásnění vytvořily geologicky pestré a proměnlivé podloží – velkou geodiverzitu. Ta je základem	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Naučné stezky Zlatý kůň, Geologická, Svatojánský okruh, Srdcem Českého krasu Průvodcované exkurze AOPK ČR, SJČR a dalších partnerů (spolek Hagen...) Digitální průvodce

Sdělení	Návrh prostředků interpretace
biologické rozmanitosti – biodiverzity. Proto se zde nacházejí vhodné podmínky k životu různých druhů rostlin a živočichů.	Web dumprirody.cz Aktivity národního geoparku Barrandien Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
2.2 Český kras patří k nejstarším sídelním územím u nás. Skalní a suché trávníky byly patrně od pravěku využívány jako pastviny, i v lesích se páslo, hrabalo stelivo, proto byly lesy mnohdy řidší než v současnosti. Dřevo z lesů se využívalo hlavně jako palivo, vznikly tzv. pařeziny s krátkým obmýtím cca 30 let.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Naučné stezky Svatojánský okruh, Srdcem Českého krasu,, Zlatý kůň Průvodcované exkurze Programy pro rodiny s dětmi a školní skupiny v DPČK Digitální průvodce Web Domu přírody Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
2.3 Vysoká druhová rozmanitost fauny a flóry je dána pestrostí přírodních stanovišť. Z hmyzu jsou významní např. motýli, kterých v ČK bylo zaznamenáno cca 1 750 druhů, tj. 60 % všech druhů motýlů známých v ČR. V Českém krasu žije 21 z 27 druhů netopýrů známých z České republiky. Z Českého krasu je známo celkem asi 2000 druhů hub.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Průvodcované exkurze Naučné stezky Speciální programy pro školy Speciální programy pro amatérské přírodovědce Programy občanské vědy Srdcem Českého krasu, Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
2.4 Měkkýši patří k nejvýznamnějším složkám fauny ČK. Sled měkkýších společenstev od vrcholu poslední doby ledové po dnešek nám napomáhá rekonstruovat krajinné pokryvy a vývoj klimatu, přírody a krajiny v minulosti. Nejvýznamnějším badatelem je Vojen Ložek.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Digitální průvodce Brožura – komiks (součást sady tiskovin v rámci programů DPČK) Dočasná výstava Specializovaný program jako součást programové nabídky DPČK Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
2.5 Ochrana přírody bývá vnímána jako konzervační. V Českém krasu je třeba aktivní péče a návrat či napodobení tradičních způsobů	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Průvodcované exkurze Tiskoviny jako součást programů v DPČK Web dumprirody.cz

	Sdělení	Návrh prostředků interpretace
	hospodaření, které zdejší druhovou pestrost spoluvytvořily.	Výstava na téma managementových opatřeních Srdcem Českého krasu, Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
Dílčí sdělení 3	Těžba vápence poškozuje krajinu Českého krasu.	
3.1	Těžba vápence již po staletí značně mění a narušuje krajinu Českého krasu.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Naučné stezky Geologická, Zlatý kůň, Svatojánský okruh Digitální průvodce Tiskové materiály jako součást programů Domu přírody Průvodcované exkurze Správy CHKO ČK, Velkolomu Čertovy schody, spolku Hagen, Solvayovy lomy Web dumprirody.cz Srdcem Českého krasu, Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
3.2	V místech lomařské činnosti dochází k objevům jeskyní a zkamenělin a k archeologickým nálezům.	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Web dumprirody.cz Specializovaný informační materiál digitální průvodce Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou Infobod - Kubrychtova bouda
3.3	Lomy mohou nabízet náhradní prostor pro opětovné osídlení rostlinami a živočichy. Namísto technické rekultivace (zavážení a výsadby) je však třeba ponechat prostor přírodním procesům	Expozice DPČK (včetně návštěvy jeskyní) Web dumprirody.cz Specializovaný informační materiál digitální průvodce exkurze s průvodcem specializovaný program v rámci programů pro veřejnost (Mořina, Čertovy schody, Solvayovy lomy, spolek Hagen...) programy pro školy v rámci programové nabídky DPČK NS Srdcem Českého krasu, Expozice Muzea Tetín IS CHKO ČK - Svatý Jan pod Skalou

Sdělení	Návrh prostředků interpretace
	Infobod - Kubrychtova bouda

Tabulka N/4 – stručná charakteristika stezek v majetku AOPK ČR

Stručná charakteristika	NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodská rokle
Naučné stezky ve vlastnictví AOPK ČR	Stezka pojednává jednotlivá témata na trase, hlavní zajímavosti v Českém krasu - vápence, lomy, těžbu, zkameněliny, trávníky a stepi, pastvu.	Okruh vede na skálu nad Svatým Janem, je zaměřen zejména na přírodu, v obci pojednává i o památkách a prameni.	Tabule této původní stezky jsou umístěné na rubové straně panelů nové NS Srdcem ČK. Druhá větev bude zrušena nebo nahrazena tabulemi se samostatnými tématy.	Aktuální, moderně pojatá NS s interaktivními prvky vede v trase původního velkého okruhu NS NPR Karlštejn se zkratkou z Propadlých vod do Hostimi a končí již v Kozle. Věnuje se geologii, floře, fauně, Bubovickým vodopádům, lesním porostům, údolí Berounky, péči o krajinu	Tabule jsou rozmístěny v celém území Českého krasu a pojednávají o jednotlivých geologických zajímavostech a zajímavých místech.	Jde o stezku s jednotlivými zastaveními na břehu Berounky. Tabule informují o jednotlivých místech s přídatnou informací.	Stezka vzhůru podél potoka a kolem upravených kdysi trampských chat a kolem travertinových kaskád k pěnovcové kupě a nahoru k mlýnu a rybníčku.

Tabulka N/5 – příležitosti pro interpretaci sdělení na naučných stezkách v majetku AOPK ČR

Sdělení/naučná stezka	NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodska rokle
NÁVRHY NA PREZENTACI SDĚLENÍ NA NAUČNÝCH STEZKÁCH VE VLASTNICTVÍ AOPK ČR							
Hlavní sdělení	Teplé a pohostinné vápencové území Českého krasu je nejvýznamnějším krasovým územím v Čechách a také místem od pravěku osídleným člověkem. Zdejší mimořádná pestrost rostlin a živočichů je výsledkem spolupůsobení člověka a přírody a bez lidské péče se ji nepodaří zachovat.	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Dílčí sdělení 1	Český kras je největším a nejvýznamnějším krasovým územím v Čechách a patří ke geologicky a paleontologicky nejzajímavějším a nejcennějším územím v Evropě.	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Dílčí sdělení 1.1	Český kras je součástí tzv. Barrandienu, kde se nachází velké množství cenných geologických a paleontologických lokalit z období paleozoika, období zhruba před 550–250 miliony let. Oblast nese jméno francouzského technika a přírodovědce Joachima Barranda, který průzkumu	ano			ano	ano	

Sdělení/naučná stezka	NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodská rokle
zdejších geologických útvarů a zkamenělin, zejména trilobitů, věnoval většinu svého života.							
Dílčí sdělení 1.2	Na území Českého krasu je známo více než 700 jeskyní o celkové délce asi 24,5 km. Základy mnoha z nich vznikaly vodní korozí a erozí v zaplavených prostorech pod hladinou podzemní vody. Z podzemí Českého krasu je prozkoumána jen malá část; každoročně dochází k objevům dalších jeskyní.	ano		ano	ano		
Dílčí sdělení 1.3	Pramenné vápence neboli pěnovce a půdní horizonty uchovávají informace o paleoklimatu neboli klimatických změnách v minulosti; jejich znalost je důležitá v kontextu současné globální změny klimatu.		ano		ano	ano	ano
Dílčí sdělení 1.4	Klonk u Suchomast je významnou geologickou lokalitou. Jedná se o úplně první vyhlášený stratotyp na světě - slouží od roku 1972 k určování hranice mezi silurem a devonem.				ano		

Sdělení/naučná stezka		NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodská rokle
Dílčí sdělení 2	Zdejší příroda s mimořádnou pestrostí rostlin a živočichů je výsledkem dlouhodobého působení přírodních a lidských sil.	ano	ano	ano	ano		ano	
Dílčí sdělení 2.1	Český kras je tvořen převážně vápenci, ale i různými jinými horninami (břidlicemi, vulkanity), které následkem rozlámání a vrásnění vytvořily geologicky pestré a proměnlivé podloží – velkou geodiverzitu. Ta je základem biologické rozmanitosti – biodiverzity. Proto se zde nacházejí vhodné podmínky k životu různých druhů rostlin a živočichů.	ano	ano	ano	ano	ano		
Dílčí sdělení 2.2	Český kras patří k nejstarším sídelním územím u nás. Skalní a suché trávníky byly patrně od pravěku využívány jako pastviny, i v lesích se páslo, hrabalo stelivo, proto byly lesy mnohdy řidší než v současnosti. Dřevo z lesů se využívalo hlavně jako palivo, vznikly tzv. pařeziny s krátkým obmýtím cca 30 let.	ano	ano	ano	ano	ano	ano	
Dílčí sdělení 2.3	Vysoká druhová rozmanitost fauny a flóry je dána pestrostí přírodních stanovišť. Z hmyzu jsou významní např. motýli, kterých v ČR bylo zaznamenáno cca	ano	část	část	ano	ano, částečně, překryv	část	

Sdělení/naučná stezka	NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodská rokle
1750 druhů, tj. 60 % všech druhů motýlů známých v ČR. V Českém krasu žije 21 z 27 druhů netopýrů známých z České republiky. Z Českého krasu je známo celkem asi 2000 druhů hub.					s NS Zlatý kůň		
Dílčí sdělení 2.4 Měkkýši patří k nejvýznamnějším složkám fauny ČK. Sled měkkýších společenstev od vrcholu poslední doby ledové po dnešek nám napomáhá rekonstruovat krajinné pokryvy a vývoj klimatu, přírody a krajiny v minulosti. Nejvýznamnějším badatelem je Vojen Ložek.	ano		ano				
Dílčí sdělení 2.5 Ochrana přírody bývá vnímána jako konzervační. V Českém krasu je třeba aktivní péče a návrat či napodobení tradičních způsobů hospodaření, které zdejší druhovou pestrost spoluvytvořily.	ano			ano		ano	
Dílčí sdělení 3 Těžba vápence poškozují krajinu Českého krasu.	ano	ano	ano	ano			

Sdělení/naučná stezka	NS Zlatý kůň	NS Svatojánský okruh	NPR Karlštejn	NS Srdcem Českého krasu	Naučná geologická stezka	Vodácká NS Berounka	Navrhovaná NS Kodská rokle
Dílčí sdělení 3.1 Těžba vápence již po staletí značně mění a narušuje krajinu Českého krasu.	ano	ano	ano	ano	ano, částečně, překryv s NS Zlatý kůň	ano	
Dílčí sdělení 3.2 V místech lomařské činnosti dochází k objevům jeskyní a zkamenělin a k archeologickým nálezům.	ano						
Dílčí sdělení 3.3 Lomy mohou nabízet náhradní prostor pro opětovné osídlení rostlinami a živočichy. Namísto technické rekultivace (zavážení a výsadby) je třeba ponechat prostor přírodním procesům	ano	ano		ano	ano, částečně, překryv s NS Zlatý kůň		

DOPORUČENÍ K OMEZENÍ NEGATIVNÍCH DOPADŮ NÁVŠTĚVNOSTI NA MÍSTNÍ DĚDICTVÍ

Vlivu návštěvnosti na stav předmětů ochrany, řešení stávající situace a návrhu preventivních opatření se podrobně věnují plány péče o ZCHÚ. Při tvorbě doporučení jsme vycházeli z podkladů odborných pracovníků SCHKO ČK (hodnocení ploch z hlediska vlivu návštěvnosti), z informací obsažených v plánech péče o CHKO ČK a MZCHÚ a z poznání získaných během terénních šetření.

V CHKO Český kras nedochází k masivnímu poškozování přírodního prostředí vlivem návštěvnosti. Koncentrace návštěvníků v nejatraktivnějších lokalitách má za následek spíše negativní ovlivnění návštěvníckého zážitku („je to tu jak na Václaváku“) a poškození návštěvnícké infrastruktury („rozšlapání“ cest za mokra s následkem obtížné a nepříjemné chůze zejména ve strmém terénu apod.), ale jen výjimečně dochází k významnému poškození přírodního prostředí (např. Císařská rokle, Kodská rokle, Bubovické vodopády – poškození pěnovcových kaskád).

Významnější problémy se celkem logicky objevují na území NPR Karlštejn – je rozlohou zdaleka největší, s velkým počtem turisticky a přírodovědně atraktivních lokalit, zpřístupněná množstvím turistických tras mnohdy s vysokou návštěvností, využívaná též horolezci, cyklisty a jezdci na koních.

Pro usměrňování rekreačních a sportovních činností tak, aby při jejich výkonu byly škody na přírodním prostředí minimalizovány, navrhuje:

- ☞ V nejcennějších a turisticky nejexponovanějších lokalitách na území NPR Karlštejn a NPR Koda usměrňovat pohyb návštěvníků pomocí vybudovaných zařízení (schody, plůtky, zábradlí, zařízení zabraňující jízdě na kole).
- ☞ Ve spolupráci s partnery (subjekty podnikající v oblasti cestovního ruchu, nestátní neziskové organizace, sportovní kluby a svazy apod.) navrhnout a v terénu vyznačit další trasy (pro pěší, cyklisty i jezdce na koních, dle potřeby odděleně) vedoucí mimo nejcennější lokality a posilující stávající síť tras, a tato nová trasování bohatě a nápaditě propagovat (viz návrhy ve stávajících plánech péče).
- ☞ Systematicky a ve spolupráci s partnery informovat o negativním vlivu konkrétních rekreačních a sportovních činností na předměty ochrany a ovlivňovat tak chování návštěvníků ve prospěch ochrany přírody a krajiny (neoprávněné vstupy do jeskyň, poškozování interiéru jeskyň, rušení netopýrů, zakládání ohnišť apod.).
- ☞ Podílet se na tvorbě informačních a propagačních materiálů (včetně elektronických) tak, aby návštěvníci přijížděli do Českého krasu s přiměřenými, nezkreslenými očekáváními a aby byli připraveni zohlednit při svém pobytu srozumitelně popsané zájmy ochrany přírody a krajiny a respektovat psaná či jinak sdělená pravidla.
- ☞ Představit méně známé a turisticky využívané lokality atraktivním způsobem tak, aby postupně došlo k přesměrování části návštěvníků z nejcennějších lokalit do těchto „náhradních“ prostor (např. Všeradicko, Liteňsko, Tetín, Radotínské údolí, Černé rokle, okolí Černošic).
- ☞ Zatraktivnit lokality, u nichž rekreační a sportovní využívání neohrožuje chráněné fenomény, vybudováním turistického zázemí (ohniště, lavičky apod.) a tyto lokality návštěvníkům důsledně doporučovat vlastními cestami i skrze partnery.

- ☞ Důsledně odstraňovat následky nevhodného chování (např. likvidace ohnišť na nežádoucích místech) a zajistit patřičnou údržbu návštěvnické a interpretační infrastruktury. Nevhodnou návštěvnickou a interpretační infrastrukturu neponechávat na místě k dožití, ale důsledně odstraňovat.
- ☞ Sledovat návštěvnost vybraných lokalit různými metodami včetně automatických sčítačů, data vyhodnocovat a využívat pro evaluaci stávajících opatření a rozhodování o dalších potřebných opatřeních.
- ☞ Využívat všech příležitostí, které bude nabízet Dům přírody Českého krasu, k ovlivnění chování návštěvníků ve prospěch předmětů ochrany.
- ☞ Obdobně využít aktivity národního Geoparku Barrandien, informačního střediska ve Svatém Janu pod Skalou a dalších stávajících partnerů (Muzeum Českého krasu v Berouně, TIC, Společnost Barbora, DMO Berounsko, KČT a další).

Tabulka N/6 – Rekreační a sportovní aktivity vykonávané v Českém krasu, jejich vliv na předměty ochrany a návrhy řešení

Aktivita	Lokalita	V čem je problém	Návrh řešení (též za pomoci interpretace i stráže přírody)
Pěší turistika	NPR Koda Císařská rokle	Vstup mimo značené cesty, sešlapávání travertinových hrázek	Vybudovat stezku (poválek, zábradlí, pomístní zpevnění) stávající stezky podél potoka Infopanel a/nebo naučná stezka o pěnovcových prameništích na vhodném místě Vstup do Císařské rokly pouze s průvodcem Umístění sčítače v Císařské rokli – monitoring návštěvnosti
	NPR Karlštejn	Rozdělování ohňů v lomech, hromadění odpadků	Vyhrazení míst pro ohniště a vybavení inventářem Důsledná likvidace nežádoucích ohnišť
	Svatojánská skála, Bubovické vodopády	Poškození intenzivně využívaných turistických tras a jejich okolí	Obnova a údržba zábradlí, stezek, lávek, schodů... Instalace informačních tabulí o hodnotách NPR na legálních přístupových cestách, instalace piktogramů na nepovolených přístupových cestách

Aktivita	Lokalita	V čem je problém	Návrh řešení (též za pomoci interpretace i stráže přírody)
	NPP Klonk		Směrování návštěvníků k památníku v obci Oprava památníku, úprava okolí (lavička, obnova tabule naučné stezky) Směrování amatérských sběratelů na jiné paleontologické lokality (Houbův lom)
	Havlíčkův mlýn – žlutá značka	Rozšlapávání cesty zejména za deště, vyšlapávání souběžných pěšin	Instalace dřevěných schodů, infopanel - piktogram
Chataření	NPR Koda Kodska rokle Císařská rokle Karlické údolí Hlásná Třebaň Špičatý vrch	Pohyb lidí v citlivých částech NPR nepřístupných veřejnosti Pálení ohňů Výsadba nepůvodních druhů Odpady Regulace 300 m Kodského potoka Vjezd motorovými vozidly	(Opatření neinterpretací, správného rázu) Exkurze s průvodcem Umístění infopanelu na vhodné místo Diskuzní osvětové akce Nepovolovat a důsledně potírat případné rozšiřování chat a jejich zázemí v nejcennějších oblastech
Cykloturistika	NPR Karlštejn Bubovické vodopády Svatojánská skála	Využívání stezek pro pěší – rozšiřování stezek, vznik paralelních pěšin a zkratk, poškozování kořenů stromů, narušování	Úpravy stezek dle plánu péče o MZCHÚ Informace o změnách Propagace doporučených tras

Aktivita	Lokalita	V čem je problém	Návrh řešení (též za pomoci interpretace i stráže přírody)
			půdního pokryvu
Hipoturistika	NPR Karlštejn PR Radotínské údolí a okolí	Jízda mimo cesty, poškození povrchu cest	Úpravy stezek dle plánu péče o MZCHÚ Informace o změnách Vytipování a propagace doporučených tras Osvětové akce s organizátory jezdeckví V oblasti okolo PR Radotínské údolí ověřovat, zda konkrétní cesty nevadí vzácným a chráněným fenoménům a zajistit, aby hipoturistika neznemožňovala průchodnost stávající turistické trasy
Horolezectví	NPP Kotýz NPR Karlštejn Bříč a Divadýlko u Srbska, Skála ve Sv. Janu (část) PR Radotínské údolí Tetínská rokle PR Kobyla	Eroze na některých přístupových cestách ke skalám; poškození skal, poškození vegetace, rušení živočichů při hnízdění; odpadky, zakládání ohnišť. Zvýšený pohyb lidí. Parkování v blízkosti. Zakládání nových cest na nových místech bez konzultace a bez povolení. Razantní necitlivé	Omezení horolezecké činnosti, vysvětlující info na webu ČHS, CHKO ČK, DP Českého krasu Spolupráce při značení a zajišťování konkrétních tras (populace skalních rostlin většinou malé, trasa o pár desítek metrů vedle nevadí). Vymezení větších míst bez horolezectví pro hnízdící ptáky a podporovat a propagovat lezení v lokalitách nekonfliktních z pohledu OPK. Umístění informačních tabulek s konkrétními pravidly horolezecké činnosti pro danou lokalitu. Neustálá kontrola horolezecké činnosti a plnění podmínek daných v rozhodnutích.

Aktivita	Lokalita	V čem je problém	Návrh řešení (též za pomoci interpretace i stráže přírody)
		„čištění“ stěn při přípravě nových cest. Exkrementy po okolí.	
Speleologie – činnost jednotlivých základních organizací České speleologické společnosti (ZO ČSS)	Jeskyňě na území Českého krasu	Členy jednotlivých ZO ČSS, které mají výjimky na činnosti v jeskyních, mohou napodobovat neorganizovaní a nepoučení návštěvníci a jeskyňě tím poškozovat.	Podporovat spolupráci s ČSS a jejími ZO působícími na území CHKO ČK. Propagace atraktivních, ale málo zranitelných jeskyní, včetně označení přístupu (směrovky). Spolupracovat s ČSS na budování, údržbě a kontrole uzávěrů jeskyní a na interpretaci krasových jevů. Expozice Domu přírody
Neřízená speleoturistika	Jeskyňě na území Českého krasu	Poškození stavu jeskyní Rušení netopýrů	Podporovat trvalé či sezónní uzavírání významných jeskyní. Propagace atraktivních, ale málo zranitelných jeskyní, včetně označení přístupu (směrovky).
Nešetné táboření	NPPKotýz	Zakládání ohnišť, odpadky	Důsledná likvidace ohnišť, instalace piktogramů

Aktivita	Lokalita	V čem je problém	Návrh řešení (též za pomoci interpretace i stráže přírody)
	Lom Na Kobyle NPR Karlštejn Malá Amerika Liščárna Modlitebna Kamensko údolí Kačáku (Divadélko) lomy Alkazar a Paraple vrchol Skály ve Sv. Janu Pání hora Chlum skály Šanova kouta	Zakládání ohnišť, ruderalizace	Vyhrazení míst pro ohniště dle plánu péče, vybavení inventářem (lavičky, stoly) Zřízení povolených tábořišť (Divadýlko, Alkazar, Solvayovy lomy...).
Sběr lesních plodů, houbaření	PP Na Voskopě NPR Karlštejn NPR Koda	Sběr vzácných druhů hub	Ovlivňování chování návštěvníků – Informační tabule, vysvětlení, průvodcovaná exkurze, info na webu.

PODPOROVANÉ SMĚRY ROZVOJE ÚZEMÍ – VYUŽITÍ LOKALIT S INTERPRETAČNÍM POTENCIÁLEM, ZABEZPEČENÍ OCHRANY LOKALIT SPECIFICKÉHO CHARAKTERU

doporučení vztahující se k rozvoji interpretace a návštěvnické infrastruktury a služeb na území CHKO

Důvodem pro vymezení lokalit s nevyužitým interpretačním potenciálem je například

- ☞ Posílení stávajícího místa, které je významné z hlediska (šetrného) cestovního ruchu v území a má dostatečnou kapacitu, a doplnění nabídky místa o projekty/aktivity využívající interpretace místního dědictví ve prospěch ochrany přírody a krajiny
- ☞ Odklon zájmu návštěvníků od intenzivně navštěvovaných míst s cílem odlehčit takovým lokalitám a rozptýlit zátěž do nových prostor, jejichž kapacita není naplněna a pravděpodobnost poškození přírodních hodnot je nízká
- ☞ Využití specifického charakteru nové lokality ve prospěch ochrany přírody a krajiny

Dále uvádíme 8 lokalit (obtížně souměřitelných co se týče významu, rozlohy a stávající atraktivity) potenciálně využitelných pro interpretaci hodnot území a zkvalitnění návštěvnické infrastruktury.

BEROUN

Město na břehu řeky Berounky, v těsné blízkosti dvou CHKO, východisko turistických cest a cyklostezek. V Berouně se nachází Informační centrum a Muzeum Českého krasu. Beroun je umístěn v kopcovité krajině na rozhraní chráněných krajinných oblastí Českého krasu a Křivoklátska. Četnost jeho historických památek vedla k vyhlášení historického jádra města městskou památkovou zónou v roce 1992. V současné době má asi 18 000 obyvatel. Je velmi dobře dostupný jak po silnici, tak po železnici.

Možnosti využití interpretačního potenciálu:

- ☞ Expozice Českého krasu v Muzeu Českého krasu v Berouně navzájem se doplňující s expozicí Domu přírody Českého krasu – uvažovat i o dopravním propojení DPČK a Muzea
- ☞ Informační centrum – křižovatka informací o Českém krasu
- ☞ Východisko dopravních cest do některých částí Českého krasu s informačním centrem (Sv. Jan, apod.)
- ☞ Zřízení malé expozice Českého krasu přímo na náměstí v Berouně
- ☞ Umístění informační tabule na nádraží v Berouně

TETÍN

Obec na břehu Berounky, v těsné blízkosti Berouna; trvale zde žije 860 obyvatel. Na katastru obce leží NPR Koda a PR Tetínské skály. Svým kulturním a historickým dědictvím je Tetín obcí celostátního významu - počátky křesťanství v českých zemích; místo pobytu prvních Přemyslovců; místo, kde byla zavražděna kněžna Ludmila. Pobývaly zde významné osobnosti českého kulturního života (Václav Hájek z Libočan, Josef Jungmann, František Ladislav Čelakovský, František Palacký).

Mezi nejvýznamnější historické památky Tetína patří 3 kostely (sv. Ludmily, sv. Kateřiny, sv. Jana Nepomuckého), pozůstatky hradiště, hradu a tetínský zámek.

Tetínské muzeum provozuje obec, je otevřeno od dubna do října o víkendech a svátcích. Muzejní expozice je věnována historii Tetína, počátkům křesťanství, životu prvních Přemyslovců na Tetíně a duchovnímu odkazu sv. Ludmily. Část expozice se zabývá ochranou přírody, CHKO Český kras, NPR Koda a PR Tetínské skály, geologií a speleologií. V obci a okolí jsou vytyčeny 2 naučné stezky (Tetínské vyhlídky I, Tetínské vyhlídky II). Působí zde několik spolků, mezi nejaktivnější patří Spolek sv. Ludmily, Spolek sv. Ludmily 1 100 let (jeho posláním je důstojné připomenutí 1 100 let od smrti sv. Ludmily v roce 2021), Komunitní centrum sv. Ludmily, vlastivědný spolek Petrbock a základní organizace České speleologické společnosti.

Záměry vedení obce v souvislosti s ochranou přírody a cestovním ruchem zahrnují zejména obnovu a úpravu stávajících naučných stezek, rozšíření prostor stávajícího muzea o informační bod CHKO Český kras a vybudování krasově-speleologické naučné stezky v prostoru Tetínské rokle.

Z Tetína vedou turistické značené stezky přes NPR Koda a Tobolku ke Koněpruským jeskyním, na vrch Damil (skalní odkryvy, dříve těžba vápence), do Korna a do Berouna.

Možnosti v rozvojové lokalitě:

- ☒ Oslovení množství návštěvníků směřujících do Tetína zejména za historickým a kulturním dědictvím spojeným s osobou sv. Ludmily a počátky české státnosti
- ☒ zřízení informačního bodu CHKO Český kras rozšířením tetínského muzea prostorově i obsahově
- ☒ zřízení nové naučné stezky Tetínskou roklí

Dostupnost Tetína a pozici Tetína jako jednoho z nástupních míst do Českého krasu by posílilo vybudování pěší stezky propojující Tetín s berounským nádražím ČD.

SVATÝ JAN POD SKALOU

I když je obec Svatý Jan pod Skalou vcelku malou obcí, je zároveň jedním z turisticky nejatraktivnějších míst v CHKO Český kras. Obec je křižovatkou frekventovaných turistických tras a naučných stezek, přímo v obci leží významné kulturní památky a pamětihodnosti, nad obcí se tyčí oblíbené a známé vyhlídkové místo (skála nad Svatým Janem pod Skalou), nedaleko je hornický skanzen Solvayovy lomy a řada dalších turisticky atraktivních cílů. Navíc byl v polovině roku 2018 poutní areál v centru obce (kostel sv. Jana Křtitele s jeskyní, budova kláštera se zahradou a další přilehlé pozemky) prohlášen za národní kulturní památku, lze tedy očekávat další zvýšený zájem o tuto turistickou destinaci.

- ☒ Ve spolupráci s obcí Svatý Jan pod Skalou a místními spolky (Svatojánská společnost) vzniklo infocentrum v budově bývalé fary.
- ☒ Součástí je miniexpozice o Českém krasu, která bude doplňovat expozici budoucího Domu přírody Českého krasu.
- ☒ Ke snížení zátěže pro přírodní prostředí v oblasti bude zadána studie „Variantní systémové řešení území v údolí potoka Loděnice přetíženého turistickým ruchem“
- ☒ Infocentrum bude zařazeno do programu AOPK ČR Dům přírody a stane se Informačním střediskem CHKO Český kras – Svatý Jan pod Skalou a bude v souladu s JAK označeno (vstupní cedule) a vybaveno základními propagačními materiály (pohlednice, leták) atd.

- ☞ Obce Tetín a Svatý Jan pod Skalou mají velký zájem na (turistickém) propojení obou poutních míst

SRBSKO - KUBRYCHTOVA BOUDA

Terénní stanice Správy CHKO Český kras v obci Srbsko, poblíž křižovatky červené a modré turistické značky v NPR Karlštejn, na rozcestí naučných stezek nedaleko Bubovických vodopádů.

Kubrychtova bouda představuje vhodné zázemí pro

- ☞ terénní exkurze s průvodcem
- ☞ sezónní nebo občasný infobod Správy CHKO ČR
- ☞ miniepozici historie Kubrychtovy boudy
- ☞ ekovýchovné aktivity doplňující program Domu přírody a využívající blízkého okolí
- ☞ „temné“ noční vycházky s průvodcem
- ☞ Zážitkovou výuku pro školní kolektivy

Pro využití potenciálu lokality i Kubrychtovy boudy samé je nezbytná rekonstrukce objektu (střecha, přívod vody, žumpa, výměna oken) a nezbytné vybavení. Velmi žádoucí – po dohodě s vlastníky – je úprava bezprostředního okolí – sekání trávy, údržba laviček, vybavení dalším mobiliářem (stojany na kola), výsadba ovocných stromů apod.

BUBOVICE – NÁSTUPNÍ PROSTOR PRO NÁVŠTĚVU SOLVAYOVÝCH LOMŮ

Solvayovy lomy (provozovatel Společnost Barbora, z.s.) jsou skanzenem těžby vápence v Českém krasu – soubor technologických a provozních budov, úzkorozchodná lomová dráha, štola, muzejní expozice Historie těžby a dopravy vápence v Českém krasu. Roční návštěvnost se pohybuje okolo 14 – 15 000 návštěvníků, v roce 2017 vzrostla na 20 000. Vybudováním nástupního prostoru (parkoviště se zázemím) v Bubovicích a tratě do prostoru Solvayových lomů dojde

- ☞ Ke zvýšení komfortu návštěvníků
- ☞ K odlehčení mimořádně exponovaného prostoru Sv. Jana pod Skalou (vzroste počet návštěvníků, kteří zvolí přístup od Bubovic, včetně parkování)
- ☞ Ke snížení zátěže pro přírodní prostředí v oblasti přístupové cesty ze Sv. Jana pod Skalou do prostoru Solvayových lomů
- ☞ Ke zvýšení atraktivity Solvayových lomů pro skupiny návštěvníků, které by jinak měly tendenci pohybovat se po návštěvnicky populárních, ale z hlediska ochrany přírody přetížených lokalitách (očekávaná návštěvnost asi 30 000 osob)

VELKÁ AMERIKA – PROSTOR PARKOVIŠTĚ U SILNICE 3. TŘÍDY 11613

V současnosti jsou u silnice v blízkosti Velké Ameriky umístěna dvě parkoviště (parcelní čísla 334/1 a 524/1), obě v neutěšeném stavu. Z obou je přístup k vyhlídce do lomu Velká Amerika; jedná se o problematické, potenciálně nebezpečné místo (nebezpečí pádu do lomu při nerespektování zákazu vstupu za oplocení), které je ale hojně využíváno návštěvníky, protože je dobře dostupné a nabízí atraktivní výhled do lomu. Lokality prochází žlutě značená turistická stezka z Mořiny k Dubu sedmi bratří. Kultivací prostoru vybraného parkoviště (terénní úprava, částečné zpevnění, umístění mobiliáře - lavička, odpočinkové místo, odpadkový koš - a prvků infosystému – informační tabule pojednávající o Velké Americe - by

došlo k vytvoření vhodného zázemí pro návštěvníky. Součástí opatření musí být též zajištění prostoru bezpečného výhledu do lomu (za předpokladu dodržování pravidel bezpečného chování).

KLONK U SUCHOMAST

V této celosvětově významné geologické lokalitě se nachází stratigrafický profil hranice silur/devon, vytyčený podle nástupu vůdčího graptolita *Mongraptusuniformis* ve vrstvě č. 20. Stratotyp byl vyhlášen na mezinárodním geologickém kongresu v Montrealu v roce 1972 a jedná se o vůbec první vyhlášený stratotyp na světě. Vlastní lokalita je veřejnosti nepřístupná; výhled na ni se nabízí od zastavení Geologické naučné stezky a unikátního památníku, reprezentujícího dvě geologické vrstvy spjaté s mezinárodním usnesením. Památník byl vystavěn roku 1977, autorem je akademický sochař Jiří Novotný.

V současnosti jsou památník sám i jeho okolí v neutěšeném stavu; těleso památníku je poškozeno, přístupová cesta není udržovaná, v bezprostřední blízkosti se nachází nevábne odkladiště zemědělské techniky. Charakter místa neodpovídá významu lokality, není lákavý pro návštěvníky a působí spíše dehonestujícím dojmem. Doporučujeme generální opravu památníku, vhodnou úpravu okolí (odpočinkové místo - možnost posezení a výhledu na vlastní lokalitu Klonek), opravu zastavení naučné stezky a propagaci výhledu na jedinečnou lokalitu od památníku. Zvážit umožnění vstupu do lokality samé nejspíše formou exkurze s průvodcem.

PŘÍPRAŽSKÁ OBLAST

Hojně navštěvované území zahrnuje oblast mezi Slivencem, Zadní Kopaninou, Chotčí, Solopysky, Černošicemi a Radotínem. V území je množství MZCHÚ různých kategorií (Kulivá hora, Staňkovka, Klapice, Černá rokle, Slavičí údolí, Radotínské skály, Ortocerový lůmek, Hvíždalka, Radotínské údolí, Lochkovský profil), z toho některé mimo území CHKO. Územím procházejí tři naučné stezky, Mlýnská (mlýny na Radotínském potoce), NS Kosoř – Černá rokle a NS Sliveneckého mramoru (mimo CHKO). V území bylo vytipováno 5 oblastí s malebnými scenériemi přitažlivými pro návštěvníky a 11 vyhlídkových bodů.

Cílem navrhovaných opatření je

- ☒ nabídnout zejména pěším návštěvníkům atraktivní území v těsné blízkosti Prahy, dostupné veřejnou i individuální dopravou, a prezentovat zde přírodní hodnoty území,
- ☒ propojit nástupní místa do území tak, aby bylo možno při příjezdu a odjezdu využít různých druhů veřejné dopravy (vlak, autobus),
- ☒ navrhnout výletní trasy/okruhy, které přivedou návštěvníky na atraktivní místa (vyhlídky, půvabné scenérie, přírodní zajímavosti), aniž by došlo k jejich poškození,
- ☒ navrhnout úpravy stávajících frekventovaných tras (využívaných často současně cyklisty, jezdci na koních a pěšími) tak, aby pohyb po nich byl bezpečný a příjemný, posiloval pozitivní zážitek z návštěvy a mohli jej využít různé skupiny návštěvníků (pěší turisté, pejskaři, rodiny s dětmi – kočárky apod.).

Opatření:

- ☒ úpravy červeně značené cesty Radotínským údolím v úseku od Maškova mlýna do Chotče (zpevnění, v některých místech drobné úpravy vedení stezky, obnova nebo vybudování lávek)
- ☒ propojení Cikánky/Maškova mlýna (možný příjezd/odjezd autobusem) s Radotínem a Černošicemi (možný příjezd/odjezd vlakem) přes Kosoř a NPP Černé rokle (nikoli

nezbytně turistické značení KČT, ale popis trasy v tištěném a digitálním průvodci apod. se směřovkami na atraktivní místa/vyhledky nebo v orientačně náročných partiích v terénu)

- ☒ zpracování návrhu různě dlouhých a náročných vycházkových okruhů pro různé cílové skupiny návštěvníků v území a jejich propagace (například po vyhlídkových místech)
- ☒ vybudování bezpečné pěší cesty podél silnice (oddělené od tělesa silnice) mezi Cikánkou a Radotínem (v dlouhodobém výhledu)
- ☒ komunikace a spolupráce s potenciálními partnery v území (MČ Praha Slivenec, Radotín, Černošice, společnost Českomoravský cement – závod Radotín, KČT, NNO Pražská pastvina).

LOKALITY NEVHODNÉ PRO INTERPRETACI (CITLIVÉ, SKRYTÉ)

Některé lokality na území CHKO Český kras navrhujeme nevyužívat jako zdroje interpretace a aktivně omezovat jejich prezentaci ve všech médiích (včetně fotografií, textů apod.) s cílem zajištění jejich ochrany, zabezpečení prostoru jako klidové zóny a rekreačního prostoru pro místní obyvatele, případně zajištění bezpečnosti návštěvníků (bezzásahové území Doutnáč):

- ☒ Bezzásahové území Doutnáč – lesní porosty vrchu Doutnáč o rozloze 67 ha jsou od roku 2004 ponechány samovolnému vývoji, tedy bez úmyslných zásahů lesníků a bez managementu ochrany přírody)
- ☒ Císařská rokle – krasová rokle, součást NPR Koda, pěnovcové kaskády na Císařském potoce
- ☒ Bacín (499 m n.m.) – vrch v klidové části CHKO Český kras, unikátní archeologická lokalita

APLIKAČNÍ ČÁST

Aplikační část je zjednodušenou formou akčního plánu, tedy přehledu činností, které je nutné vykonat, aby se obsah plánu mohl stát skutečností. Akční plán vychází z cílů, formulovaných v plánovací části, a se znalostí současného stavu popisuje, jaké kroky jsou třeba k jejich dosažení. Akční plán je obvykle formulován na kratší dobu (1–2 roky), protože je třeba jej revidovat pod vlivem měnících se podmínek.

Opatření vedoucí k naplnění KPNV v kratším či delším časovém horizontu dělíme do tří logických celků:

1. Opatření institucionální povahy – realizace personálních či organizačních opatření nebo vytvoření podmínek pro realizaci KPNV
2. Opatření charakteru konkrétních činností, které je třeba konat (obvykle) opakovaně
3. Opatření charakteru projektů

Dále uvedené tabulky slouží pro celkovou představu o povaze a rozsahu navrhovaných opatření. Podrobný popis některých opatření včetně odhadované finanční náročnosti je součástí standardizovaných karet projektů.

Tabulka AP/1 – přehled navrhovaných opatření

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
1.1. Zřízení pracovní pozice pro práci s veřejností na SCHKO ČR včetně vedení dobrovolné stráže přírody, s dostatečnou kapacitou pro koordinaci aktivit spojených s implementací KPNV CHKO ČR v celém rozsahu, včetně plánování, pomoc při činnostech a provozu DPČK, sledování a hodnocení činnosti DPČK z pohledu potřeb AOPK ČR	AOPK ČR	2021
1.2. Zřízení a kvalitní obsazení pracovních míst v DPČK: <ul style="list-style-type: none"> • řízení provozu DPČK (programové, ekonomické, personální) • zajištění informačních aktivit pro návštěvníky, prodej (recepce) • tvorba a realizace programové nabídky pro vybrané cílové skupiny, lektorská činnost • koordinace aktivit DPČK a spolupracujících organizací a komunikace s nimi • práce s veřejností a médii, tvorba a distribuce informačních a propagačních materiálů • průvodcovská činnost • technické zajištění provozu DPČK 	SJČR, AOPK ČR (jen spolupráce)	2021-2022

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
<p>1.3.</p> <p>Ustavení řídicího orgánu DPČK (Rada DP) složeného ze zástupců SJČR a AOPK ČR za účelem</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajištění efektivní vzájemné komunikace již v době přípravy a budování DPČK a následně během provozu • řízení DPČK v souladu s KPNV ČR a IPDPČK • koordinace aktivit • jednání s partnery • zpracování ročních plánů činnosti • monitoringu a hodnocení činnosti DPČK • reakce na aktuální výzvy, změny podmínek apod. 	AOPK ČR, SCHKO ČR, SJČR	2021
<p>1.4.</p> <p>Ustavení stálé pracovní skupiny ke KPNV složené ze zástupců SJČR a AOPK ČR a partnerů za účelem</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace SJČR a AOPK ČR s partnery na území CHKO Český kras • posilování spolupracujícího podpůrného prostředí pro realizaci KPNV v místě (obce, sdružení obcí, LČR, Geopark Barrandien, nestátní neziskové organizace včetně místních akčních skupin, relevantní podnikatelské subjekty, organizace destinačního managementu, muzea, TIC) • koordinace aktivit, krátkodobé (roční) plánování • sdílení informací a aktualit 	AOPK ČR, SJČR, partneři v území	2021
Činnosti	odpovědná organizace	Termín
<p>2.1.</p> <p>Pravidelně (1x ročně) hodnotit naplňování KPNV a následně aktualizovat KPNV včetně hodnocení výkonu DPČK jako významného prostředku interpretace</p>	AOPK ČR, SJČR	Průběžně
<p>2.2.</p> <p>Sledovat vývoj v oblasti zpracování koncepčních dokumentů týkajících se rozvoje cestovního ruchu (na úrovni Středočeského kraje, relevantních místních akčních skupin, obcí apod.)</p>	AOPK ČR	Průběžně
<p>2.3.</p> <p>Zajistit kvalitní komunikaci a spolupráci mezi AOPK ČR jako nositelem KPNV a Správou jeskyní ČR týkající se</p>	AOPK ČR, SJČR	Průběžně

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
vybudování a provozu DPČK (pravidelná jednání řídicího orgánu DPČK)		
2.4. Zajistit komunikaci a spolupráci mezi AOPK ČR, SJČR a klíčovými aktéry v oblasti cestovního ruchu v území (stálá pracovní skupina)	AOPK ČR, SJČR	Průběžně
2.5. Sledovat vnější prezentaci území formující očekávání návštěvníka a obraz území navenek a systematicky ji ovlivňovat ve smyslu vytváření reálných představ o CHKO ČK a možnostech/aktivitách, které s respektem k ochraně přírody a krajiny nabízí	AOPK ČR	Průběžně
2.6. Udržovat vysokou úroveň informovanosti o CHKO ČK obecně a o aktuálních akcích/změnách/omezeních/nabídkách u pracovníků TIC + poskytovatelů služeb v oblasti CR v území	AOPK ČR, SJČR	Průběžně
2.7. Uplatňovat prezentaci CHKO ČK v souladu s KPNV při úpravách/budování expozic a dočasných výstav v muzeích a výstavních prostorech v území (sdělení, interpretační cíle); budovat expozice tak, aby se nedublovaly, ale na sebe odkazovaly a navazovaly a vzájemně doplňovaly. Spolupracovat s DMO.	AOPK ČR	Průběžně
2.8. Ovlivňovat vzdělávání a práci průvodců (Solvayovy lomy, MČK Beroun, spolek Hagen, Geopark Barrandien atd.) tak, aby prezentovali CHKO ČK v souladu s KPNV – pravidelná (alespoň 2x ročně) komunikace s vedením organizací, poskytování infomateriálů pro práci průvodců, odborné vstupy do školení průvodců)	AOPK ČR, SJČR, partnerské organizace	Průběžně
2.9. Zpracovat pravidla chování návštěvníků v CHKO ČK vhodným způsobem tak, aby je bylo možné motivačně prezentovat různými formami (na webu, při živé interpretaci, na panelu apod.) různým cílovým skupinám. K šíření využít TICa DMO.	AOPK ČR	2021
2.10.	AOPK ČR	Průběžně

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
Monitorovat stav interpretační infrastruktury ve vlastnictví AOPK ČR, provádět úpravy dle doporučení KPNV ČR, odstraňovat nefunkční části IS		
2.11. Iniciovat úpravy naučných stezek vlastníků mimo AOPK ČR v souladu s KPNV, včetně míst, kde se stýká více NS – úprava panelů, synchronizace (týká se i NS v majetku AOPK ČR)	AOPK ČR	Průběžně
2.12. Zpracovat dokument konkretizující záměr podporovat trvalé či sezónní uzavírání významných jeskyní a propagaci atraktivních, ale málo zranitelných jeskyní, včetně označení přístupu (směrovky).	AOPK ČR, SJČR	3 roky
2.13. Propagovat využívání existujících nástrojů tzv. občanské vědy (sdílení výsledků pozorování amatérských přírodovědců)	AOPK ČR	2 roky
2.14. Ve spolupráci s odborníky zpracovat návrh různých typů monitoringu, jehož výsledky by se mohl stát základem pro solidní evaluaci.	AOPK ČR	3 roky
Projekty	Odpovědná organizace	Termín
3.1. Zajistit realizaci a přípravu provozu DPČK v souladu s KPNV a IPDP	AOPK ČR, SJČR	2021-2022
3.2. Připravit a realizovat nezbytné úpravy naučných stezek ve vlastnictví AOPK ČR na území CHKO ČR v souladu s KPNV (podrobný popis v tabulce + karty projektů k jednotlivým NS)	AOPK/SCHKO ČR	3–6 let
3.3. Instalovat automatické sčítače na vybraná místa (Svatojánská skála, Kubrychtova bouda, Radotínské údolí, Císařská rokle)	AOPK ČR	1–2 roky
3.4.	AOPK ČR	2021

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
Zřídit facebookový profil zaměřený na místní (přírodní) dědictví Českého krasu a pečovat o něj		
3.5. Zpracovat digitálního průvodce pro celé území CHKO ČK/vybrané lokality/vybrané fenomény a uvést do provozu	AOPK ČR	3 roky
3.6. Vydat informační materiál o CHKO Český kras v souladu s KPNV a distribuovat partnerům	AOPK ČR	2 roky
3.7. Umístit informace o CHKO Český kras, vhodných turistických lokalitách, sezónních atraktivitách, akcích apod. na nádražích ČD např. v Praze – Smíchově (nutno vytipovat) a ve vlacích ČD zejména na tratích 171, 173 (v souladu s KPNV)	AOPK ČR	2 roky
3.8. Klonk u Suchomast - generální oprava památníku, úprava okolí (možnost posezení a výhledu na vlastní lokalitu Klonk), oprava zastavení naučné stezky, úprava pěšiny/stezky vedoucí k profilu, zpracování nabídky exkurzí s průvodcem	AOPK ČR, obec Suchomasty	5 let
3.9. Zajistit bezproblémovou průchodnost turistických značek (např. schody u Sv. Jana pod Skalou, Radotínské údolí); zajistit dostatek značených tras skrze atraktivní území, zajistit jejich návaznost a zesíťování	AOPK ČR	5 let
3.10. Vytvořit interpretační a návštěvnickou infrastrukturu (úprava stezky – poválek, zábradlí, zpevnění cesty; naučná stezka) v Kodske rokli s cílem interpretace tvorby pěnoveců a travertinových hrázek a omezení jejich poškozování neinformovaným využíváním stávající cesty podél potoka	AOPK ČR	5 let
3.11. Konkretizovat návrh opatření na interpretační využití a zatraktivnění přípražské části CHKO a postupně jej realizovat	AOPK ČR	5 let

Opatření institucionální povahy	Odpovědná organizace	Termín
3.12. Velká Amerika – prostor parkoviště u silnice 3. třídy 11613 kultivace prostoru vybraného parkoviště (terénní úprava, částečné zpevnění, umístění mobiliáře – lavička, odpočinkové místo, odpadkový koš), vybavení informační tabulí a/nebo NS, zajištění prostoru bezpečného výhledu do lomu	AOPK ČR, majitelé pozemku	5 let
3.13. Podpora vybudování nástupního prostoru (parkoviště se zázemím) v Bubovicích a tratě do prostoru Solvayových lomů; umístění infotabule na parkovišti	AOPK ČR, Společnost Barbora, obec Bubovice	2 roky
3.14. Kubrychtova bouda – rekonstrukce objektu (střecha, přívod vody, žumpa, výměna oken), vybavení interiéru, úprava a údržba okolí boudy (obnova a doplnění mobiliáře – lavičky, stojany na kola; výsadba ovocných stromů, sekání trávy)	AOPK ČR	5 let
3.15. Vybudování interpretační infrastruktury v Tetíně: zřízení informačního bodu CHKO Český kras rozšířením tetínského muzea prostorově i obsahově zřízení nové naučné stezky Tetínskou roklí	AOPK ČR, obec Tetín	5 let
3.16. Optimalizace veřejné dopravy s cílem zajistit dostupnost turistických východisek do Českého krasu, se zvláštním zřetelem na zajištění lepší dostupnosti Koněpruských jeskyní jako lokality DPČK	AOPK ČR, obce	5 let

Tabulka AP/2 – poznámky k uplatnění KPNV v muzeích na území Českého krasu

Muzea	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
Muzeum Českého krasu v Berouně		Spolupráce s městem a s muzeem, oslovení návštěvníků muzea, předělání expozice o přírodě ve spolupráci CHKO, SJČR a Muzea, vzájemná propagace s DPČK. Nastavit vzájemné dopravní propojení s DPČK.

Muzea	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
Muzeum Jarmily Novotné a Svatopluka Čecha Liteň		Spolupráce s obcí a muzeem, interpretace některých sdělení, informování o CHKO Český kras a ochraně přírody prostřednictvím tabule a informačních materiálů.
Muzeum Tetín	Vstupní brána do Českého krasu, možnost předat prvotní informaci, propojit historii a přírodu, interpretovat některá sdělení.	Spolupráce s obcí, pravidelné informování o činnosti správy a o ochraně přírody v místním časopise
Galerie a muzeum M. D. Rettigové a Muzeum pravěku Všeradice	Místo, kde by bylo možno využít prostor pro interpretaci sdělení k Českému krasu.	Spolupráce s obcí a muzeem, interpretace některých sdělení, informování o CHKO ČK a ochraně přírody prostřednictvím tabule a informačních materiálů.
Solvayovy lomy	Lze velmi dobře využít pro interpretaci sdělení, v blízkosti zřízena Geologická expozice a expozice LČR.	Spolupráce se Spolkem Barbora, obcí Sv. Jan a Bubovice, a s LČR. Vypracování podrobnější koncepce celého prostoru, eliminace tabulových lesů, oprava geologické expozice.
Expozice hornin Českého krasu v lomu Paraple	Místo, kde by bylo možno využít prostor pro interpretaci sdělení k Českému krasu.	Úprava expozice, oprava popisků. Pokud by se přepracovávaly informační tabule, možnost využít pro interpretaci dalších sdělení.
Malá Amerika exkurze	Možno interpretovat některá dílčí sdělení.	Spolupráce s Lomy Mořina, společné exkurze zaměřené na podzemí a propojené s ukázkami přírody, propagace na akcích pro veřejnost.
Všechna muzea		Propojení Muzeí a DPČK pomocí hry, například hledačky nebo razítkovací hry, apod.

Tabulka AP/3 – poznámky k opatřením týkajícím se naučných stezek

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
Dendrologická stezka + Dětská pohádková	LČR	Obsahem tabulí bude zřejmě dendrologie/informace o dřevinách. Z hlediska	Jednání se zhotovitelem – LČR, společné zpracování

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
stezka Lesů ČR (Solvayovy lomy)		estetiky to vypadá hrozně, špatně pojato. Nejlépe odstranit, předělat!!!	tabulí, interpretace sdělení, propagace CHKO ČK a OPK
NS Solvayovy lomy	Spolek Barbora	viz poznámka - souvisí s historií lidské činnosti - zachovat a využít pro propagaci CHKO ČK	jednání se spolkem Barbora, umístění tabule CHKO ČK, umístění letáků o CHKO ČK, jednání s obcemi o parkování a přístupu, pomoc s řešením dopravní a návštěvní přetíženosti ve Sv. Janu
NS Tetínské vyhlídky I.	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	Přepracovat	jednání se zhotovitelem a s obcí, přepracování tabulí, využití pro propagaci CHKO ČK a interpretaci sdělení
NS Tetínské vyhlídky II.	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	Přepracovat	jednání se zhotovitelem a s obcí, přepracování tabulí, využití pro propagaci CHKO ČK a interpretaci sdělení
NS Kosoř - Černá rokle	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	zachovat, texty přepracovat	jednání se zhotovitelem a s obcí, přepracování tabulí, využití pro propagaci CHKO ČK a interpretaci sdělení
NS Zlatý kůň	AOPK ČR	propojit s DPČK jako součást vnější expozice, tématicky zachovat	v rámci vybudování DPČK přepracovat, propojit s expozicí, interpretovat sdělení
NS Svatojánské památky	V roce 2010 vydal: Svazek obcí Region Dolní Berounka	zde nutno přepracovat, potkává se několik NS	jednání se zhotovitelem a s obcí, přepracování tabulí, využití pro propagaci CHKO ČK a interpretaci sdělení

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
NS Svatojánský okruh	AOPK ČR	pěkná, zachovat, souvisí s více tématy, jen skloubit se stezkami (i jiných vlastníků), se kterými se potkává (zejména ve Sv. Janu pod Skalou)	jednání se zhotovitelem a s obcí, přepracování tabulí, využití pro propagaci CHKO ČK a interpretaci sdělení
NPR Karlštejn – 2. větev	AOPK ČR	tabule pokrývají některá sdělení, jsou ale zastaralé	zamyslet se nad koncepcí celé stezky, znovu navrhnout jednotlivá zastavení, přepracovat tabule, zachovat obrázky, interpretovat sdělení
Vodácká NS Berounka	AOPK ČR	tabule pokrývají některá sdělení, jsou jen dílčí informací	při přepracování v budoucnu doplnit uvozující informace
Stará mlýnská cesta			jednání se zhotovitelem, zvážení možností propagace CHKO a interpretace některých sdělení
Naučná geologická stezka	AOPK ČR	důležité, krátké texty k jednotlivým jevům	přepracovat, obnovit tabule
Památné stromy Karlštejska		málo využito pro ochranu přírody a interpretaci sdělení	jednání se zhotovitelem, zvážení možností propagace CHKO ČK a interpretace některých sdělení
Karlštejské šachy		stezku odstranit, hlavně figurky, nebo celkově rekonstruovat a znovu uvést do provozu – majitel nebo destinační management	jednání se zhotovitelem a jednotlivými obcemi o odstranění stezky nebo její důsledné obnově a péči o ni
NS Koukolova hora – Kotýz	AOPK ČR, vydalo Slavíky	dobře využito pro propagaci cílů ochrany přírody a jednotlivých sdělení	na konci životnosti, nutná obnova, opatření pro bezpečnost návštěvníků - zábradlí, schody
NS Klonk		Bylo by možno lépe využít pro interpretaci sdělení.	jednání se zhotovitelem a s obcí, přemístění tabulí na vhodnější místo (ne na obzoru), přepracování textů

NAUČNÉ STEZKY	Vlastník	Důležitost z hlediska interpretace ČK	vyplývající činnost pro KPNV
Cesta císařovny Elišky			stezku neobnovovat
NS Liteň	Městys Liteň	Stezka není využita pro propagaci cílů OPK ani pro interpretaci sdělení.	jednání se zhotovitelem, přepracování textů a obnova tabulí
Po stopách českých králů	Město Beroun	stezky interpretuje některé cíle OP i některá sdělení	jednání s majitelem a se zhotovitelem, v případě obnovy tabulí drobné doplnění, členění do odstavců, apod.

EVALUACE

Hodnocení naplňování KPNV je nezbytnou podmínkou pro posouzení, zda a do jaké míry je KPNV funkční a napomáhá dosahování cílů v ní formulovaných. Pro hodnocení by bylo ideální porovnávat nově zjištěná data s řadou dat vycházejících z monitoringu v minulosti a stanovit kvantitativní cíle, jejichž dosahování pak bude možno hodnotit, a výsledkem bude (poměrně) objektivní výsledek. Příklad: kdyby v ekologicky citlivém území s omezeným vstupem (např. Císařská rokle) existoval monitoring návštěvnosti např. pomocí automatických sčítačů, bylo by možno stanovit kvantifikovaný cíl (např. pokles počtu vstupů do Císařské rokle o x % meziročně) a s využitím dat z pokračujícího monitoringu sledovat, zda a do jaké míry je indikátor (počet vstupů do Císařské rokle) naplňován. Vzhledem k neexistenci seriózních vstupních dat je obtížné takové hodnocení provést. Navrhujeme tedy ve spolupráci s odborníky na evaluaci založit různé typy monitoringu, který by se v budoucnosti mohl stát základem pro budoucí evaluaci.

HODNOCENÍ ÚČELU KPNV

1. Cíl: Posilování dobré pověsti Správy CHKO Český kras (profesionální odborná instituce účinně hájící veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny), získávání zájmu a podpory veřejnosti pro cíle ochrany přírody a krajiny a pro práci Správy CHKO Český kras

Evaluace: data získaná monitoringem tisku (např. Newton Media) vykazují pokles negativně laděných zpráv v souvislosti s OPK v CHKO ČK meziročně o 10 %

2. Cíl: Ovlivňování chování návštěvníků CHKO Český kras tak, aby rekreačním využíváním chráněného území nedocházelo k poškozování předmětů ochrany

Evaluace:

- ☑ Snížení počtu „divokých“ ohnišť ve vybraných lokalitách (např. lom na Chlumu)
- ☑ Snížení množství odpadků ve vybraných lokalitách (zejména opuštěné lomy)
- ☑ Pokles poškozování chráněných fenoménů ve sledovaných lokalitách (Císařská rokle, Kodská rokle, Bubovické vodopády)

3. Cíl: Zlepšení komunikace a spolupráce s lidmi, kteří žijí v CHKO Český kras

Evaluace:

- ☑ vzrůst zájmu o práci strážce přírody
- ☑ pozitivní reakce na fb profilu
- ☑ kvalitativní hodnocení vyplývající z kontaktu s místními obyvateli i formálními autoritami
- ☑ vyšší účast místních na tradičních akcích pořádaných AOPK ČR

DOPORUČENÍ

V současnosti nejsou v CHKO Český kras umístěny žádné automatické sčítače, které by monitorovaly návštěvnost vytipovaných lokalit. Správa CHKO Český kras má pouze velmi přibližnou představu o návštěvnosti území CHKO a/nebo konkrétních lokalit; data vycházející z dlouhodobého (víceletého) monitoringu nejsou k dispozici vůbec. Pro evaluaci opatření navrhovaných KPNV neexistují srovnávací data, na základě kterých by bylo možno seriózně hodnotit dopady navrhovaných opatření. Doporučujeme proto zvážit umístění automatických

sčítačů či dalších technicky pokročilejších způsobů sledování návštěvnosti (např. s využitím mobilních sítí) ve vybraných lokalitách tak, aby AOPK ČR disponovala do budoucna solidnějšími podklady např. pro rozhodování o budování návštěvnické a interpretační infrastruktury, o omezení návštěvnosti konkrétních lokalit apod.

PŘEHLED KARET S NAVRHOVANÝMI „PROJEKTY“, TJ. PRVKY INTERPRETACE

Kód	Název prvku
DP	Dům přírody ČK
K1	Web DPČK
K2	Digitální průvodce
S1	Suvenýry
P1	Návštěvnické programy DP
P2	Průvodcovské služby DP
NS1	Naučná stezka Zlatý kůň
NS2	Naučná geologická stezka
NS3	Naučná stezka Karlštejn
NS4	Naučná stezka Svatojánský okruh
NS5	Naučná stezka Kodska rokla – nově navrhovaná
NS6	Naučná stezka Srdcem Českého krasu
M1	Informační materiál o Českém krasu
I1	Informační bod Tetín, geopoint Geoparku Barrandien
I2	Informační systém přípražské oblasti ČK
I3	Klonk u Suchomast – generální oprava památníku
I4	Informační středisko CHKO Český kras - Svatý Jan pod Skalou
I5	Infobod Kubrychtova bouda
A1	Instalace automatických sčítačů

Pro karty projektů, které jsou společné pro všechny domy přírody nebo je prvek využitelný pro koncepcí ve všech CHKO ČR bylo využito karet projektů pro KPNV a IPDP Pálava, zejména byly částečně převzaty některé principiální věci týkající se účelu konkrétního projektu či opatření. Pro místní specifika byly karty projektů upraveny.

Zdroj: Ing. Ladislav Ptáček, Jana Urbančíková: KPNV, Interpretací plán Domu přírody Pálava, plánovací část a aplikační část, 2017.

Karta interpretačního prvku

kód prvku	DP
název prvku	<i>Dům přírody Českého krasu</i>
lokace prvku	Nový objekt na místě stávajícího nevyhovujícího vstupního objektu do Koněpruských jeskyní

<p>popis prvku (stručně 1 věta)</p>	<p>Návštěvnické středisko CHKO Český kras</p> <p>Dům přírody Českého krasu bude součástí sítě Domů přírody v ČR a jeho vizuální identita i koncepce respektuje jednotný architektonický koncept (JAK) vytvořený pro DP v ČR.</p>
<p>význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)</p>	<p>Umožňuje seznámit návštěvníky s územím CHKO Český kras s jeho jedinečností, účelem jejího vyhlášení a dlouhodobými cíli ochrany přírody a péčí o kulturně-historické hodnoty území. Pomáhá usměrňovat pohyb návštěvníků v území – směřovat pozornost do vybraných lokalit a k dalším částem infrastruktury.</p> <p>Je vstupním objektem do Koněpruských jeskyní (provozovatel SJČR), může uvozovat nebo následně doplňovat návštěvu jeskyní a sdělovat informace, které není možno postihnout během prohlídky jeskyní.</p> <p>Jeho důležitým úkolem je vysvětlovat a prezentovat omezení, s nimiž se návštěvník v CHKO setká, i pravidla, kterými by se měl při pobytu v CHKO řídit, a jejichž dodržováním aktivně přispívá k zachování přírodních i kulturně-historických hodnot území.</p> <p>Návštěvnické středisko CHKO Český kras má prezentovat CHKO Český kras jako celek a vycházet ze sdělení KPNV ČK a DPČK.</p> <p>Bude zřízena vnitřní expozice DPČK o Českém krasu, jejíž nedílnou součástí bude návštěva Koněpruských jeskyní.</p> <p>Prostory Koněpruských jeskyní budou využity pro umístění některých dalších exponátů jako součást expozice.</p> <p>V areálu se počítá s umístěním vnější expozice DPČK.</p> <p>V objektu bude umístěn multifunkční sál a zázemí pro návštěvníky zahrnující toalety, provoz informačních služeb, případně drobné občerstvení.</p> <p>DPČK bude nabízet vzdělávací a osvětové programy pro návštěvníky v interiéru i exteriéru.</p> <p>DPČK bude motivovat návštěvníky k poznávání Českého krasu, ukazovat na souvislosti ve fungování ekosystémů, představovat Český kras jako pestrý, složitý, proměnlivý, zajímavý, živý organismus.</p> <p>Ve spolupráci s partnery (obce, organizace formálního i neformálního vzdělávání, NNO, podnikatelské subjekty, ...) vznikne v DPČK místo pro setkávání lidí se zájmem o místní dědictví, přírodu a krajinu a jeskyně a krasové jevy jako její součást.</p>

	<p>DPČK bude informovat o činnosti Správy jeskyní ČR a získávat podporu veřejnosti pro tuto činnost.</p> <p>DPČK přispěje ke zlepšení postavení ochrany přírody, pověsti pracovníků ochrany přírody ve společnosti a k odstranění předsudků o ochraně přírody a krajiny. Pomůže ozřejmit důvody a význam ochrany přírody a krajiny a získat podporu veřejnosti).</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny (kromě škol) Amatérští přírodovědci (botanici, zoologové, speleologové, geologové, paleontologové)</p>

Karta realizace

kód prvku	DP
název prvku	<i>Dům přírody Českého krasu</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Důležité součásti areálu DPČK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapa, podle níž se návštěvník zorientuje, a která ho nasměruje do vhodných lokalit – zde se nacházíte (před vstupem do Domu přírody i uvnitř objektu) • Jasný orientační systém v rámci DP (toalety, informace, směr prohlídky v expozici, přístupnost apod.) • Vnitřní expozice včetně návštěvy Koněpruských jeskyní, venkovní expozice v bezprostředním okolí DP <p>Všechna sdělení (klíčová i dílčí) v DPČK by měla být zmíněna, i když některá nebudou rozpracována do větší hloubky. Zejména by měla být rozpracována témata týkající se jeskyní v ČR a vzniku a významu krasu a rozmanitosti živé přírody v krasu.</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastavit dlouhodobý, spolehlivý způsob spolupráce a komunikace mezi zadavatelem DPČK (AOPK ČR) a provozovatelem (SJČR), který bude zásadní pro fungování DPČK v dalších letech – např. zřízení Rady DP • zajistit návaznost DPČK na subjekty koordinující a usměrňující práci s návštěvníky a cestovní ruch

v regionu, spolupráci s krajskými orgány a obcemi

- **přípravit projekt DPČK dle připraveného Interpretačního plánu DPČK a navrhnout na základě něj expozice a interpretaci**
- zajistit finanční prostředky na realizaci
- realizace stavby a expozic, přípravy interpretace a úpravy venkovního areálu DPČK a souvisejících lokalit
- propracovat využití a návaznost podzemní trasy jeskyněmi jako součásti expozice
- počítat s přímou návazností podzemní trasy jeskyněmi, která musí být doplněna „expozičními předměty“ (kopie nálezů kosterních pozůstatků pleistocenních obratlovců, pravěkých artefaktů, nálezů ze středověké mincovny apod.)
- zajistit kvalitní personální obsazení DPČK
- vytvořit plnohodnotný obsah DPČK kromě expozice (návazné programy, hledačky, pravidelné akce, počítat s přímou návazností průvodcovského výkladu v Koněpruských jeskyních v rámci běžné prohlídky nebo aktivní prohlídky v rámci koncipovaného programu DPČK)
- připravit zapojení DPČK do již fungující sítě DP v ČR
- připravit propojení DPČK se stávající informační a interpretační infrastrukturou (sít' IS, NS)
- zajištění provozu DPČK
- zpracování plánu monitoringu a hodnocení kvality činnosti DPČK (za pomoci externích odborníků)

cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)

Většina uživatelů by si díky DPČK měla uvědomit, že:

- Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách
- Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka
- Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas
- K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	Návštěvnické středisko s vnitřní a vnější expozicí, hracími prvky pro děti, posezení/lavičkami u DP, které poskytuje interpretační služby.
odhadované náklady na realizaci	
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Před schválením by návrhy prvků v DP (včetně účinnosti sdělení celé expozice a technických prvků v expozici, interpretace pro související lokality a orientačního systému) měly být otestovány na vzorku potenciálních návštěvníků, aby bylo zjištěno, zda naplňují stanovené cíle. • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů a podněty budou využity v rámci činnosti DP.

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K1
název prvku	<i>Web DP Českého krasu</i>
lokalizace prvku	Součástí webu sítě návštěvnických středisek CHKO v ČR: http://www.dumprirody.cz/
popis prvku (stručně 1 věta)	Webové stránky určené návštěvníkům CHKO ČK a návštěvnického střediska DPČK
Význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Základní prostředek pro prezentaci hodnot území CHKO i celého Českého krasu, který nabízí návštěvníkům možnost naplánovat si návštěvu DPČK i celého území. Umožňuje usměrnit očekávání návštěvníků již před příjezdem do území a směřovat jejich pozornost do vybraných lokalit a časových období roku.

	<p>Umožňuje informovat návštěvníky i místní veřejnost o aktuálním dění v CHKO, včetně osvětových akcí.</p> <p>Umožňuje prezentovat přímo či odkazovat na podrobnější / odbornější informace, které není možné či účelné zájemcům poskytnout např. formou panelů přímo v terénu.</p> <p>Prostřednictvím odkazů by web měl být propojen především s webovými prezentacemi SJČR, destinačního managementu Berounsko a Středočeské centrály CR Středočeského kraje, obcí, AOPK ČR – SCHKO ČK, Muzea Českého krasu v Berouně, Geoparku Barrandien a dalších.</p> <p>Web bude doplněn zřízením FB profilu „Máme rádi Český kras“.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Všechny cílové skupiny návštěvníků, ale především ty skupiny, které budou nejpravděpodobnějšími návštěvníky DPČK, tj.:</p> <p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny, jiné organizované skupiny Amatérští přírodovědci</p>

Karta realizace

kód prvku	K1
název prvku	Web DP Českého krasu
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Web bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území; prezentace území CHKO jako jedinečné lokality, založená na klíčových sděleních KPNV ČK a IPDP ČK • představení hlavních hodnot území a lokalit, kde je návštěvníci mohou vidět • podrobnější informace o vybraných tématech, o která je zájem (dle aktuální potřeby) • mapa území CHKO a jeho nejbližšího okolí (měla by odpovídat informačnímu materiálu o CHKO ČK pro návštěvníky), případně tematické mapy (oblasti s omezenou přístupností, geologická mapa, zajímavé přírodovědné i kulturně-historické lokality apod.) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, dopravní dostupnost apod., případně vysvětlení omezení pohybu v území – proč je nutné a k čemu je dobré • odkazy na turistické cíle a poskytované informační a průvodcovské služby (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) • pravidla chování v území (a rady pro pohyb v území), včetně Pravidel pro návštěvníky CHKO

	<ul style="list-style-type: none"> • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) • informace o aktuálním dění v CHKO a pozvánky na akce pro veřejnost • odkazy na SJČR, destinačního managementu Bohemia Centralis, Středočeského kraje, obcí, AOPK ČR – SCHKO ČK, Muzea Českého krasu v Berouně, vznikajícího Geoparku Barrandien a dalších (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>všechna klíčová sdělení a souvislosti</p>
<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit přípravu kvalitního obsahu před otevřením DPČK • nastavit pravidla pro publikování a recenzování příspěvků a dohled nad fungováním webu (Rada DP) • zajistit fotografie a vhodné mapy • zajistit propagaci webu a informovat o něm další zainteresované subjekty (destinační management, informační centra, ubytovatelé, obce) • propojit web odkazy s ostatními již existujícími weby v regionu (SJČR, destinačního managementu Berounsko a Středočeské centrály CR Středočeského kraje, obcí, AOPK ČR – SCHKO ČK, Muzea Českého krasu v Berouně, Geoparku Barrandien a dalších) a vyměnit si odkazy • zajistit dlouhodobou spolupráci a pravidelnou aktualizaci informací na krajských webech a webu Czechtourismu, které budou oprávněně očekávat, že web DP bude důvěryhodným zdrojem informací o CHKO a území celého ČK, případně širšího území Barrandienu (vznikající geopark) • zajistit pravidelnou aktualizaci obsahu webových stránek • zajistit chod webu (personální a finanční zajištění)
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by díky webu měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO a území ČK (viz hlavní a dílčí sdělení) a pocítit obdiv k jedinečnosti území • chtít navštívit expozici DPČK+ dozvědět se, kde se nacházejí další lokality doporučené k návštěvě • pochopit, jaké je zaměření dalších expozic v regionu a kde jsou poskytovány průvodcovské služby • uvědomit si, že dodržovat pravidla chování v CHKO (včetně respektování určitých omezení) je nezbytné

	<p>pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud pravidla dodržují, aktivně přispívají k ochraně ČK</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se o programové nabídce DP
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Základní webová prezentace území, která by měla pro potenciálního i skutečného návštěvníka vytvářet celistvý obraz území Českého krasu.</p> <p>Web by měl návštěvníkovi poskytnout:</p> <p>a) potřebné základní turistické informace o území (dostupnost, orientace, služby, omezení, s nimiž se v CHKO setká),</p> <p>b) prezentovat vhodná pravidla chování při návštěvě a pobytu v CHKO,</p> <p>c) obsahovat podrobnější informace, které není v terénu nutné prezentovat všem a návštěvník si je v případě hlubšího zájmu může na webu snadno dohledat,</p> <p>d) odkazy na další užitečné existující zdroje informací o Českém krasu.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava obsahu: 50–150000,- Kč</p> <p>Testování / ladění: 20–50000,- Kč</p> <p>Provoz webu (za 1 rok): práce redaktora 50–150000,- Kč</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik redakční rady webu • Před spuštěním budou webové stránky otestovány na vzorku potenciálních návštěvníků a bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (informační centra, místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé), která bude zohledněna při úpravách a aktualizaci obsahu webu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K2
název prvku	<i>Digitální průvodce</i>
lokalizace prvku	Dostupný na webu pro návštěvníky CHKO Český kras
popis prvku (stručně 1 věta)	On-line/off-line průvodce (např. nakoleipesky.cz, izi TRAVEL) naučnou stezkou, trasou či územím CHKO Český kras
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Usměrnit pohyb návštěvníků a směřovat je do vhodných lokalit. Průvodce nahrazuje nebo doplňuje tištěné materiály i informační panely v terénu.
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci

Školní skupiny, jiné organizované skupiny
Amatérští přírodovědci

Karta realizace

kód prvku	K2
název prvku	<i>Digitální průvodce</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: všechna klíčová sdělení a souvislosti v závislosti na místě, objektu nebo trase. V souladu se snahou o minimalizaci návštěvnické infrastruktury by se mělo jednat o základní prostředek pro hlubší interpretaci konkrétních míst.
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	Je třeba dořešit: <ul style="list-style-type: none">• vybrat vhodnou aplikaci• vytipovat body případně trasy a připravit k nim texty (popisy), obrázky, popřípadě audio• převést návrhy do aplikace• zajistit fotografie, vhodné mapy, audio nahrávky• zajistit propagaci, informovat o aplikacích další zainteresované subjekty (informační centra, ubytovatelé, obce)• zajistit pravidelnou kontrolu obsahu (zda odpovídá situaci v terénu)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)	Většina uživatelů by se díky aplikaci měla: <ul style="list-style-type: none">• dozvědět, v čem spočívá jedinečnost CHKO a území celého Českého krasu (viz sdělení) a jednotlivých lokalit, ke kterým je průvodce směřuje• dozvědět, kde se nacházejí lokality doporučené k návštěvě• dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) a pocítit obdiv k jedinečnosti území• pochopit, jaké je zaměření vybraných naučných stezek a expozic• pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR• chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území• Většina uživatelů by si díky digitálnímu průvodci měla uvědomit, že:<ul style="list-style-type: none">• Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách• Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka

	<ul style="list-style-type: none"> • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Volně stažitelná aplikace, která funguje v on-line i off-line (!) režimu představí vybrané fenomény území formou tras nebo bodových informací. Informace jsou vázány na souřadnice v mapě, mohou obsahovat text, fotografie, audio nebo video obsah.</p> <p>Informace lze v případě potřeby jednoduše upravit.</p> <p>Trasy lze vytvořit v jazykových mutacích.</p> <p>Aplikace respektuje zásady dobré interpretace.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>příprava a zpracování bodu: podle náročnosti 2–10000,- Kč (vyšší cena např. v případě využití audio záznamů)</p> <p>Aplikace: volně k použití</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Před spuštěním budou jednotlivé části průvodce otestovány na vzorku potenciálních návštěvníků a bude zjišťováno, jestli naplňují stanovené cíle. • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé, informační centra), která bude zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu.

Karta interpretačního prvku

kód prvku	S1
název prvku	Suvenýry
lokalizace prvku	K dispozici v Domě přírody Českého krasu, IS CHKO ČK
popis prvku (stručně 1 věta)	Suvenýry z návštěvy CHKO Český kras, DPČK a IS
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Umožňuje i po návratu domů připomenout návštěvníkům hodnoty území CHKO a sdělení, která viděli a zažili v expozici DP.</p> <p>Suvenýry jsou důležitým pojítkem mezi územím a návštěvníkem. Mohou skrz vzpomínky na zajímavé zážitky připomenout informace o území (např. čím je území jedinečné, proč se někde pase či odstraňují náletové dřeviny).</p> <p>Alespoň u části suvenýrů by měla být vazba nejen na CHKO, ale přímo i DP a na Koněpruské jeskyně, s nimiž je DP v těsném spojení (např. maskot DP – trilobit, druhy zmiňované jako součást expozice, slogan připomínající klíčová sdělení).</p> <p>Při volbě suvenýrů a typu propagace, je stále potřeba dbát na účel DP – např. je-li celkovou myšlenkou usměrnění toku a množství návštěvníků + usměrňování jejich očekávání, je důležité zvážit, jaké motivy a jaká místa vybrat na pohlednice. Pokud bude samostatně prezentován DP nebo Koněpruské jeskyně, měl by na pohlednici být kontakt, kde si návštěvník může najít další informace, včetně toho, kdy je DP/Koněpruské jeskyně otevřen.</p> <p>Výběr suvenýrů je potřeba vždy konzultovat s vybranými TIC (zkušenosti s reakcemi návštěvníků a trendy v marketingu) a SCHKO ČK.</p> <p>Základní pravidla a některé typy suvenýrů pro DP uvádí JAK.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny, jiné organizované skupiny

Karta realizace

kód prvku	S1
název prvku	Suvenýry
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci,	Vhodné jsou např. suvenýry s motivem maskota DP – trilobit, případně dalších živočichů, kteří jsou spojeni

<p>např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)</p>	<p>s jeskyněmi (netopýr, jeskynní medvěd apod.), neboť DPČK bude zároveň vstupním objektem do Koněpruských jeskyní.</p> <p>Zajímavé budou suvenýry, které jsou praktické a zároveň dokreslují charakter území a pobytu v něm:</p> <p>menší čokolády (papírový obal se dá libovolně upravit dle přání zákazníka), energetické tyčinky, výrobky pocházející z regionu, které se dají využít jako svačina, ale i jako suvenýr z území, ale například i balíčky papírových kapesníků (umožňují potisk, je tedy možné s nimi cíleně pracovat – jsou důležitou součástí osvěty „uklízej po sobě“ a upřednostňování tohoto typu rozložitelného odpadu před stále více se šířícími vlhčenými ubrousky, které jsou velkým problémem a v přírodě se rozkládají nepoměrně déle); dále reflexní pásky pro cyklisty, bidony, ...</p> <p>Využít lze také např. klasické předměty jako trička, plátěné tašky (kvalitní), dřevěné tužky, guma, omalovánky, hrníčky, magnety.</p> <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Lze využít klíčová sdělení vypovídající o charakteru území a vtipně (i výtvarně) je zpracovat: Sdělení by měl být pouze omezený počet a měla by oslovovat cílové skupiny návštěvníků.</p>
<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvolit vhodné suvenýry po konzultaci s pracovníky SJČR, informačních center a muzeí, kteří mají přehled o tom, jaký typ suvenýrů je návštěvníky žádaný – mít přítom ale na paměti cíle interpretace a sdělení! Nejde jen o podporu cestovního ruchu bez jiného cíle. • vytvořit maskota DP, aby se s ním dalo pracovat • navrhnout vhodné texty (slogany) v souladu se sděleními • zajistit návrhy a výrobu • zajistit distribuci • zajistit finanční prostředky
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí</p>	<p>Většina uživatelů by si díky suvenýrům měla připomenout:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příběhy, které charakterizují CHKO a které se objevily v expozici DP • v čem spočívá jedinečnost CHKO (hlavní sdělení) • že svým chováním (podle pravidel) aktivně přispěli k ochraně území • zážitek z území (a má možnost dát o jedinečnosti území vědět dalším lidem) •

o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)	<ul style="list-style-type: none"> pocit, že zakoupením suvenýru podpořili CHKO a region
prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	<p>Různé předměty:</p> <p>Český kras nemá žádné regionální produkty a výrobky, které by byly certifikované nebo nějak jinak registrované a známé, lze využít tradičních malozemědělských výrobků jako jsou sklenička medu, marmelády, případně minibalení vína z vinic na Karlštejně, trička, cyklistické dresy, plátěné tašky, dřevěné tužky, pohlednice, magnetky, reflexní bezpečnostní pásy na rukáv (používané cyklisty nebo chodci, kteří musí jít po špatně osvětlených cestách nebo silnici), bidony s potiskem, čokoládky, energetické tyčinky, papírové kapesníky, hroznový cukr – vše s potiskem, malé kalendářiky s čísly pro případ ohrožení apod.</p>
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	<p>Med s potiskem 1 ks: 200 Kč</p> <p>Tričko s potiskem 1 ks: 200 Kč</p> <p>Cyklistický dres s potiskem 1 ks: 500 Kč</p> <p>Plátěná taška s potiskem 1 ks: 300 Kč</p> <p>Dřevěné tužky s potiskem 1 ks: 20 Kč</p> <p>Reflexní páska s potiskem 1 ks: 30–50 Kč</p> <p>Bidony s potiskem 1 ks: 150–300 Kč</p>
Monitoring / řízení kvality	Bude průběžně sledována prodejnost suvenýrů a zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (DM, místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé, informační centra), která bude zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu (např. vhodné slogany na suvenýrech)

Karta interpretačního prvku

kód prvku	P1
název prvku	<i>Návštěvnické programy DP</i>
lokalizace prvku	Zejména areál DPČK u Koněpruských jeskyní a další vhodná místa v okolí DPČK, také jinde na území CHKO, například na naučných stezkách, v okolí Karlštejna apod.
popis prvku (stručně 1 věta)	Vytvoření základní nabídky návštěvnických programů pro hlavní cílové skupiny návštěvníků DP
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Návštěvnost DP je očekávána v hlavní turistické sezóně i mimo ni. Zejména v období mimo hlavní prázdninovou turistickou sezónu předpokládáme, že významnou část návštěvníků DP budou tvořit školní skupiny, což se ukazuje již nyní z návštěvnosti jeskyní.

	<p>Před začátkem prázdnin, o prázdninách a pak po jejich skončení jsou důležitou skupinou návštěvníků také rodiny s dětmi a skupiny přátel. Z tohoto důvodu je potřeba připravit atraktivní nabídku programu odpovídající potřebám nejdůležitějších cílových skupin návštěvníků v daných obdobích.</p> <p>POZOR: Interpretační programy nabízené v DPČK (včetně programů pro školní skupiny) musí být podle požadavků Ministerstva životního prostředí odlišné od klasických výukových programů nabízených středisky ekologické výchovy (!). Měly by být tedy zaměřeny na území a klíčová sdělení pro Český kras.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny, jiné organizované skupiny Amatérští přírodovědci.</p>

Karta realizace

kód prvku	P1
název prvku	<i>Návštěvnícké programy DP</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo především pracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkrétní sdělení podle účelu a cíle programu • zvolené sdělení musí vycházet z KPNV a IPDP ČK, být zmíněno v expozici DP a realizováno ve vhodné lokalitě v areálu DP nebo jeho blízkém okolí, případně na území CHKO
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybrat vhodná základní témata programů i lokality • vybrat vhodného zpracovatele, případně partnera, který má v této oblasti práce s veřejností zkušenosti a bude při přípravě programů spolupracovat • u programů pro školy je nezbytná úzká spolupráce s pedagogy z místních škol, kteří dobře znají region i potřeby svých kolegů • zajistit kvalitního realizátora programů, který je povede (personálně vázán k DP)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších)	<p>Většina návštěvníků, kteří absolvují program, by se měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět, v čem spočívá jedinečnost CHKO ČK (konkrétní zvolené lokality v CHKO a okolí)

<p>míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR, SJČR • chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území • získat pocit, že čas strávený v DP a na navštívené lokalitě je dobře strávený čas (především pedagogové, rodiče, vedoucí) • Většina návštěvníků, kteří absolvují program, by si měla uvědomit, že: <ul style="list-style-type: none"> • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>zpracovaný návštěvnický program včetně metodiky a pomůcek</p> <p>zpracovaný výukový program pro školní skupiny v souladu s RVP, případně ŠVP (u konkrétních škol) včetně pomůcek</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Konzultace volby základních témat a sdělení ke zpracování, konzultace k interpretaci v průběhu přípravy: 3–5000,- Kč</p> <p>Zpracování interpretačního programu: 20–50000,- Kč</p> <p>Pomůcky: 2–10 tis. Kč</p>

Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy programu proběhnou konzultace se zástupci cílové skupiny a před spuštěním bude program otestován na vzorku potenciálních návštěvníků. Bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity programu • Vzdělávací programy pro školy budou konzultovány s pedagogy
------------------------------------	--

Karta interpretačního prvku

kód prvku	P2
název prvku	<i>Průvodcovské služby DP</i>
lokalizace prvku	Areál DPČK, další vhodné lokality v CHKO a jeho okolí
popis prvku (stručně 1 věta)	Vytvoření nabídky tras s vyškoleným průvodcem pro návštěvníky DP, případně pro návštěvníky jiných částí CHKO ČK
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Nabídka průvodcovských služeb v rámci vnitřní expozice DP a nejbližšího okolí, v širším okolí DP a na jiných lokalitách může významně zkvalitnit návštěvnický zážitek a přispět k vyšší efektivitě interpretace.</p> <p>Nabídka předpokládá proškolené interpretační průvodce schopné zaujmout různé skupiny návštěvníků a přiblížit jim jedinečnost území prostředky a příklady, kterým porozumí.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi</p> <p>Pěší návštěvníci</p> <p>Školní skupiny, jiné organizované skupiny</p> <p>Amatérští přírodovědci</p>

Karta realizace

kód prvku	P2
název prvku	<i>Průvodcovské služby DP</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo v aktivitě především pracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkrétní sdělení podle účelu a cíle nabízeného programu • zvolené sdělení musí vycházet z KPNV a IPDP, být zmíněno v expozicích DP a realizováno ve vhodné lokalitě v areálu DP nebo blízkém okolí, případně širším území CHKO ČK

<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vybrat vhodná základní témata exkurzí a vhodné lokality Je třeba dořešit: • zajistit proškolení pracovníků DP a případných dalších zájemců/poskytovatelů průvodcovských služeb na území CHKO a v jeho okolí v technikách práce interpretačního průvodce
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina návštěvníků, kteří absolvují program, by měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO ČK (viz hlavní sdělení) či konkrétní zvolené lokality v CHKO a okolí • chtít dodržovat pravidla chování, která jsou nezbytná pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud dodrží pravidla, aktivně přispívají k ochraně území
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabídka exkurzí DP zaměřená na různá témata, různé cílové skupiny a různé lokality (měly by odpovídat potřebám a problémům, které se v CHKO aktuálně řeší)
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Proškolení průvodců (4denní intenzivní kurz interpretačního průvodce): 40–50000,- Kč (pro až 15 zájemců)</p> <p>Vytvoření průvodcovaného okruhu, včetně nezbytných konzultací a případných pomůcek: 20–40000,- Kč</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • školení povedou certifikovaní školitelé interpretačních průvodců • v dalším období budou dle potřeby probíhat konzultace průvodců se školiteli • namátkově bude probíhat hodnocení práce průvodců formou mystery shoppingu / inkognito hodnotitele

Karta interpretačního prvku

<p>kód prvku</p>	<p>NS1</p>
<p>název prvku</p>	<p><i>Naučná stezka 1: NS Zlatý kůň</i></p>
<p>lokalizace prvku</p>	<p>Okolí Koněpruských jeskyní, návrší Zlatý kůň a okolí</p>
<p>popis prvku (stručně 1 věta)</p>	<p>Prostory v okolí Koněpruských jeskyní, které zahrnují stepní porosty na návrší Zlatý kůň, prostory přilehlého lomu (činného i rekultivované části), starý Houbův lom, okolní pastviny a bývalý lom Kobyla (do 30 min chůze).</p>

význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Jedná se o velmi bezprostřední okolí jeskyní, které samo o sobě poskytuje prostory a podmínky pro interpretaci velkého množství témat a sdělení k Českému krasu. Je proto vhodným doplněním k vnitřní expozici.</p> <p>Z pohledu DP nabízí zajímavé propojení vnitřní expozice v DP s ukázkou konkrétní přírodně a historicky cenné lokality v terénu.</p> <p>Umožňuje seznámit návštěvníky s geologickým dědictvím území CHKO Český kras i procesy, jež utvářely zdejší krajinu. Umožňuje ukázat živou přírodu okolí jeskyní, vlivy rozmanitých lidských činností na krajinu a přírodu Českého krasu, včetně jevů negativních jako je průmyslová těžba a zpracování vápence, ale i různé způsoby rekultivace lomů.</p> <p>Nabízí prostor pro interpretaci většího počtu sdělení na jednotlivých tabulích.</p> <p>Stezka bude doplněna tištěným průvodcem.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny (kromě škol) Amatérští přírodovědci (botanici, zoologové, speleologové, geologové, paleontologové)</p>

Karta realizace

kód prvku	NS1
název prvku	<i>Naučná stezka 1: NS Zlatý kůň</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prověřit trasu naučné stezky a umístění jednotlivých tabulí • připravit plán interpretace témat na jednotlivých tabulích vzhledem k prezentovanému sdělení a umístění tabule • zpracovat nové texty tabulí • zpracovat grafický návrh tabulí v návaznosti na řešení expozic celého DPČK • prověřit stav stojanů informačních panelů, vyrobit nové v návaznosti na materiály použité na jiné prvky

	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat návrh tištěného průvodce NS (texty, grafika) • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu lokality a návštěvnické infrastruktury
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by díky interpretaci této lokality měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si důležitost zachování rozmanitosti neživé přírody, zejména zachování souboru podzemních a povrchových krasových jevů, významných geologických lokalit a paleontologických nalezišť • uvědomit si důležitost udržování druhové pestrosti území péčí o stávající cenná skalní, stepní, lesostepní a luční společenstva a vytvářením podmínek pro jejich obnovu nebo rozvoj • uvědomit si důležitost udržování, případně vytváření vhodných životních podmínek pro vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva • pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR a SJČR • chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území • Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že: <ul style="list-style-type: none"> • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí

	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	<p>Naučná stezka tvořící okruh nebo více menších okruhů v okolí s množstvím informačních panelů cca 10.</p> <p>Stezka může být doplněna výukovým programem s lektorem nebo může být zpracována formou hledačky a být k dispozici v DPČK.</p>
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	<p>Příprava naučné stezky o počtu panelů 10 ks: 100000,- Kč informační panely, 70000,- Kč stojany a jejich umístění</p> <p>Vydání průvodce podle velikosti a rozsahu – příprava textů a grafika: 50–70000,- Kč; tisk: 50–100000,- Kč (podle počtu ks)</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000,- Kč</p> <p>Náklady na lektora: cca 0,2 úvazku – 6000,- Kč měsíčně</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> V průběhu procesu přípravy naučné stezky budou texty a grafika konzultovány se zástupci AOPK a SJČR, před tiskem budou panely představeny zástupcům cílových skupin a bude otestována jejich srozumitelnost (např. na školách). Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny. V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity programu.

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS2
název prvku	<i>Naučná stezka 2: Naučná geologická stezka</i>
lokalizace prvku	Tabule jsou rozmístěny v západní části území Českého krasu.
popis prvku (stručně 1 věta)	<p>Stezka přibližuje geologický význam území západní části Českého krasu. Byla vybudována v roce 1999 a obnovena v roce 2007. Má celkem 17 zastavení. Začíná v Hlásné Třebani a vede do Karlštejna.</p> <p>Trasa je dlouhá 39 km, proto není závazná a jednotlivé zastávky na sebe tematicky nenasazují. Návštěvník si tedy</p>

	může sám určit pořadí zastávek nebo si vybrat pouze část trasy. Stezka je vhodná také pro cyklisty.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Tabule pojednávají o jednotlivých geologických zajímavostech a zajímavých místech.</p> <p>Popisky jsou stručné, výstižné a dobře lokalizované. Místa je propojena s jinými naučnými stezkami.</p> <p>Několik zastávek na Zlatém koni (např. zastávka v Houbově lomu) a na Kobyle je společných se zastaveními Naučné stezky Zlatý kůň. Jsou dalším vhodným doplněním k vnitřní expozici.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi</p> <p>Pěší návštěvníci</p> <p>Školní skupiny</p> <p>Organizované skupiny (kromě škol)</p> <p>Amatérští přírodovědci (botanici, zoologové, speleologové, geologové, paleontologové)</p>

Karta realizace

kód prvku	NS2
název prvku	<i>Naučná stezka 2: Naučná geologická stezka</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, může pokrýt většinu dílčí sdělení, která se dotýkají geologie, v okolí Koněpruských jeskyní by se pak jednalo zejména o sdělení 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, v překryvu s NS Zlatý kůň</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prověřit umístění a technický stav jednotlivých tabulí i stojanů, jsou již na hranici životnosti • připravit plán interpretace témat na jednotlivých tabulích vzhledem k prezentovanému sdělení a umístění tabule • zpracovat nové texty tabulí • zpracovat grafický návrh tabulí v návaznosti na řešení expozic celého DPČK • vyrobit a instalovat nové stojany informačních panelů • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový	Většina uživatelů by díky interpretaci na této naučné stezce měla:

<p>přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si důležitost zachování rozmanitosti neživé přírody, zejména zachování souboru podzemních a povrchových krasových jevů, významných geologických lokalit a paleontologických nalezišť • uvědomit si důležitost udržování, případně vytváření vhodných životních podmínek pro vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva • pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR • chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území
	<p>Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Naučná stezka, spíše jednotlivé naučné panely na zajímavých místech, informačních panelů 17–20.</p> <p>Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava naučné stezky o počtu panelů 22 ks: 100000,- Kč informační panely, 70000,- Kč stojany a jejich umístění.</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000,- Kč</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy naučné stezky budou texty a grafika konzultovány se zástupci AOPK a SJČR, před tiskem budou panely představeny zástupcům cílových skupin a bude otestována jejich srozumitelnost (např. na školách). Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny. • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity programu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS3 – zrušena viz NS Srdcem Českého krasu
název prvku	<i>Naučná stezka 3: NS Karlštejn</i>
lokalizace prvku	Jednalo se o nejdelší naučnou stezku, která vedla napříč jádrem Českého krasu.
popis prvku (stručně 1 věta)	<p>Stezka je víceméně zrušena, některé její tabule jsou umístěné na zadních stranách původních panelů nové NS Srdcem Českého krasu z roku 2020, která původní NS nahradila. Jednalo se o stezku, která upozorňovala na jevy a hodnoty Českého krasu napříč celým jádrovým územím NPR Karlštejn.</p> <p>Některé texty byly příliš odborné, používaly odborné výrazy bez vysvětlení, latinské názvy apod. Stezka byla zastaralá, byla na ní uváděna Státní přírodní rezervace.</p>

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS4
název prvku	<i>Naučná stezka 4: NS Svatojánský okruh</i>
lokalizace prvku	Okruh vede na skálu nad Svatým Janem pod Skalou, kolem Solvayových lomů zpět do obce.
popis prvku (stručně 1 věta)	NS je zaměřena zejména na přírodu v okolí, ale i na historii lomů, v obci pojednává o památkách a prameni. Naučná stezka tvoří okruh o celkové délce 4 km a má celkem 11 zastavení.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Stezka začíná u kláštera ve Svatém Janu pod Skalou a pokračuje prudkým výstupem na Skálu. Zde je nádherná vyhlídka „U kříže“ s instruktivní geomorfologií styku krasové a nekrasové krajiny. Trasa pokračuje do Skanzenu Solvayovy lomy, kde je muzeum těžby vápenců. Ze Solvayových lomů klesá naučná stezka do údolí Stydých vod. Jeskyňáři z ČSS ZO 1-05 Geospeleos zde provádějí speleologický výzkum jeskyně Arnika. Zajímavá je hydrogeologická situace. Dále stezka mírně stoupá po svahu údolí porostlém vápnomilnými bučinami a na křižovatce turistických cest zvané Propadlé vody se napojuje na hlavní trasu naučné stezky národní přírodní rezervací Karlštejn . Přímo u rozcestí lze jako na jednom z mála míst v Českém krasu spatřit nálevkovité závrtky. Trasa pak sestupuje údolím Stydých vod zpět do Svatého Jana pod Skalou. Zde je možné si prohlédnout kostel sv. Jana Křtitele s jeskyní

	<p>v pramenných vápencích, kde žil podle pověsti poustevník sv. Ivan.</p> <p>Tabule obsahují krátké texty a jsou na nich velké pěkné obrázky s popisky. Mohly by ještě více využívat popisků. Některé texty jsou napsány zbytečně složitě, obsahují složitá souvětí a spoustu odborných výrazů.</p> <p>Na některých místech se informace dublují s jinými naučnými stezkami, celé je to pro návštěvníka dost nepřehledné. Poškozená doprovodná infrastruktura – schody a zábradlí.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny (mimo školy) Amatérští přírodovědci</p>

Karta realizace

kód prvku	NS4
název prvku	<i>Naučná stezka 4: NS Svatojánský okruh</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prověřit umístění a technický stav jednotlivých tabulí i stojanů • připravit plán interpretace témat na jednotlivých tabulích vzhledem k prezentovanému sdělení a umístění tabulí • texty a umístění tabulí koordinovat s ostatními naučnými stezkami a jejich zřizovateli na místě, nejlépe propojit všechny stezky v jedinou • využít propojení s muzeem a expozicí Solvayovy lomy • navázat spolupráci se Středočeským krajem a propojit s expozicí hornin u Solvayových lomů • koordinovat s aktivitou NS LČR v blízkosti Solvayových lomů • zpracovat nové texty tabulí • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury

<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Naučná stezka, jeden okruh nebo více kratších okruhů propojených naučných stezek, informačních panelů 10–20. Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p> <p>Na stezce mohou probíhat průvodcované exkurze, zejména v oblasti Solvayových lomů, ale také přímo ve Svatém Janu pod Skalou.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava naučné stezky o počtu panelů 10–20 ks: 100–200000,- Kč informační panely, 100000-150000,- Kč stojany a jejich umístění.</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000,- Kč</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy naučné stezky budou texty a grafika konzultovány se zástupci AOPK a CHKO ČK, před tiskem budou panely představeny zástupcům cílových skupin a bude otestována jejich

<p>srozumitelnost (např. na školách). Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity programu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS5
název prvku	<i>Naučná stezka 6: NS Srdcem Českého krasu</i>
lokalizace prvku	Jde o nejdelší naučnou stezku, která vede napříč jádrem Českého krasu.
popis prvku (stručně 1 věta)	Popisuje, co je k vidění na jednotlivých zastaveních a nabízí náměty k pozorování. Stezka má celkem 18 zastavení a 3 úvodní tabule, množství interaktivních prvků a 2 tematické lavičky. QR kódy na tabulích odkazují na informační stránky v angličtině. Slavnostně otevřená byla 24. 7. 2020.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Jedná se o stezku, která upozorňuje na jevy a hodnoty Českého krasu napříč celým jádrovým územím NPR Karlštejn. Popisuje, co je k vidění na jednotlivých zastaveních. Tabule jsou pěkně zpracovány formou popisků větších fotografií, obsahují kratší texty v oddělených blocích. Některá zastavení jsou doplněna interaktivními dřevěnými prvky (bludiště, lupa, vzorky dřev, motýlí křídla) a 2 tematické lavičky se ztvárněním mloků a trilobitů.
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny (mimo škol)

Karta realizace

kód prvku	NS6
název prvku	<i>Naučná stezka 6: NS Srdcem Českého krasu</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 3.1, 3.3

<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nacházejí životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Naučná stezka, informačních panelů je 18. Ke stezce bude vydán tištěný průvodce. Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely. Na stezce mohou probíhat průvodcované exkurze.</p>

odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	Vydání průvodce podle velikosti a rozsahu – příprava textů a grafika: 50–70000,- Kč; tisk: 50–100000,- Kč (podle počtu ks) Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000 Kč
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny. • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci či změně aktivity programu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS6
název prvku	<i>Naučná stezka 5: Navrhovaná NS Kodská rokle</i>
lokalizace prvku	NPR Koda, údolí říčky Koda, tzv. Kodská rokle neboli Údolí Děsu
popis prvku (stručně 1 věta)	Stezka vzhůru podél potoka a kolem upravených kdysi trampských chat a kolem travertinových kaskád k pěnovcové kupě, nahoru k mlýnu a rybníčku.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Jedná se o potenciálně hojně navštěvované území, kde je možno demonstrovat travertinové kaskády, jejich vznik a význam, a výchovně působit na návštěvníky území.
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školy Organizované skupiny (mimo školy) Amatérští přírodovědci

Karta realizace

kód prvku	NS6
název prvku	<i>Naučná stezka 5: Navrhovaná NS Kodská rokle</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1, 1.3, eventuálně 2.2 Poznámka: hlavním tématem budou pěnovce a oběh krasových vod, lze však pracovat také s historickými tématy mlýnů i příběhů spojených s trampem

<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • připravit plán interpretace témat na jednotlivých tabulích vzhledem k prezentovanému sdělení a umístění tabulí • připravit texty a grafický návrh tabulí • zajistit průchodnost rokle bez poškození kaskád – můstky, schůdky, zpevnění cesty ve svahu • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách - Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka - Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas - Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí - Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Naučná stezka informačních panelů max. 10.</p> <p>Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p> <p>Na stezce mohou probíhat průvodcované exkurze.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava naučné stezky o počtu panelů 5–7 (10) ks: 70000–100000.- Kč informační panely, stojany, schůdky, zábradlí, úprava stezky: 300000.- Kč.</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000 Kč</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy naučné stezky budou texty a grafika konzultovány se zástupci AOPK a CHKO ČK, před tiskem budou panely představeny zástupcům cílových skupin a bude otestována jejich srozumitelnost (např. na školách). Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Peší turisté, Školní skupiny.

- V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity programu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	I1
název prvku	<i>Informační bod Tetín</i>
lokalizace prvku	V rámci Muzea Tetín v obci.
popis prvku (stručně 1 věta)	Informační bod Tetín
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Informační bod poskytující základní informace o území Českého krasu a CHKO ČK, směřující návštěvníky do okolí.</p> <p>Nástupní bod ve směru od Berouna jako významného města v Českém krasu.</p> <p>V roce 2020 proběhla rekonstrukce budovy i expozic. Doplněn panel k CHKO ČK, panel Flóra ČK, Fauna ČK a Geologie ČK, herbářové položky a geologické exponáty, a také o venkovní truhlík osázený rostlinami typickými pro Český kras a vyskytující se v okolí Tetína, doplněno popisky, možnost venkovní exkurze s průvodcem.</p> <p>Obec je ochotna spolupracovat s AOPK ČR a SJČR a prezentovat sdělení. Nabízí také prostor ve zpravodaji obce.</p> <p>Možnost zřízení nové naučné stezky Tetínskou roklí.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny (mimo školy)

Karta realizace

kód prvku	I1
název prvku	<i>Informační bod Tetín</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie,	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none">• zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury

<p>vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by si díky IB měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách - Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka - Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas - K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) - Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny - Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí - Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Informační bod</p> <p>Doplňující naučná stezka (obnova tabulí na Tetínských skalách i jinde v obci), počet informačních panelů 10. Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p> <p>Průvodcované exkurze již probíhají (Spolek sv. Ludmily), mohou být doplněny o další témata v souvislosti s vybranými sděleními.</p>	
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava naučné stezky o počtu panelů 10 ks: 100.000,- Kč informační panely, 100.000,- Kč stojany a jejich umístění.</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20.000,- Kč</p>	

Monitoring / řízení kvality

- V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně náplně a aktivit informačního bodu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	I4
název prvku	<i>Informační středisko CHKO Český kras - Svatý Jan pod Skalou (IS)</i>
lokalizace prvku	Svatý Jan pod Skalou, fara
popis prvku (stručně 1 věta)	IS vzniká ve spolupráci s obcí Svatý Jan pod Skalou a místními spolky (Svatojánská společnost) a bude zařazeno do sítě návštěvnických a informačních středisek AOPK ČR jako Informační středisko CHKO Český kras – Svatý Jan pod Skalou.
význam prvku (1 odstavce, proč je důležitý)	<p>IS poskytující základní informace o území Českého krasu a CHKO ČK, směřující návštěvníky do okolí.</p> <p>Součástí bude miniexpozice Českého krasu doplňující se s expozicí Domu přírody Českého krasu</p> <p>Obec Svatý Jan pod Skalou, malá obec, je zároveň jedním z turisticky nejatraktivnějších míst v CHKO Český kras</p> <p>Obec je připravena spolupracovat s AOPK ČR, SJČR a okolními obcemi a interpretovat sdělení této KPNV. Nabízí také prostor ve zpravodaji obce</p> <p>Možnost vyvíjet edukační činnost (specifika pobytu na území CHKO a NPR)</p> <p>IS může zajišťovat prodej suvenýrů, map, publikací, pohlednic apod. Dále prodej vstupenek na kulturní akce nebo jejich rezervaci, zprostředkování průvodcovské služby na určitý termín i do míst, která běžně nejsou přístupná apod.</p> <p>Prostory umožní pořádání výstav, besed nebo přednášek, tematicky zaměřených na přírodu, historii, cestování nebo místní památky. IS může také sehrát roli určitého komunitního centra, kde se rádi zastaví místní obyvatelé.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi</p> <p>Pěší návštěvníci</p> <p>Školní skupiny</p> <p>Organizované skupiny (mimo školy)</p> <p>Místní</p>

Karta realizace

kód prvku	I4
název prvku	<i>Informační středisko CHKO Český kras - Svatý Jan pod Skalou</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	Je třeba dořešit: <ul style="list-style-type: none"> • jednat s obcí dále o financování jeho zřízení a provozu • připravit smlouvu o spolupráci a následně o zajištění provozu s obcí • dohodnout podrobnosti náplně IS rozmístění v prostoru bývalé fary a doprovodnou infrastrukturu • zajistit finanční prostředky na realizaci a provoz • realizovat navržená opatření • personálně zajistit obsluhu IS a průvodcovskou službu přírodou • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury • zajistit parkování a řešení dopravní obslužnosti v obci • zajistit vlastní webové stránky na www.dumprirody.cz
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)	Většina uživatelů by si díky IS měla uvědomit, že: <ul style="list-style-type: none"> - Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách - Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka - Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas - K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz, ovocné stromy apod.) - Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou

	<p>prostorem, ve kterém nacházejí životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí - Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem - Svatý Jan pod Skalou je unikátní místo, kde se kulturní a společenská historie propojuje s přírodními fenomény
prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	<p>IS doplňuje NS Svatojánský okruh, počet informačních panelů 11, délka 4 km. Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p> <p>Prostory bývalé fary jsou pro IS vyhovující</p>
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	<p>roční příspěvek AOPK ČR z programu POPFK 150 000,- Kč</p> <p>jednorázový náklad na tisk propagačních předmětů pohlednice, leták – 30 000,- Kč</p> <p>roll up Dům přírody, Jak se chovat v přírodě – 5 000,- Kč</p> <p>Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20.000,- Kč</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy interiéru IS bude obsah konzultován se zapojenými subjekty – vznik přípravného výboru • Design IS bude konzultován se zástupci AOPK ČR – ústředí a Správou CHKO ČK a bude odpovídat JAK. Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny. • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci či změně náplně a aktivit informačního bodu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	I5
název prvku	<i>Kubrychtova bouda</i>
lokalizace prvku	Údolí Bubovického potoka na turistické stezce

popis prvku (stručně 1 věta)	Informační bod Kubrychtova bouda jako doplněk DPČK.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Informační bod a místo odpočinku na strategickém místě (hlavní turistické trase a trase NS Srdcem ČK) ve směru od Srbska a Karlštejna ke Svatému Janu pod Skalou.</p> <p>Informační bod poskytující základní informace o území Českého krasu a CHKO ČK, směřující návštěvníky do okolí.</p> <p>Bývalá terénní stanice Správy CHKO ČK je v současnosti ve výpůjčce nevládní organizaci (ČSOP) a slouží k občasnému ubytování přírodovědných a skautských oddílů. Stojí na místě legendární výletní prvorepublikové restaurace manželů Kubrychtových. O historii boudy je zde pro turisty umístěna informační tabule.</p> <p>Nezanedbatelná je i její trempská část historie, stále žijící v povědomí místních i turistů.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi</p> <p>Pěší návštěvníci</p> <p>Školní skupiny</p> <p>Organizované skupiny (mimo školy)</p>

Karta realizace

kód prvku	I5
název prvku	<i>Kubrychtova bouda</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyřešit možnost vybudování informačního bodu v Kubrychtově boudě • připravit plán vybudování informačního bodu – stavební program, interpretační a design plán • stav budovy vyžaduje zásadnější opravy (oprava střechy, oken, komína, obnovení studny) • prodiskutovat náplň informačního bodu, prostory, doprovodnou infrastrukturu • zajistit finanční prostředky na realizaci • dořešit souběžný provoz IS a ubytovaných skupin • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury v okolí

<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách - Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka - Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas - K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) - Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nacházejí životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny - Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí - Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem - Historie původního objektu a jejích majitelů dokládá nelehký život v minulosti, i když ve větším souladu s přírodou
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Informační bod</p> <p>Naučná stezka NS Srdcem Českého krasu, počet informačních panelů 18, s interaktivní prvky, 2 odpočinkové tematické lavičky.</p> <p>Stezka může být doplněna hledačkou, která vhodně propojí jednotlivé panely.</p> <p>O historii Kubrychtovy boudy je zde pro turisty umístěna informační tabule.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava informačního bodu - ve spolupráci s ČSOP, cca 30.000 Kč</p> <p>Nutné opravy objektu ve spolupráci s ČSOP, odhad 250.000 Kč</p>

Zajištění správce/obsluhy informačního bodu během turistické sezóny ve spolupráci s ČSOP, odhad cca 17 víkendů, na den 1 000 Kč, celkem 34 000 Kč	
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy informačního bodu bude obsah konzultován se zapojenými subjekty – vznik přípravného výboru • Design IB bude konzultován se zástupci AOPK ČR – ústředí a Správou CHKO ČK). • Hledačka bude otestována v terénu na vzorku cílových skupin Rodiny s dětmi, Pěší turisté, Školní skupiny. • V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně náplně a aktivit informačního bodu

Karta interpretačního prvku

kód prvku	M1
název prvku	<i>Informační materiál o Českém krasu</i>
lokalizace prvku	K dispozici v CHKO Český kras a okolí
popis prvku (stručně 1 věta)	Skládací mapa CHKO a nejbližšího okolí pro návštěvníky s doprovodnými informacemi
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Poskytuje základní informace o CHKO Český kras, o Českém krasu a nejbližším okolí</p> <p>Umožňuje směřovat pozornost návštěvníků do vybraných lokalit.</p> <p>Skládací mapa CHKO Český kras a nejbližšího okolí s výchozími body do CHKO, lokalizací jednotlivých fenoménů (pouze těch, které je vhodné ukazovat – viz zdroje interpretace), barevnými fotografiemi a popisem.</p> <p>Bude zahrnovat přírodní, historické i kulturní dědictví oblasti (stručně představeno v souladu se sděleními, která definuje interpretační plán). V mapě by měla být vyznačena také důležitá infrastruktura, jako jsou parkoviště či zastávky autobusu. Mapa bude obsahovat i jasně vyznačené oblasti s omezením vstupu a pravidla chování v CHKO.</p> <p>Mapa bude skládací, barevná a reprezentativní, bude základním informačním materiálem pro CHKO. Může být doplněna trhací mapou pro základní orientaci návštěvníka.</p> <p>Místa její distribuce budou: DPČK, turistická informační centra v CHKO a bezprostředním okolí, informační centra v Praze, muzea, hrad Karlštejn, další turistické cíle,</p>

	ubytovatelé, Geoparku, organizátorům „partnerských“ akcí v ČR, umístění on-line ke stažení.
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Všechny skupiny návštěvníků, kteří využijí informačních služeb nebo budou ubytováni v regionu

Karta realizace

kód prvku	M1
název prvku	Informační materiál o Českém krasu
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Mapa bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území • základní informace o území • informace o jednotlivých fenoménech a místech v CHKO s barevnými fotografiemi • představení hlavních hodnot území a lokalit, kde je návštěvníci mohou vidět (pouze vybrané, vhodné lokality) usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, omezení vstupu a vjezdu aut a kol apod. • mapa území CHKO a jeho nejbližšího okolí • pravidla chování v území (a rady pro pohyb v území) • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo v textu mapy především pracovat:</p> <p>1.2, 3.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnout texty • zajistit fotografie • zajistit podkladovou mapu a upravit ji • vytvořit grafický návrh, včetně případných ilustrací • vytvořit pdf verzi ke stažení do mobilu či nahlédnutí na webu • zajistit tisk • zajistit distribuci materiálu do TIC, muzeí a ubytovatelům, Geoparku, organizátorům „partnerských“ akcí v ČR, umístění on-line ke stažení • zajistit pravidelnou aktualizaci mapy • zajistit dlouhodobě spolupráci a koordinaci s partnery
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů)	Většina uživatelů by díky mapě měla:

<p>získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) • dozvědět se, kde se nacházejí lokality doporučené k návštěvě • pochopit, jaké je zaměření naučných stezek a expozic • Většina uživatelů by si díky NS měla uvědomit, že: • Český kras je největší krasovou oblastí v Čechách • Český kras je od pravěku trvale osídlen; současná podoba přírody a krajiny s vysokou biodiverzitou je výsledkem spolupůsobení člověka • Český kras je archivem vývoje přírody a krajiny: v jeskyních, v krasových kapsách a v travertinových kupách zůstaly zachovány mnohé stopy minulosti, které v jiných místech vzal čas • K zachování pestrosti živé přírody v Českém krasu je třeba alespoň částečně obnovit tradiční způsoby hospodaření v krajině, které krajinu tisíce let spoluvytvářely (pěstování a těžbu dřeva s velmi nízkou dobou obmýtí, pastvu ovcí a koz apod.) • Také neživá příroda (jeskyně, lomy, sutě) vyžaduje pozornost a ochranu; vytěžené a opuštěné lomy jsou prostorem, ve kterém nachází životní prostředí jinde v krajině často vzácní živočichové a rostliny • Přírodní děje, na nichž jsme závislí, jsou složité a zranitelné; omezení v chráněných územích vedou též k posilování tzv. ekosystémových služeb, tedy přínosů pro kvalitu života lidí • Ochrana přírody a krajiny je veřejný zájem a zaslouží si podporu z veřejných finančních zdrojů; přírodu chráníme pro lidi, nikoli proti lidem
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Skládací celobarevná mapa CHKO a okolí o velikosti A2 (B2), oboustranný barevný tisk + pdf verze téhož materiálu pro web a ke stažení do mobilu</p> <p>Strana A – mapa</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačené hranice CHKO a MCHÚ • vyznačené trasy pro pěší a cyklisty • vyznačené turistické cíle a služby (občerstvení, wc, TIC), nástupní místa, • dostupnost veřejnou dopravou, • parkoviště • vyznačené trasy naučných stezek • legenda • základní informace o území <p>Strana B – textová</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • popis hlavních hodnot území a vybraných lokalit, kde je lze vidět • popis vybraných míst a fenoménů s pomocí barevných fotografií • přehled naučných stezek (zaměření, délka, náročnost) • přehled expozic (zaměření, kontakt) • pravidla pro pobyt v CHKO a jejich zdůvodnění • kontakty na záchranné složky a policii
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	Příprava textů a fotografií: 25000,- Kč Grafická příprava: 30000,- Kč Tisk 5 000 ks: 50000,- Kč, 10 000 ks: 80000,- Kč
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Před schválením do tisku bude plnobarevná maketa v měřítku 1:1 otestována na vzorku potenciálních návštěvníků a formou ohniskové skupiny bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • Vydavatel bude průběžně sledovat reakce návštěvníků a dalších uživatelů (poskytovatelé mapy), a zohlední je při aktualizaci mapy

Karta interpretačního prvku

kód prvku	I2
název prvku	<i>Informační systém přípražské části ČK</i>
lokality prvku	Oblast mezi územím Českého krasu a Prahou.
popis prvku (stručně 1 věta)	Informační systém části území, které navazuje na hlavní město Prahu.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<ul style="list-style-type: none"> • Území, které navazuje na hlavní město Prahu, je hojně navštěvováno obyvateli hlavního města zejména o víkendech a tvoří jakýsi nástupní prostor do Českého krasu ve smyslu informačním. • Cílem navrhovaných opatření je • nabídnout zejména pěším návštěvníkům atraktivní území v těsné blízkosti Prahy, dostupné veřejnou i individuální dopravou, a prezentovat zde přírodní hodnoty území • propojit nástupní místa do území tak, aby bylo možno při příjezdu a odjezdu využít různých druhů veřejné dopravy (vlak, autobus) • navrhnout výletní trasy/okruhy, které přivedou návštěvníky na atraktivní místa (vyhlídky, půvabné

	<p>scenérie, přírodní zajímavosti), aniž by došlo k jejich poškození</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnout úpravy stávajících frekventovaných tras (vyžívaných často současně cyklisty, jezdci na koních a pěšími) tak, aby pohyb po nich byl bezpečný a příjemný, posiloval pozitivní zážitek z návštěvy a mohli jej využít různé skupiny návštěvníků (pěší turisté, pejskaři, rodiny s dětmi – kočárky apod.) • vytipovat možnosti informování o ČK přímo na nástupních místech v Praze (např. Smíchovské nádraží, TIC, ...) • upozornit na hodnoty Českého krasu • prezentovat DPČK
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi Pěší návštěvníci Školní skupiny Organizované skupiny mimo škol</p>

Karta realizace

kód prvku	I2
název prvku	<i>Informační systém přípražské části ČK</i>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Hlavní sdělení, dílčí sdělení 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpracovat návrh tras, okruhů a vyhlídkových bodů (viz KPNV) • vytipovat a oslovit potenciální partnery v území a získat je pro spolupráci (MČ Praha Slivenec, Radotín, Černošice, společnost Českomoravský cement – závod Radotín, KČT, NNO Pražská pastvina) • naplánovat interpretaci v území, vybrat vhodná témata, nástupní místa, lokality k interpretaci jednotlivých sdělení • vybrat vhodná místa k informování přímo na nástupních místech v Praze • doplnit informačním systémem v Praze – ČD, MHD Praha, apod. • vybrat vhodné prostředky interpretace • připravit plán realizace opatření

	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina uživatelů by díky interpretaci měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si důležitost zachování rozmanitosti neživé přírody, zejména zachování souboru podzemních a povrchových krasových jevů, významných geologických lokalit a paleontologických nalezišť • uvědomit si důležitost udržování druhové pestrosti území péčí o stávající cenná skalní, stepní, lesostepní a luční společenstva a vytvářením podmínek pro jejich obnovu nebo rozvoj • uvědomit si důležitost udržování, případně vytváření vhodných životních podmínek pro vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva • pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR • chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Informační systém území</p> <p>Územím procházejí tři naučné stezky, Mlýnská (mlýny na Radotínském potoce), NS Kosoř – Černá rokle a NS Sliveneckého mramoru (těsně mimo CHKO).</p> <p>NS na území CHKO (Mlýnská, Kosoř – Černá rokle) využít pro interpretaci hodnot území a podle toho navrhnout případné úpravy.</p> <p>Navrhnout krajinářsky citlivé umístění informačních tabulí na nově zřízených trasách/okruzích/vyhlídkových bodech a jejich obsah v souladu s cíli a sděleními KPNV.</p> <p>Ve spolupráci s partnery vydat informační materiál (leták s mapou) prezentující nově zřízenou návštěvnickou IS v území (trasy, okruhy a vyhlídkové body) a prvky interpretace (naučné stezky, hledačky, infotabule, ...).</p> <p>Doplnění navrhovaných interpretačních prostředků např. hledačkou (velmi vhodné je například Radotínské údolí) nebo průvodcovanými exkurzemi.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Příprava informačního systému - ???</p> <p>Návrh a realizace úprav návštěvnické infrastruktury (např. nezbytné úpravy stezky v Radotínském údolí, vybudování bezpečné cesty podél silnice mezi Cikánkou a Radotínem apod.): ??</p>

Příprava hledačky a tisk 500 ks: 20000,- Kč	
Příprava a tisk informačního materiálu – letáku s mapou: ??	
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy informačního systému bude obsah konzultován se všemi partnery /realizačním týmem • Pro území bude zpracován systém monitoringu a hodnocení (sledování návštěvnosti na vybraných místech, dotazníkové šetření apod. ve spolupráci s odborníkem na evaluaci) a výstupy pravidelného hodnocení budou zohledněny při úpravách návštěvnické a interpretační IS v území

Karta interpretačního prvku

kód prvku	I3
název prvku	<i>Památník Klonk u Suchomast – generální oprava památníku a obnova místa, případné přemístění v řádu desítek metrů</i>
lokalizace prvku	Památník Klonk u Suchomast.
popis prvku (stručně 1 věta)	Klonk u Suchomast je významnou geologickou lokalitou, NPP.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Jedná se o úplně první vědecky vybraný a vyhlášený stratotyp na světě – slouží od roku 1972 k určování hranice mezi silurem a devonem.</p> <p>V současné době se na místě nachází žulový památník, který připomíná vyhlášení stratotypu. Je částečně poškozen, okolí není důstojně upraveno, na soukromém pozemku se nachází skládka zemědělských strojů.</p> <p>Na místě stratotypu se nacházejí tabule NS Klonk, které jsou nevhodně umístěny na obzoru a působí rušivým dojmem.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	<p>Rodiny s dětmi</p> <p>Pěší návštěvníci</p> <p>Školní skupiny</p> <p>Organizované skupiny (mimo školy)</p> <p>Amatérští přírodovědci</p>

Karta realizace

kód prvku	I3
název prvku	<i>Památník Klonk u Suchomast – generální oprava památníku a obnova místa</i>

sdělení nebo témata interpretace	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: Dílčí sdělení 1.4
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	Je třeba dořešit: <ul style="list-style-type: none"> • prověřit a vyřešit vlastnické vztahy pozemků kolem památníku • jednat s majiteli pozemků a s obcí Suchomasty o generální opravě a obnově památníku a úpravě okolí, případně přemístění památníku v řádech desítek metrů • jednat s majiteli informačních tabulí NS Klonk • dořešit celkovou propagaci stratotypu a místa, navázat na DPČK • připravit plán generální opravy památníku a obnovy místa, zpracovat projekt • připravit plán obnovy stezky nebo alespoň dotčených informačních panelů • zvážit minisexpozici ke stratotypu v místním zámečku (domov mentálně postižených, který se otvírá veřejnosti, průvodci, suvenýry, posezení v parku, občerstvení, ...) • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu návštěvnické infrastruktury
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)	Většina uživatelů by díky interpretaci na tomto informačním bodu měla: <ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si význam místa a objevu stratotypu – mezinárodní přínos místa a ČK k vědeckému poznání • pocítit zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji na území CHKO Český kras a o podporu aktivit AOPK ČR • chtít dodržovat pravidla pohybu v chráněném území
prostředek interpretace	Památník, naučná stezka, minisexpozice
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	Generální oprava památníku – ??? Obnova a kultivace místa Nákup pozemků? Obnova části NS nebo alespoň některých informačních panelů, jejich přemístění na vhodné místo Zřízení minisexpozice
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu procesu přípravy bude obsah a způsob provedení konzultován se zapojenými subjekty – vznik přípravného a realizačního týmu

- Texty a grafika naučné stezky budou konzultovány se zástupci AOPK a CHKO ČK, před tiskem budou panely představeny zástupcům cílových skupin a bude otestována jejich srozumitelnost (např. na školách). V dalším období bude sledována zpětná vazba, která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně náplně a aktivit v souvislosti s lokalitou. Optimální bude zpracování návrhu monitoringu a evaluace externím odborníkem.

Karta interpretačního prvku

kód prvku	A1
název prvku	<i>Instalace automatických sčítačů na vybraná místa</i>
lokalizace prvku	Na vytipovaných místech v CHKO ČK: Svatojánská skála, Kubrychtova bouda, Radotínské údolí, Císařská rokle
popis prvku (stručně 1 věta)	Automatické sčítače na vstupech do území, kde potřebujeme sledovat návštěvnost, jako jsou nejhojněji navštěvované lokality, ohrožené lokality a lokality, kde si návštěvnost nepřejeme.
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>V současné době není počet návštěvníků na jednotlivých místech v CHKO ČK systematicky sledován, k dispozici jsou jen data ze vstupů do jeskyní, muzeí nebo hradu Karlštejn, a data z náhodných průzkumů provedených v minulých letech. Data jsou nedostatečná pro plánování a práci s počtem návštěvníků.</p> <p>Zjištění počtu návštěvníků a jejich rozložení v čase jsou základními daty, mají velký význam pro plánování interpretace, ale i konkrétních opatření pro ochranu vybraných fenoménů.</p> <p>Počet návštěvníků a jejich chování pak lze využít také při evaluaci interpretačních a jiných opatření a při jejich vyhodnocení.</p>
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen)	Prvek je určen pro plánování a práci s interpretací pro pracovníky AOPK ČR, SJČR.

Karta realizace

kód prvku	A1
název prvku	<i>Instalace automatických sčítačů na vybraná místa</i>
sdělení nebo témata interpretace	-

<p>věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)</p>	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplánovat počet a rozmístění sčítačů – cca 4 ks (Svatojánská skála, Kubrychtova bouda, Radotínské údolí, Císařská rokle, ...) • jednat s majiteli pozemků o umístění sčítačů • připravit plán vyhodnocení • zajistit finanční prostředky na realizaci • realizovat navržená opatření • zajistit pravidelnou údržbu • zajistit vyhodnocování dat (většinou je to součástí služby umístění a sledování sčítačů)
<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)</p>	<p>AOPK ČR, SCHKO ČR a SJČR by měly získat data:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počet návštěvníků vytipovaných lokalit • rozložení návštěvníků vytipovaných lokalit v čase
<p>prostředek interpretace</p>	<p>Prvek není prostředkem interpretace, ale prostředkem k plánování a evaluaci interpretace a dalších konkrétních opatření ke zlepšení stavu lokalit.</p>
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>Instalace sčítačů, jejich sledování a vyhodnocování:</p>
<p>Monitoring / řízení kvality</p>	